

วิสาหกิจ
ชุมชน

กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย

โครงการ “การพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคีเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชนระยะที่ 1: ภาคเหนือตอนบน”
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร และคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มิถุนายน 2548

ที่ปรึกษาโครงการ

ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร

คณะวิจัย

หัวหน้าโครงการ

รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์^{1/ 2/}

หัวหน้าโครงการร่วม

อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์^{2/ 3/}

นักวิจัยส่วนกลาง

รศ. พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์^{3/}

นักวิจัยวิสาทกิจชุมชน

สมพงษ์ สัตยสุนทร^{4/}

ผู้ช่วยนักวิจัย

พีรพงษ์ ปราบวิญญู^{2/}

^{1/} ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{2/} ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{3/} คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

^{4/} กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

รายงานนี้เป็นงานวิจัยเชิงกรณีศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคีเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชน ระยะที่ 1: ภาคเหนือตอนบน” ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เพื่อสร้างนักวิจัยวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่โดยผ่านกระบวนการวิจัย ประการที่สอง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกระดับผลผลิตภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ และความเข้มแข็งอย่างเป็นรูปธรรมทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของกลุ่มธุรกิจ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการหัตถกรรมและอาหารแปรรูปพื้นบ้าน อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการ รวมทั้งการจ้างงานในท้องถิ่น และประการที่สาม เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาไปประกอบการวางแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและขยายผลไปสู่ภาคอื่นๆ

รายงานฉบับนี้เป็นหนึ่งใน 63 เรื่อง ซึ่งมุ่งศึกษาในระดับจุลภาค คือ ระดับวิสาหกิจ โดยมีคณาจารย์ นักวิชาการและผู้ช่วยนักวิจัย จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยในเครือข่าย เป็นคณะวิจัยหลัก ทำหน้าที่เป็นนักวิจัยที่เลี้ยงให้กับนักวิจัยวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติของหน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ (เจ้าหน้าที่จากกรมการพัฒนาชุมชน) และมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือผู้ประกอบการเป็นนักวิจัยร่วม ซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลและเป็นผู้รับประโยชน์จากผลงานวิจัยนี้โดยตรง งานวิจัยนี้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโบราณบ้านท่าควาย ทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนจากความสำเร็จ หรือปัญหาอุปสรรคของกลุ่มฯ อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางปรับปรุงธุรกิจของกลุ่มฯ เป็นสำคัญ

คณะวิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ผู้อำนวยการฝ่ายชุมชนและสังคม ซึ่งให้การสนับสนุนโครงการเป็นอย่างดี และได้ประสานให้เกิดความร่วมมือกับกรมการพัฒนาชุมชน ขอขอบคุณท่านอธิบดี นายชัยสิทธิ์ โหตระกิตย์ รองอธิบดี นายวิฑูรย์ มนต์เชื้อศิริ และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรมฯ ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการและกรุณาให้การสนับสนุนและร่วมแก้ไข ปัญหา อุปสรรคของงานให้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการ และสมาชิกในกลุ่มฯ ที่ให้การต้อนรับเป็นอย่างดีและร่วมรวบรวมข้อมูล ตลอดจนตอบข้อสงสัยด้วยความเต็มใจ รายงานฉบับนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากความร่วมมือของกลุ่มฯ ตลอดจนการอนุญาตให้เสนอรายงานได้ตามความเป็นจริง

คณะวิจัย

มิถุนายน 2548

สารบัญ

	หน้า
คณะวิจัย	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา	3
1.5 ระเบียบวิธีการวิจัย	3
1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	3
1.5.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา	3
1.5.3 วิเคราะห์	4
1.6 ทบทวนเอกสาร	9
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ	15
2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ	15
2.1.1 ชื่อสถานประกอบการ	15
2.1.2 สถานที่ตั้ง	15
2.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ	16
2.2 ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของกลุ่มฯ	16
2.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน	17
2.4 การจัดองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ	18
2.4.1 การบริหารและการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	18
2.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ	21
2.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ	21
บทที่ 3 การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต	23
3.1 ผลิตภัณฑ์	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 การบริหารการผลิตและการวางแผนการผลิต	23
3.2.1 การบริหารการผลิต	23
3.2.2 การวางแผนการผลิต	24
3.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต	25
3.3.1 วัตถุดิบ	25
3.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต	26
3.3.3 บรรจุภัณฑ์	26
3.3.4 โรงเรือน	26
3.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต	26
3.4 แรงงานและการจ้างงาน	31
3.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต	31
3.4.2 การจ้างงาน	31
3.5 ต้นทุนและผลตอบแทน	32
3.6 กรรมวิธีการผลิต	34
3.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต	37
3.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต	37
3.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต	38
3.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์	38
3.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต	38
3.11.1 ปัญหาด้านการผลิต	38
3.11.2 ความต้องการด้านการผลิตของกลุ่มฯ	38
บทที่ 4 การตลาด	39
4.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด	39
4.1.1 การบริหารการตลาด	39
4.1.2 การวางแผนการตลาด	39
4.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	39
4.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย	40
4.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์	41
4.4 ราคาและการตั้งราคา	45
4.5 การส่งเสริมการขาย	48
4.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า	48
4.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่	48
4.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด	48
4.6.1 ปัญหาด้านการตลาด	48
4.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ	48
บทที่ 5 การเงิน	49
5.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน	49
5.1.1 การบริหารการเงิน	49
5.1.2 การวางแผนการเงิน	49
5.2 แหล่งเงินทุน	50
5.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน	50
5.3.1 ผลการดำเนินงาน	50
5.3.2 สถานภาพทางการเงิน	53
5.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน	55
5.4.1 ปัญหาด้านการเงิน	55
5.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ	55
บทที่ 6 SWOT Analysis และศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มฯ	57
6.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด (SWOT Analysis) ของกลุ่มฯ	57
6.1.1 จุดแข็ง	57
6.1.2 จุดอ่อน	57
6.1.3 โอกาส	58
6.1.4 ข้อจำกัด	58
6.2 ศักยภาพการดำเนินการของกลุ่มฯ	59
6.2.1 ศักยภาพการจัดองค์กรของกลุ่มฯ	59
6.2.2 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.2.3 ศักยภาพการผลิต	62
6.2.4 ศักยภาพทางการตลาด	62
6.2.5 ศักยภาพทางการเงิน	63
บทที่ 7 บทสรุป	65
7.1 สรุปผลการศึกษา	65
7.1.1 การจัดการองค์การ	65
7.1.2 การผลิต	65
7.1.3 การตลาด	66
7.1.4 การเงิน	66
7.2 ศักยภาพการพัฒนา	67
7.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง	67
7.3.1 การจัดการองค์การ	67
7.3.2 การผลิต	68
7.3.3 การตลาด	68
7.3.4 การเงิน	68
เอกสารอ้างอิง	69
ภาคผนวก ก รูปภาพ	
ภาคผนวก ข การคำนวณต้นทุนและอัตราส่วนทางการเงิน	
ภาคผนวก ค ต้นทุนและผลตอบแทน	
ผู้ร่วมโครงการวิจัย	
รายชื่อรายงานวิจัยและเอกสารของโครงการ	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 โครงสร้างการบริหารงานของกลุ่มฯ	20
2.2 แหล่งให้การสนับสนุนแก่กลุ่มฯ	21
3.1 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ	23
3.2 ปริมาณการผลิตในปี 2546	24
3.3 ช่วงระยะเวลาในการผลิต	25
3.4 การจัดหาวัตถุดิบหลัก	28
3.5 การจัดหาวัสดุ	29
3.6 อุปกรณ์และโรงเรือนการผลิต	29
3.7 อุปกรณ์และโรงเรือนการผลิตจากการสนับสนุนจากงบประมาณด้านเศรษฐกิจ	30
3.8 ราคารับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก	31
4.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์	40
4.2 ราคาส่งผลิตภัณฑ์	45
4.3 การตั้งราคา	47
5.1 แหล่งเงินทุน	50
5.2 ผลการดำเนินงาน	51
6.1 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์	60
6.2 อัตราร้อยส่วนทางการเงินของกลุ่มฯ	64

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 ที่ตั้งสถานประกอบการ	15
2.2 ผังโครงสร้างองค์กร	18
3.1 ขั้นตอนการย้อมสีฝ้ายและการทอ	36
3.2 ผังโรงทอของกลุ่มฯ	37
4.1 ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ	41
4.2 ช่องทางการจำหน่ายผ้าพื้น	42
4.3 ช่องทางการจำหน่ายผ้าถุง	42
4.4 ช่องทางการจำหน่ายผ้าชุด	43
4.5 ช่องทางการจำหน่ายผ้าขาวม้า	43
4.6 ช่องทางการจำหน่ายผ้าปูโต๊ะ	44
4.7 ช่องทางการจำหน่ายผ้าคลุมโทรทัศน์	44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

หลังจากที่ประเทศไทย ได้ประสบกับภาวะวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจเมื่อต้นปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมานั้น ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างกว้างขวาง ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งเป็นเกษตรกร ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ต้องเผชิญกับปัญหาความยากจนที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาอื่นๆอีกมากมายติดตามมา รัฐบาลในขณะนั้น ได้พยายามแก้ไขปัญหายุ่งยากทุกวิถีทางอย่างเต็มความสามารถ แต่ก็ยังเป็นเพียงการบรรเทาความเดือดร้อนเท่านั้น เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจได้ขยายไปอย่างรวดเร็วทั่วทั้งเอเชีย รัฐบาลต่อมา คือ รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้เข้ามารับภาระในการบริหารประเทศต่อ จึงได้กำหนดนโยบายอีกส่วนหนึ่งที่มุ่งแก้ไขปัญหามาของประชาชนในชนบท โดยให้ยึดหลักการดำรงชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจแบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจระดับรากหญ้า เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้ชุมชนนำเอาทุนทางสังคม และพลังชุมชนที่มีอยู่มาใช้ในการสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพของกลุ่ม การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนที่นำไปสู่โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของรัฐบาลเป็นต้น ทั้งนี้เชื่อว่าหากปัญหาของประชาชนในชนบทระดับรากหญ้า ได้รับการแก้ไข ปัญหาส่วนใหญ่ก็จะบรรเทาเบาบางลงไป

อย่างไรก็ตาม การที่จะส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพของคนในชนบท ซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงานสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นเพื่อยกระดับกลุ่มอาชีพเหล่านี้ให้ดีขึ้นจนเป็นลักษณะของวิสาหกิจชุมชนตามแนวนโยบายของรัฐบาลนั้น คงต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างยิ่ง เนื่องจากยังมีปัญหา และอุปสรรคหลายด้านอีกทั้งต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ อาทิ เช่น ความเข้มแข็งของกลุ่ม ความเข้าใจในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มและคณะกรรมการของกลุ่ม ทุนดำเนินการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม การตลาด และประการสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือ ผลประโยชน์ที่กลุ่มสามารถตอบแทนแก่สมาชิกในการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวที่ประสบอยู่ได้ ส่วนหนึ่ง เช่นเดียวกับ กลุ่มทอผ้าลายโบราณ บ้านท่าควาย หมู่ที่ 3 ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นกลุ่มหนึ่ง ที่แม้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม จะผ่านการคัดสรรระดับห้าดาว ผู้นำกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มมีความร่วมมือกันด้วยดี แต่การที่จะยกระดับกลุ่มทอผ้านี้ ให้เป็นวิสาหกิจชุมชน ได้นั้น เป็นกรณีน่าสนใจและควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของกลุ่มยังมีปัญหาอยู่บ้างทั้งด้านเทคนิคการผลิต การคำนวณต้นทุนการผลิตและการตั้งราคา รวมถึงการจัดการด้านการเงิน และการจัดการองค์กร ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาการบริหารจัดการงานของกลุ่มฯ ทั้งด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กร รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้เข้าใจสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่มฯ และเป็นประโยชน์

โดยตรงต่อกลุ่มฯ และวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ได้นำข้อมูลไปปรับใช้เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กร อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กรของกลุ่มทอผ้าลายโบราณ บ้านท่าควาย อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของกลุ่มฯ และการจ้างงานในท้องถิ่น

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เฉพาะกล่าวคือ

1. เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันและพัฒนาการของกลุ่มฯ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของกลุ่มฯ ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด โครงสร้างทางการเงิน การระดมทุน ลักษณะการประกอบการหรือการดำเนินธุรกิจ รูปแบบการจัดองค์กร เทคโนโลยีการผลิต/แปรรูป การเงิน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของกลุ่มฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งหมายรวมไปถึงเทคโนโลยีที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อชี้ให้เห็นถึงศักยภาพในการขยายธุรกิจและขยายตลาดของกลุ่มฯ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจอย่างชัดเจนถึงสถานการณ์การดำเนินงาน และศักยภาพของกลุ่มฯ ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดการองค์กร การบริหารการผลิต การจัดการการตลาด และการจัดการการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกลุ่มฯ เพื่อพิจารณานำข้อมูลในแต่ละด้านและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปปรับใช้เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญห ขจัดจุดอ่อน และเสริมจุดแข็งของกลุ่มฯ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มฯ รวมทั้งยกระดับรายได้ของสมาชิกและคนในชุมชน
2. กลุ่มฯ มีความเข้าใจตนเองทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง ได้เรียนรู้การวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการให้เกิดผลและมีความยั่งยืน
3. ข้อมูลจากการศึกษานี้สามารถนำไปปรับใช้กับวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ ขีดความสามารถในการแข่งขัน และความเข้มแข็งทางด้านการผลิต การตลาด การเงิน และการจัดองค์กร อันจะส่งผลต่อการยกระดับรายได้ของหน่วยประกอบการและการจ้างงานในท้องถิ่น
4. ข้อมูลของกลุ่มฯ จะถูกนำมาประมวลร่วมกับข้อมูลของหน่วยประกอบการอื่น ๆ อีก 62 ราย ซึ่งเข้าร่วมในโครงการวิจัยฯ (โครงการพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคีเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชนระยะที่ 1: ภาคเหนือตอนบน) เพื่อวิเคราะห์ในเชิงมหภาคให้เห็นถึงภาพรวมของอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน และอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปพื้นบ้าน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

งานวิจัยในส่วนนี้เป็นการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายหน่วยประกอบการและรายผลิตภัณฑ์ในลักษณะกรณีศึกษา กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน ทั้งนี้เพื่อทราบถึงสถานการณ์การดำเนินงานและศักยภาพในด้านต่างๆ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงและชัดเจนของกลุ่มฯ

1.5 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ ซึ่งได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากกลุ่มฯ โดยมีกลุ่มฯ เป็นผู้ร่วมกระบวนการวิจัยและให้ข้อมูลตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน (participatory research) ประกอบกับวิธีการสังเกตการณ์ โดยเยี่ยมสัมภาษณ์กลุ่มฯ หลายครั้ง (multiple visits)

1.5.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้ได้เลือกศึกษาในพื้นที่หมู่บ้านท่าควาย ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่านซึ่งเป็นแหล่งผลิตผ้าทอพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง และเป็นพื้นที่หนึ่งภายในภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษาของโครงการวิจัยฯ

หน่วยประกอบการที่เลือกศึกษา

การศึกษานี้ได้เลือกศึกษา กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย เนื่องจากเป็นกลุ่มชุมชนที่สามารถเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้ อีกทั้งเป็นกลุ่มฯ ที่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการและมีความประสงค์ที่จะพัฒนาธุรกิจของตนเอง มีความใฝ่เรียนรู้ และต้องการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะวิจัย ทั้งนี้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักวิจัยท้องถิ่นของโครงการวิจัยฯ เป็นผู้คัดสรรหน่วยประกอบการที่มีความพร้อมและยินดีเข้าร่วมโครงการ

ผลิตภัณฑ์ที่เลือกศึกษา

การศึกษานี้ได้เลือกศึกษา ผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายโบราณ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงมากของจังหวัดน่าน และการผลิตผ้าทอลายโบราณ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้คนในชุมชนมีงานทำ สร้างรายได้เสริม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.5.3 วิธีวิเคราะห์

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบเจาะลึกเป็นรายหน่วยประกอบการและรายผลิตภัณฑ์ในลักษณะกรณีศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการจัดองค์กร การบริหารงาน โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาด และโครงสร้างทางการเงิน รวมถึงศักยภาพทางด้านต่างๆ ของหน่วยประกอบการ

ในการศึกษาโครงสร้างแต่ละด้านของหน่วยประกอบการ มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

โครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน

การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดองค์กรและการบริหารงาน กลุ่มฯ แต่ละกลุ่มฯ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกลุ่มฯ ปรัชญาและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และลักษณะของกลุ่มฯ การศึกษาค้นคว้ารูปแบบการจัดองค์กร ขนาดของกลุ่มฯ โดยพิจารณาจากจำนวนสมาชิก ลักษณะการกระจายการถือหุ้น และความสอดคล้องกันระหว่างหน้าที่ตามตำแหน่งงานกับงานที่ปฏิบัติจริง ปรัชญาพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจของกลุ่มฯ และพิจารณาการดำเนินงานว่าสอดคล้องกับปรัชญาที่ตั้งไว้เพียงไร และเพราะเหตุใด ทั้งนี้เพื่อประเมินความเป็น “วิสาหกิจชุมชน” ของกลุ่มฯ โดยใช้ลักษณะ 7 ประการของ “วิสาหกิจชุมชน” (เสรีพงศ์พิศ, 2546) เป็นฐาน

โครงสร้างการผลิต

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิตนั้น จะประกอบด้วยความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต และความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต รวมถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์ อันประกอบด้วย ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย ศักยภาพทางด้านยอดขาย และศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม (ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ, 2547)

- 1) ชนิดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์
- 2) การคัดคุณภาพของวัตถุดิบ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีการผลิต จะศึกษาโดยกลุ่มฯ ให้ข้อมูล และเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์ว่ามีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร
- 3) ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตจะใช้วิธีการคำนวณดังนี้

3.1 ต้นทุนรวมต่อการครั้งการผลิต

$$\text{ต้นทุนรวมต่อการครั้ง} = \text{ต้นทุนผันแปรต่อการครั้ง} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อการครั้ง}$$

3.2 ต้นทุนต่อหน่วย

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \text{ต้นทุนรวมต่อการครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อการครั้ง}$$

3.3 ผลตอบแทนสุทธิต่อการครั้งการผลิต

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อการครั้งการผลิต} = \text{รายได้รวมต่อการครั้ง} - \text{ต้นทุนรวมต่อการครั้ง}$$

3.4 ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย

$$\text{ผลตอบแทนสุทธิต่อหน่วย} = \text{ผลตอบแทนสุทธิต่อการครั้ง} / \text{ปริมาณการผลิตต่อการครั้ง}$$

3.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อการครั้ง

$$\text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรต่อการครั้ง} = \text{รายได้รวมต่อการครั้ง} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อการครั้ง}$$

- 4) ความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต ได้จากการให้ข้อมูลของหน่วยประกอบการแต่ละ

ราย

- 5) ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย

การศึกษาทำกำไรต่อหน่วย ประกอบด้วย อัตรากำไรต่อราคายขาย และอัตรากำไรต่อต้นทุน

5.1 อัตรากำไรต่อราคาขาย

$$\text{อัตรากำไรต่อราคาขาย} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ราคาขายต่อหน่วย}) \times 100$$

5.2 อัตรากำไรต่อต้นทุน

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = (\text{กำไรต่อหน่วย} / \text{ต้นทุนต่อหน่วย}) \times 100$$

6) ศักยภาพทางด้านยอดขาย

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายนั้น พิจารณาจากยอดขายต่อปี เพื่อพิจารณาแนวโน้ม

ยอดขายต่อปี = ยอดขายรวมตลอดปีของผู้ประกอบการแต่ละราย

7) ศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวม

การศึกษาศักยภาพทางด้านยอดขายรวมและกำไรรวมประกอบด้วย ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อปี

อัตรายอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) หลัก ต่อยอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ทั้งหมด อัตรากำไรจากอาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ ยอดขายรวมต่อปี และยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ต่อปี ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์หลักหมายถึงผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ที่มีศักยภาพมากที่สุดของหน่วยประกอบการ และมีการผลิตเป็นระยะเวลานานพอสมควร

7.1 ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักต่อปี (ในอดีตถึงปัจจุบัน ถ้ามีข้อมูล) = ยอดขายผลิตภัณฑ์หลักตลอดปีของหน่วยประกอบการแต่ละราย

7.2 ยอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) หลัก ต่อยอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ทั้งหมด

= (ยอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) หลักต่อปี / ยอดขายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) รวมต่อปี) $\times 100$

7.3 อัตรากำไรจากอาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ต่อยอดขายทั้งหมดของกิจการ

= (กำไรจากอาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ต่อปี / ยอดขายทั้งหมดของกิจการต่อปี) $\times 100$

7.4 ยอดขายรวมต่อปี = ยอดขายรวมทั้งปีของหน่วยประกอบการแต่ละราย

7.5 ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) ต่อปี = ยอดขายผลิตภัณฑ์อื่นทุกชนิดที่ไม่ใช่อาหารแปรรูป (หรือ หัตถกรรม) รวมทั้งปีของหน่วยประกอบการแต่ละราย

โครงสร้างทางการเงิน

การศึกษาถึงโครงสร้างการเงินนั้น ประกอบด้วยการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน การวางแผนการใช้เงินทุน และศักยภาพทางการเงิน

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจในด้านการบริหารการเงิน การจัดทำบัญชี การกู้ยืมเงิน และการวางแผนการใช้เงินทุนนั้น จะใช้ข้อมูลรายหน่วยประกอบการนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสรุปเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้พิจารณาประกอบกับข้อมูลด้านศักยภาพทางการเงิน (ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ, 2547)

การศึกษาศักยภาพทางการเงินนั้น จะมีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1) **อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)** ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพคล่องระยะสั้นของธุรกิจ ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (หรืออัตราส่วนเดินสะพัด)
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน (current ratio)
= CA / CL (เท่า)
2. อัตราส่วนสภาพคล่องระยะสั้น (หรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน หรืออัตราส่วนจับปล้น)

(Acid Test Ratio หรือ Quick Ratio)

$$= (\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}) / \text{CL} = \text{สินทรัพย์สภาพคล่อง} / \text{CL} \text{ (เท่า)}$$

3. อัตราส่วนสภาพคล่องของกระแสเงินสด (Cash Flow Liquidity Ratio)
= (เงินสด + หลักทรัพย์ + กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน) / CL (เท่า)
4. เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital) = CA – CL (บาท)

2) อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity / efficiency Ratio)

อัตราส่วนต่อไปนี้ชี้ให้เห็นประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาวของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย

1. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover Ratio)
= ยอดขายเชื่อ / ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)
2. ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)
= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (วัน)
3. อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า
= ยอดซื้อเชื่อ / เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)
4. ระยะเวลาเฉลี่ยในการชำระหนี้
= 365 / อัตราการหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (วัน)
5. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)
= ต้นทุนสินค้าขาย / สินค้าคงคลังเฉลี่ย (ครั้ง หรือ รอบ)
6. อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in days)
= 365 วัน / อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (วัน)
7. 1 รอบธุรกิจ (Operating Cycle)
= ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ + อายุสินค้า (วัน)
8. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)
= ยอดขาย / สินทรัพย์ทั้งหมด (ครั้ง หรือ เท่า)
= S / Total Asset หรือ S / (CA+FA)

9. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)
- $$= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า})$$
- $$= S / FA$$

3) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ทั้งหมด (Debt Ratio)

$$= (\text{หนี้สินทั้งหมด} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด}) \times 100\%$$
2. หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)

$$= \text{หนี้สิน} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} \quad (\text{เท่า})$$
3. อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt/Total Capitalization)

$$= \text{หนี้ระยะยาว} / (\text{หนี้ระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \quad (\text{เท่า})$$
4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earning or Interest Coverage Ratio)

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย} = EBIT / I \quad (\text{เท่า})$$
5. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ (Fix Charge Coverage Ratio)

$$= EBIT / [I + (\text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล} + \text{เงินกองทุนจม})] / (1 - \text{อัตราภาษีเงินได้}) \quad (\text{เท่า})$$
6. Degree of Financial Leverage

$$= EBIT / (EBIT - I) = EBIT / EBT \quad (\text{เท่า})$$

4) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

1. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ยอดขาย}) \times 100\%$$

$$= (EAT / S) \times 100\%$$
2. อัตราส่วนกำไรเบ็ดต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)

$$= (GP / S) \times 100\%$$
3. อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น}) \times 100\%$$

5) อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)

1. อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment: ROI)

$$= (\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\%$$

$$= (EAT / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

$$= ((EAT/S) \times (S/TA)) \times 100\%$$

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets: ROA)

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{สินทรัพย์รวม} \times 100\%$$

$$= (\text{EBIT} / \text{Total Assets}) \times 100\%$$

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

$$= \text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} \times 100\%$$

$$= (\text{EAT} / \text{Equity}) \times 100\%$$

4. กำไรต่อหุ้น (Earning per Share)

$$= \text{ผลตอบแทนแก่หุ้นสามัญ} / \text{จำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด} \quad (\text{บาท/หุ้น})$$

5. ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น หรือ อัตราส่วนราคาหุ้นต่อผลกำไร (Price to Earning Ratio)

$$= \text{ราคาตลาดต่อหุ้น} / \text{กำไรสุทธิต่อหุ้น} \quad (\text{เท่า})$$

6. อัตราผลตอบแทนของเงินปันผล (Dividend Yield)

$$= (\text{เงินปันผลต่อหุ้น} / \text{ราคาตลาดต่อหุ้น}) \times 100\%$$

7. อัตรากำไรต่อแรงงานของสมาชิก

$$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{จำนวนสมาชิกที่ร่วมผลิต} \quad (\text{บาท/คน})$$

6) การคำนวณหาเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ

$$\begin{aligned} \text{เงินทุนหมุนเวียนที่ต้องการ} = & \text{เงินทุนในสต็อกวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป} \\ & + \text{เงินลงทุนในลูกหนี้การค้า} \\ & + \text{เงินลงทุนในสินค้าที่อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิต} \\ & - \text{เครดิตที่ได้จากผู้ขายวัตถุดิบ} \end{aligned}$$

โครงสร้างทางการตลาดของหน่วยประกอบการ

การศึกษาโครงสร้างการตลาดของหน่วยประกอบการเป็นการศึกษาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และยอดขายโดยเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดในแต่ละช่องทางตลาด โดยสัมภาษณ์หน่วยประกอบการถึงกระบวนการตลาดของผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่หน่วยประกอบการทำการผลิต ข้อมูลส่วนนี้สามารถนำมาประมวลเพื่อสรุปเป็นแนวทางการขยายตลาดของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดต่อไป

1.6 ทบทวนเอกสาร

แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศ (2546: 39-46) ได้อธิบายความเป็นมาและให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ small and micro community enterprise) คือ การประกอบการเพื่อการจัดการ “ทุน” ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง สำหรับ “ทุน” ในที่นี้ตามความหมายที่เสรี พงศ์พิศ ให้ความว่า ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่เงินอย่างเดียว แต่รวมถึง ทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุน

ทางสังคม (กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ทำให้ผู้คนอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เป็นพี่น้องไว้ใจกัน) โดยสรุปแล้วลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชนมี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการ
2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน
3. ทรัพยากรหรือวัตถุดิบมาจากชุมชนหรือจากภายนอก
4. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
5. มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล
6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
7. มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

ทั้ง 7 องค์ประกอบล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น โดยฐานสำคัญที่สุดอยู่ที่ การพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นฐานรากของ “ความพอเพียง” ตาม แนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด โดยชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน “ทางสายกลาง” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพึ่งตนเองของชุมชนเป็นฐานรากสำคัญของการทำวิสาหกิจชุมชน ต้องมีการจัดการแบบวิสาหกิจชุมชนที่มีการ “ผนึกกำลัง” (synergy) การปรับปรุงชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต้องมาจากพลังปัญญา พลังความรู้ที่ได้มาจากการการเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์โดยนำมาผสมผสานกันทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมแบบเสริมกัน ดังนั้นหัวใจสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอยู่ที่การเรียนรู้ เริ่มจากการเรียนรู้วิถีคิดใหม่ คิดให้รอบด้าน คิดให้วิถิคุณ และคิดแบบบูรณาการหรือการประสานพลัง

จารุพงศ์ พลเดช (2546) ได้ให้ความหมาย วิสาหกิจชุมชน ไว้ว่า การประกอบกิจการของชุมชน โดยคนในชุมชนเป็นเจ้าของกิจการ เพื่อการจัดการ “ทุน” ทางสังคมของชุมชนที่มีอยู่เพื่อสร้างรายได้ และการพึ่งตนเองของครอบครัว และชุมชน และระหว่างชุมชน โดย “ทุน” (สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2546) นั้นรวมถึงทุนที่เป็นเงิน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ทุนที่เป็นผลผลิต ทุนความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ทรัพยากรท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล (2545: 38) ให้ความหมายว่า เป็นการประกอบกิจการโดยชุมชน ที่มีสมาชิกเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ทั้งด้านการผลิต การค้า และการเงิน และต้องการใช้ปัจจัยผลิตนี้ให้เกิดดอกออกผล ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม ด้านเศรษฐกิจคือ การสร้างรายได้และอาชีพ ด้านสังคม คือ การยึดโยงร้อยรัดความเป็นครอบครัว และชุมชนให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ โดยผ่านกระบวนการของชุมชน

ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญต่อการอยู่รอด และพัฒนาชุมชน เนื่องจากวิสาหกิจชุมชน เน้นความร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้พึ่งตนเองได้ และเน้นการใช้ทุนที่มีอยู่ในท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนจึงเป็น เครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เป้าหมายเป็นการสร้างรากฐานที่เข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2542: 39)

จุดแข็งของวิสาหกิจชุมชน (สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2546) คือ 1. พูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น 2. พูนทางวัฒนธรรม ซึ่งคือ ภูมิปัญญานำมาประยุกต์ และผสมผสานสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณค่าและมูลค่า 3. พูนทางสังคม อันได้แก่เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ร่วมกันจัดตั้งองค์กรชุมชน และเครือข่ายในเชิงเศรษฐกิจ ร่วมกันจัดการทรัพยากรทางการผลิตต่างๆ วิสาหกิจชุมชน เป็นระบบที่มีหลากหลายกิจกรรมเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เสริมกันแบบบูรณาการ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว จะนำมาซึ่งการลดรายจ่ายจากภายนอก และสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ครอบครัวและชุมชน ทั้งยังส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งจากการร่วมกันคิดและร่วมกันทำ

ระดับของวิสาหกิจชุมชน

ขนาดของวิสาหกิจชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ วิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม มีสมาชิกมากกว่า 15 คน วิสาหกิจชุมชนขนาดจิ๋ว มีสมาชิก ตั้งแต่ 5 คนถึง 15 คน (กฤษฎา นิลศรี, 2545: 68)

วิสาหกิจชุมชนอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนทดแทนการพึ่งพาภายนอกชุมชน หมายถึง กิจกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เน้นการลดรายจ่ายของเกษตรกร และชุมชน หรือเรียกว่า “วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน” (สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2546) เป็นการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อกินเพื่อใช้ในชุมชน เพื่อให้ครอบครัวพึ่งตนเองได้ ให้ชุมชนเกิดความพอเพียงอย่างน้อยให้พออยู่พอกิน หรือพอกินพอใช้
- 2) วิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลผลิตและทรัพยากร หมายถึง ชุมชนผลิตทางการเกษตร และมีการประกอบการเพื่อนำผลผลิต และทรัพยากรมาสร้างผลิตภัณฑ์ หรือเรียกว่า “วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า” (สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2546) เป็นกิจกรรมการนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเข้าสู่ตลาดบริโภค และรวมไปถึงผลผลิตทั่วไปที่เหลือกินเหลือใช้ในท้องถิ่นที่นำออกสู่ตลาดบริโภค โดยการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต หีบห่อ การตลาด และการจัดวางต่าง ๆ เพื่อให้สามารถ “แข่งขัน” ได้
- 3) วิสาหกิจชุมชนบริการ หมายถึง การประกอบการที่เกิดจากทักษะ ภูมิปัญญา และความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้บริการกับเกษตรกรในครอบครัว ชุมชน และบุคคลทั่วไป

ระดับของวิสาหกิจชุมชน มี 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับครอบครัว คือการทำกินทำใช้ในครอบครัว สร้างผลิตภัณฑ์ในลักษณะหลากหลาย เพื่อการพึ่งตนเอง ลดรายจ่ายที่เสียไปจากการซื้อภายนอก
2. ระดับชุมชนและเครือข่าย หมายถึง ทำโดยครอบครัวหรือกลุ่ม ซื้อขายแลกเปลี่ยนในระดับชุมชนและเครือข่าย เนื่องจากในบางกรณีไม่สามารถทำได้ โดยลำพังครอบครัวเดียว หรือชุมชนเดียว ต้องสร้างระบบเกื้อหนุนพึ่งพากันในชุมชน และเครือข่าย
3. ระดับธุรกิจ หมายถึง การมีส่วนเกินของผลผลิต และทรัพยากร จากการอุปโภคบริโภคในระดับครอบครัว ชุมชน และเครือข่าย หรือชุมชนมีภูมิปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ มีคุณค่า เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในสังคมกว้าง

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

กฤษณา นิลศรี (2545: 68) ได้กล่าวถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ บนพื้นฐานการผลิต และทรัพยากรของชุมชนโดยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่วางอยู่บนพื้นฐานความรู้ภูมิปัญญาของชุมชน
2. เป็นกระบวนการฟื้นฟู และพัฒนาระบบการจัดการของชุมชน โดยรูปแบบวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับยุคสมัย

3. มีเป้าหมายเพื่อการพึ่งตนเอง และความพอเพียงของครอบครัวและชุมชน

4. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นแกนกลางการพัฒนา

การพัฒนาวิสาหกิจของชุมชน จึงตั้งอยู่บนฐานสำคัญ ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนระดับครอบครัว
- 2) วิสาหกิจชุมชนระดับชุมชน
- 3) วิสาหกิจชุมชนระดับเครือข่าย
- 4) วิสาหกิจชุมชนเพื่อการจัดการผลผลิตส่วนเกิน

แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มักจะเป็นเรื่องการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขธรรมชาติ เป็นเรื่องความมั่นคงและมีอยู่มีกินทั้งในวันนี้และวันหน้า และต้องมีแนวทางเฉพาะที่สอดคล้องกับแนวคิด เป้าหมาย และเอื้อให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนที่พึ่งตนเองได้

สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนมีแนวทาง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2546) ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนมีรากฐานการเริ่มต้น และการดำเนินงานอยู่ที่ชุมชน เพราะครอบครัวและชุมชน เป็นหน่วยผลิตที่สร้างผลผลิตจริงของระบบเศรษฐกิจ

2. วิสาหกิจชุมชนต้องการการบริหารจัดการที่มีอิสระ และสอดคล้องกับศักยภาพในการบริหารจัดการขององค์กรชุมชน จึงต้องมีรูปแบบนิติบุคคลเฉพาะไว้รองรับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการที่มีอิสระเป็นหลักประกันที่สำคัญที่สุดของการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองที่เป็นจริง

3. เจ้าของปัจจัยการผลิตและภูมิปัญญาเป็นเจ้าของวิสาหกิจชุมชน เพราะครอบครัวและชุมชนเป็นผู้สร้างผลผลิต และสืบทอดภูมิปัญญา จึงควรได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม และเป็นการคืนสิทธิในการจัดการผลผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนพัฒนาระบบการพึ่งตนเองที่เป็นจริงขึ้น

4. วิสาหกิจชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของชุมชน วิสาหกิจที่แท้จริงให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการพึ่งตนเอง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้จากการจัดการทรัพยากรและผลผลิต แสวงหาและพัฒนาความรู้บนพื้นฐานความรู้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน

5. วิสาหกิจชุมชนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชน พัฒนาระบบทุนและสวัสดิการของชุมชน เป็นการสร้างผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมกำกับความสัมพันธ์กับทุกฝ่าย มิใช่การขูดโอกาสการผลิตในปริมาณมาก และการแสวงหากำไรสูงสุด

6. การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สามารถดำเนินการในรูปแบบการสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก เพราะองค์กรชุมชนเครือข่ายชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของวิสาหกิจชุมชนยังมีข้อจำกัดในความสามารถด้านการบริหาร

จัดการ เป็นการสร้างความร่วมมือโดยองค์กรชุมชน หรือเครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ และเป็นผู้เลือก องค์กรภายนอกเข้ามาในกระบวนการความร่วมมือที่เกิดขึ้น ไม่ใช่การตัดสินใจโดยหน่วยงาน หรือ องค์กรภายนอกที่ไม่ใช่องค์กรชุมชน

7. การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สามารถดำเนินการในรูปแบบการร่วมทุนกับองค์กรภายนอก โดยมีทุนหลักในการดำเนินงานจากชุมชน ในกรณีที่องค์กรชุมชนหรือเครือข่ายองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของวิสาหกิจชุมชน ยังมีข้อจำกัดในด้านทุน เป็นการสร้างความร่วมมือ โดยองค์กรหรือชุมชน หรือเครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ และเป็นการร่วมทุนระหว่างองค์กรชุมชน หรือเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรภายนอก โดยมีการกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสม

8. องค์กรชุมชน และองค์กรเครือข่ายชุมชน สามารถกำหนดมาตรฐาน เพื่อรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนของตน ให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และผู้ใช้บริการ เพราะวิสาหกิจชุมชนแตกต่างจาก ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดเล็ก (SMEs) และแตกต่างจากธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทั้งการผลิต และการตลาดทั้งกระบวนการจัดการ และเป้าหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ของวิสาหกิจชุมชน กำหนดจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค ส่วนธุรกิจอุตสาหกรรมต้องมีมาตรฐานกลางควบคุม

พินยา ว่องกุล (2545) ได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ของชุมชน ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนากระแสหลัก ดังต่อไปนี้

1. เน้นกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อสร้างฐานความรู้และองค์ความรู้ที่เป็นของตนเอง รวมไปถึงการวางแผนพัฒนาชุมชน แบบมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยผู้นำ ผู้มีความรู้ในชุมชนเป็นแกนกลาง คุณลักษณะนี้เป็นจุดแข็งที่ชุมชนใช้สร้างความเอกภาพ และศักยภาพของชุมชนสามารถพัฒนาและรวบรวมความรู้ต่างๆ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน หรือจัดตั้งมหาวิทยาลัยชาวบ้าน อีกทั้งสามารถพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชุมชนได้

2. กระบวนการสร้างทุนชุมชน/ทุนสังคม ที่มองครอบคลุมทั้งการสะสมเงินตรา จากน้อยสู่มาก เพื่อสร้างกลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารชุมชน หรือธุรกิจชุมชน ซึ่งอาศัยเงินตราเป็นสื่อ และทุนทางสังคมที่มาจากบุคลากร ภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมชุมชน สถาบันในชุมชน สาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ฯลฯ ปัจจุบันชุมชนในชนบททุกภาคได้สร้างทุนชุมชน/สังคมในรูปแบบหลากหลายมากมาย

3. กระบวนการศึกษาวิจัย ในกระบวนการทัศน์ใหม่ควรเป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา ได้แก่ แสวงหาความร่วมมือจากนักวิชาการ หรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกชุมชน กับส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบันในชุมชน ทำงานวิจัยเอง เพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาชุมชนในขั้นตอนต่อไป โดยได้รับเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาที่กำหนดขึ้นจากการวิจัยด้วย

4. กระบวนการผสมผสานความหลากหลาย จากปัจจัยที่เป็นคุณต่อการพัฒนา เป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ที่ชุมชนเปิดรับเอาความรู้ และความช่วยเหลือจากภายนอกโดยเปิดเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างชุมชนกับหน่วยงานรัฐ และร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน หรือแหล่งเงินทุนต่างประเทศ โดยมีชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ และวางแผนการพัฒนาดตนเอง

5. กระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชน จะนำไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ในการต่อยอดความรู้ในการพัฒนาตนเอง และเครือข่ายตลอดเวลา นำไปสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมชุมชน เช่น โรงสีชุมชน ฯลฯ การกำหนดตลาด

เครือข่ายทั้งในรูปแบบที่ซื้อขายสินค้า และแลกเปลี่ยนสินค้ากัน รวมไปถึงสถาบันการเงินของเครือข่าย และการวางแผนพัฒนา หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาดตนเอง อย่างมีพลัง

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มฯ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มฯ

2.1.1 ชื่อสถานประกอบการ : กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย

2.1.2 สถานที่ตั้ง :

81 หมู่ที่ 3 บ้านท่าควาย ตำบลไชยวัฒนา อำเภอปัว จังหวัดน่าน หมายเลขโทรศัพท์ 0-54 79-8925 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอปัว ห่างจากที่ว่าการอำเภอปัวประมาณ 3 กิโลเมตร การเดินทางจากตัวเมืองจังหวัดน่านมายังกลุ่มฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1080 ผ่านอำเภอน้ำฝางจนถึงอำเภอปัว ระยะทาง 60 กิโลเมตร จากนั้นเลี้ยวขวาไปทางตลาดสดเทศบาลบ้านปรางค์ เลี้ยวขวาผ่านวัดปรางค์ จนถึงทางแยกให้เลี้ยวซ้าย ซึ่งบริเวณทางแยกจะสังเกตเห็นร้านอาหารพื้นเมืองอยู่ทางด้านขวามือ จากนั้นเลี้ยวขวาข้ามสะพานผ่านบ้านหนาด หมู่ที่ 4 จนถึงหมู่บ้านท่าควาย ซึ่งที่ทำการกลุ่มฯ จะตั้งอยู่ตรงข้ามกับโรงเรียนศรีสระวงค์ (แผนภาพที่ 2.1)

แผนภาพที่ 2.1 ที่ตั้งสถานประกอบการ

2.1.3 ผู้นำคนสำคัญของกลุ่มฯ

นางแว่น ใจการณ์ เกิดเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2480 เป็นบุตรของนายเลี่ยน นางผา สารเทพ ปัจจุบันอายุ 67 ปี สมรสกับนายวงศ์ ใจการณ์ มีบุตรด้วยกัน 5 คน ได้แก่ นายวิรัตน์ ใจการณ์ นางสาวสิริกานต์ เพ็ญสุภา นายสำอาง ใจการณ์ นางทัศนีย์ ลัทธิศักดิ์ และนางนรมล ใจการณ์

นางแว่นจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านหนอง ปีการศึกษา 2492 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบัว ปีการศึกษา 2543 และปีการศึกษา 2545 ตามลำดับ

นางแว่นเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และทักษะความสามารถในการทอและการย้อมสีธรรมชาติเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นที่รักและเคารพของคนในชุมชน อันเนื่องจากอุปนิสัยที่มีอัธยาศัยดี ชยัน เสียสละ และความมีน้ำใจ ในด้านบทบาทต่อชุมชน พบว่า นางแว่น ได้รับความไว้วางใจจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ให้เป็นวิทยากรด้านการทอผ้าและการย้อมสีธรรมชาติ แก่กลุ่มที่สนใจ จึงถือได้ว่าเป็นปูชนียบุคคลที่สำคัญคนหนึ่ง ของชุมชน

2.2 ประวัติความเป็นมาและการพัฒนาการของกลุ่มฯ

การจัดตั้งกลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย เริ่มจากที่นางแว่น ใจการณ์ ได้สังเกตพบว่า สตรีในหมู่บ้านมักจะว่างงานช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว กอปรกับทักษะความสามารถในการทอผ้าที่ได้รับสืบทอดมาจากรุ่นบรรพบุรุษ ทำให้มีความคิดว่าการทอผ้า น่าจะเป็นอาชีพเสริมให้แก่สตรีเหล่านี้ได้ อีกทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยในเบื้องต้นได้รวบรวมสตรีในหมู่บ้านที่สนใจมารวมกลุ่ม แล้วฝึกสอนการทอผ้าให้แก่สมาชิก โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

ในช่วงต้นของการดำเนินงานมีอุปสรรคทั้งการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาการจัดหาช่องทางการตลาด ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มต้องหยุดชะงักหลายครั้งด้วยกัน จนมาในปี 2542 สำนักงานพัฒนาชุมชนได้เข้ามาสนับสนุน จึงมีการรวมกลุ่มกันอย่างจริงจังขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ใช้ชื่อว่ากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองลายโบราณบ้านท่าควาย โดยแรกเริ่มมีสมาชิกจำนวน 50 คน ใช้พื้นที่บ้านของนางแว่นในการฝึกสอนการทอผ้าให้แก่สมาชิก

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มฯ มีดังนี้

- เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่สมาชิกกลุ่มฯ ที่มีเวลาว่างหลังฤดูเก็บเกี่ยว เป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว
- เพื่อสืบทอดศิลปหัตถกรรมการทอผ้าลายโบราณ อันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนของตนเองให้คงอยู่สืบไป
- เพื่อสร้างความสามัคคีของคนในชุมชน ให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

ในปี 2543 สมาชิกเริ่มมีทักษะในการทอผ้ามากขึ้น เริ่มมีการทอผ้าและจำหน่ายมากขึ้น ส่งผลทำให้มีรายได้จากการทอผ้ามากขึ้น และได้ดำเนินการผลิตเพื่อจำหน่ายเรื่อยมา จนในปี 2544 กลุ่มฯ ได้พัฒนาคุณภาพ

ผลิตภัณฑ์ โดยได้ปรับปรุงด้านการย้อมสีธรรมชาติให้มีความสวยงามและคงทน และสีไม่ตกง่าย ในปี 2545 กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านวัสดุจำนวน 36,000 บาท จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปัว

ในปี 2546 กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจ ผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนาในการต่อเติมอาคารโรงทอและจัดซื้อกี่ทอผ้าจำนวนหนึ่ง รวมถึงวัตถุดิบในการผลิต เป็นเงินจำนวน 269,000 บาท นอกจากนั้นในปีเดียวกัน กลุ่มฯ ได้ร่วมเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ รวมถึงเข้าร่วมในกิจกรรมการคัดสรรหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัดและระดับภาค จนผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายโบราณของกลุ่มฯ ได้ผ่านการคัดสรรให้เป็นผู้ชนะเลิศหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ภาคเหนือในระดับห้าดาว และในปี 2547 กลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายด้านการผลิต เนื่องจากเห็นว่าอาจจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

การดำเนินงานที่ผ่านมานอกจากกลุ่มฯ จะทำกิจกรรมในการทอผ้าแล้ว กิจกรรมหลักอีกอย่างหนึ่งที่กลุ่มฯ ดำเนินการมาพร้อมกับการทอผ้า คือ กิจกรรมออมทรัพย์ เริ่มจากสมาชิกจำนวน 50 ราย ระดมเงินทุนกันหุ้นละ 10 บาท รวมกับเงินกู้ยืมจากกรมประชาสัมพันธ์จำนวน 10,000 บาท และต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 บาทต่อเดือน ซึ่งกลุ่มฯ นำมาปล่อยกู้ให้กับสมาชิก โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 บาทต่อเดือน กำหนดให้ชำระคืนทุก 6 เดือน หลังจากนั้นในแต่ละเดือนจะมีสมาชิกทยอยนำเงินเข้ามาระดมหุ้นกับกลุ่มฯ จนกระทั่งในปี 2544 กลุ่มฯ ได้มีข้อกำหนดให้สมาชิกจะต้องมีหุ้นอย่างน้อยคนละ 2 หุ้น และถือหุ้นได้ไม่เกิน 20 หุ้น ในปัจจุบันพบว่า ปริมาณเงินที่ได้จากการระดมทุนจากสมาชิกมีทั้งหมดประมาณ 125,000 บาท

จำนวนเงินที่สมาชิกเข้ามากู้ยืมกับกลุ่มฯ ในปัจจุบัน มีตั้งแต่หลักพันไปจนถึงหลักหมื่น แต่อย่างไรก็ตามมีข้อตกลงในการชำระคืนเหมือนกันกล่าวคือ มีกำหนดระยะเวลาในการชำระคืน 2 ปี แบ่งจ่ายปีละ 2 งวด พร้อมดอกเบี้ย คือในเดือนมกราคมและกรกฎาคมของทุกปี

2.3 บทบาทของกลุ่มฯ ต่อชุมชน

การจัดตั้งกลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย นอกจากจะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มฯ แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ด้านบทบาทต่อชุมชน พบว่า กลุ่มฯ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่และชุมชนเสมอมา อาทิ กิจกรรมด้านการจัดนิทรรศการผลงานของกลุ่มฯ ในงานประจำปีของอำเภอในนามของหมู่บ้าน และสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านในหมู่บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ประธานกลุ่มฯ และรองประธาน รวมถึงสมาชิกบางรายยังได้ร่วมเป็นวิทยากรพิเศษให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปัว ในการฝึกอบรมการทอผ้าและย้อมสีให้กับกลุ่มทอผ้าอื่นๆ รวมถึงเด็กนักเรียนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงอยู่เสมอ

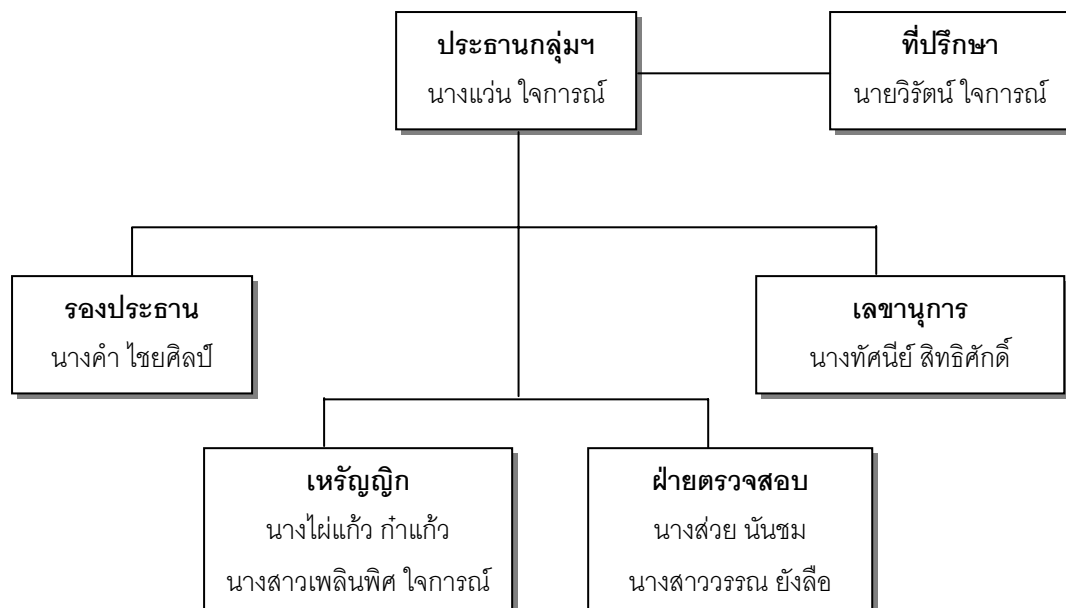
2.4 การจัดองค์กรและการบริหารงานของกลุ่มฯ

2.4.1 การบริหารและการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

พิจารณาการบริหารและจัดการองค์กรของกลุ่มฯ พบว่า กลุ่มฯ มีการจัดแบ่งหน้าที่ตามผังองค์กรเป็น 5 ตำแหน่ง ได้แก่ ประธานกลุ่มฯ ซึ่งทำหน้าที่โดยนางแว่น ใจการณ์ รองประธาน เลขานุการ เกร์ญญิก 2 ตำแหน่ง และฝ่ายตรวจสอบอีก 2 ตำแหน่ง นอกจากนี้ยังมีที่ปรึกษากลุ่มฯ ที่ทำหน้าที่โดยนายวิรัตน์ ใจการณ์ ซึ่งเป็นบุตรชายของนางแว่นเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว (แผนภาพที่ 2.2)

การคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มฯ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นเพียงความเห็นชอบและการลงมติของสมาชิก การคัดเลือกนางแว่น ใจการณ์ขึ้นเป็นประธานกลุ่มฯ เนื่องจากสมาชิกเห็นว่าเป็นผู้ที่ริเริ่มการจัดตั้ง มีความเสียสละ และมีความชำนาญในการทอผ้า ส่วนการคัดเลือกคณะกรรมการรายอื่นๆ ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้พิจารณา จากนั้นจะทำการลงมติของสมาชิก

จากการสำรวจ พบว่า ไม่ได้กำหนดวาระการบริหารงานของประธานกลุ่มฯ แต่วาระการทำงานของคณะกรรมการอยู่ที่ 2 ปี นอกจากนี้ยังไม่ได้ตกลงกันในเรื่องผลตอบแทนในการบริหารงานของคณะกรรมการ เนื่องจากเห็นว่ากลุ่มฯ ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของดำเนินงาน อีกทั้งผลกำไรจากการดำเนินงานยังไม่มาก

แผนภาพที่ 2.1 ผังโครงสร้างองค์กร

ถึงแม้กลุ่มฯ จะมีโครงสร้างการบริหารองค์กรดังแผนภาพที่ 2.2 แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า หน้าที่ในการบริหารงานทั้งหมดตกอยู่กับนางแว่นซึ่งเป็นประธานกลุ่มฯ แต่เพียงผู้เดียว คณะกรรมการแต่ละตำแหน่งที่แต่งตั้งขึ้น เพียงเพื่อให้ครบตามโครงสร้างองค์กรตามแบบวิสาหกิจชุมชนอื่นๆ รวมถึงบริหารงานในส่วนของกิจกรรมทอผ้ามีลักษณะเป็นกลุ่มประยูคต์

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ ถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มฯ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากปัญหาหลายประการทั้งในด้านการขาดแคลนเงินทุน ผู้ที่ชำนาญการทอน้อยราย อีกทั้งสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่นๆ ทำให้เวลาในการทอน้อย ไม่สามารถผลิตให้ทันแก่ความต้องการของลูกค้าได้

กลุ่มฯ คาดว่าปัจจัยที่จะทำให้กลุ่มฯ ประสบความสำเร็จ คือ มีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ มีตลาดที่แน่นอนและมีคำสั่งซื้อที่สม่ำเสมอ และในช่วงแรกของการดำเนินงานจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะดำเนินงานได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของกลุ่มฯ

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง	หน้าที่	อาชีพเดิม	อาชีพปัจจุบัน	บทบาทอื่นในชุมชน
1	นางแว่น ใจการณ์	67	สมรส	มัธยมศึกษาปีที่ 3	ประธานกลุ่มฯ	กำกับดูแล / บริหารงานกลุ่มฯ	เกษตรกร	ทอผ้า	วิทยากรสอนการทอผ้า / ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
2	นางคำ ไชยศิลป์	47	สมรส	มัธยมศึกษาปีที่ 6	รองประธาน	ช่วยเหลืองานประธาน	เกษตรกร	เกษตรกร	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
3	นางทัศนีย์ สิทธิศักดิ์	39	สมรส	ปริญญาตรี	เลขานุการ	ดูแลด้านเอกสารและบันทึกการประชุม	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
4	นางไผ่แก้ว กำแก้ว	30	สมรส	ประถมศึกษาปีที่ 4	เหรัญญิก	ดูแลด้านการเงินของกลุ่มฯ	เกษตรกร	ค้าขาย	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
5	นางสาวเพลินพิศ ใจการณ์	47	โสด	มัธยมศึกษาปีที่ 6	เหรัญญิก	ร่วมดูแลด้านการเงินของกลุ่มฯ	เกษตรกร	ตัดเย็บ	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
6	นางส่วย นันชม	50	สมรส	ประถมศึกษาปีที่ 4	ฝ่ายตรวจสอบ	ตรวจสอบบัญชีและการเงินของกลุ่มฯ	เกษตรกร	เกษตรกร	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
7	นางสาววรรณ ยังลือ	30	โสด	ประถมศึกษาปีที่ 6	ฝ่ายตรวจสอบ	ตรวจสอบบัญชีและการเงินของกลุ่มฯ	ค้าขาย	ค้าขาย	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน
8	นายวิรัตน์ ใจการณ์	45	สมรส	ปริญญาตรี	ที่ปรึกษา	ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน	รับราชการครู	รับราชการครู	ช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน

ที่มา : จากการสำรวจ

2.4.2 ปัญหาการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ

ถึงแม้จะมีตำแหน่งคณะกรรมการครบตามโครงสร้างองค์กรแล้วก็ตาม แต่หน้าที่ในการบริหารงานกลุ่มฯ ทั้งหมดตกอยู่กับประธานกลุ่มฯ แต่เพียงผู้เดียว ซึ่งเป็นภาระที่ค่อนข้างหนัก กอปรกับประธานกลุ่มฯ เป็นผู้สูงอายุ ทำให้การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพทำได้ยาก

ในอนาคตอาจประสบปัญหาความยั่งยืน หากกลุ่มฯ ไม่สามารถหาผู้ที่เหมาะสมเข้ามาทำหน้าที่สืบทอดการดำเนินงานต่อไปได้

2.5 แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่มฯ

กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงานในพื้นที่ เริ่มจากสำนักงานพัฒนาชุมชนที่สนับสนุนให้มีการจัดตั้งในรูปกลุ่มขึ้นในปี 2542 และในปีเดียวกันกรมประมงสระบุรีได้สนับสนุนเงินกู้จำนวน 10,000 บาท หลังจากนั้นเป็นต้นมาในปี 2543 ถึงปี 2545 กลุ่มฯ ยังได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปัว และในปี 2546 ได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนาเป็นเงินจำนวน 269,000 บาท โดยรายละเอียดของความช่วยเหลือที่กลุ่มฯ ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่แสดงได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แหล่งให้การสนับสนุนแก่กลุ่มฯ

หน่วยงาน	ปี	การสนับสนุน	การนำไปใช้
สำนักงานพัฒนาชุมชน	2542	สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มฯ	-
กรมประมงสระบุรี	2542	สนับสนุนเงินกู้ 10,000 บาท	ปล่อยกู้ให้กับสมาชิก
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอปัว	2543	เงินอุดหนุนจำนวน 10,000 บาท	จัดซื้อปัจจัยการผลิต
	2544	เงินอุดหนุนจำนวน 20,000 บาท	จัดซื้อปัจจัยการผลิต
	2545	เงินอุดหนุนจำนวน 36,000 บาท	จัดซื้อปัจจัยการผลิต
โครงการฝ้ายแกมไหม	2544	รับให้เข้าร่วมในโครงการฝ้ายแกมไหม	-
องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา	2546	งบประมาณรายจ่ายประจำปีจำนวน 269,000 บาท	จัดสร้างโรงทอ 49300 บาท จัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์การผลิต 220,600 บาท

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ 3

การผลิตและเทคโนโลยีการผลิต

3.1 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มฯ ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยผ้าทอมือชนิดต่างๆ ซึ่งประมาณร้อยละ 98 ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดมาจากการใช้ฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ และอีกร้อยละ 2 เป็นผลิตภัณฑ์จากไหมประดิษฐ์ แตกต่างกันตามชนิด ขนาดและการใช้ประโยชน์ อีกทั้งผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดก็มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของลวดลาย และการใช้สีที่สมาชิกแต่ละรายคิดค้นขึ้น โดยสามารถแบ่งได้เป็น 10 ชนิดหลักๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ

ผลิตภัณฑ์	ขนาด
1. ผ้าพื้น	38 นิ้ว x 1 เมตร
2. ผ้าถุง	38 นิ้ว x 260 เซนติเมตร
3. ผ้าชุด	38 นิ้ว x 4 เมตร
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	35 นิ้ว x 2 เมตร
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์	35 นิ้ว x 2 เมตร
6. ผ้าปูโต๊ะ	38 x 42 นิ้ว
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์	34 x 34 นิ้ว
8. ย่อม	-
9. ตุ่ง	7 นิ้ว X 2 เมตร
10. ผ้าเช็ดหน้า	7 x 7 นิ้ว

ที่มา : จากการสำรวจ

หากพิจารณาจากปริมาณการผลิตและยอดจำหน่ายของแต่ละผลิตภัณฑ์ สามารถแบ่งผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่มฯ ได้แก่ ผ้าพื้น ผ้าถุง ผ้าชุด ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ และผ้าคลุมโทรทัศน์ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่เหลืออีก 3 ชนิด มีปริมาณการผลิตและปริมาณจำหน่ายไม่มากนัก

3.2 การบริหารการผลิตและการวางแผนการผลิต

3.2.1 การบริหารการผลิต

การผลิตเกือบทั้งหมดของกลุ่มฯ คิดเป็นประมาณร้อยละ 98 เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ อีกร้อยละ 2 เป็นการผลิตโดยใช้ไหมประดิษฐ์เป็นวัตถุดิบ ซึ่งจะผลิตเมื่อมีการสั่งซื้อเข้ามาเท่านั้น โดยการย้อมสีธรรมชาติ สมาชิกจะรับผิดชอบในการย้อมกันเอง

พิจารณาการบริหารด้านการผลิต พบว่า ในอดีตกลุ่มฯ จะผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าเป็นหลัก แต่หลังจากในปี 2546 กลุ่มฯ เน้นที่จะทำการทอผลิตภัณฑ์ให้เป็นลายก่านโบราณที่กลุ่มฯ ได้รับรางวัลระดับ 5 ดาว ในการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับภาค ทำให้การผลิตในปัจจุบันมีทั้งลักษณะที่เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ซึ่งมักจะเป็นลูกค้ารายย่อยในพื้นที่ที่มีการสั่งซื้อไม่มากนัก และการผลิตเพื่อรอจำหน่าย ในส่วนของการหาปัจจัยการผลิต พบว่า กลุ่มฯ จะรับผิดชอบในการจัดหาวัตถุดิบที่เป็นฝ้ายมาให้กับสมาชิก โดยสมาชิกจะรับผิดชอบในการย้อมสีกันเอง และจากนั้นจะมาทอ ณ โรงทอของกลุ่มฯ และเมื่อทอเสร็จกลุ่มฯ จะรับซื้อในราคาที่ตกลงกันได้ ทั้งนี้ได้หักต้นทุนค่าวัตถุดิบแล้ว

3.2.2 การวางแผนการผลิต

จากที่กล่าวในขั้นต้น จะเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มฯ ได้เน้นการทอผลิตภัณฑ์โดยเน้นการทอลายก่านโบราณที่กลุ่มฯ ได้รับรางวัลเป็นหลัก และเน้นการผลิตเพื่อรอจำหน่ายมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า สมาชิกแต่ละรายจะตัดสินใจในการทอว่าจะทอผลิตภัณฑ์ชนิดใด ใช้สีและลวดลายอย่างไร โดยพิจารณาจากความต้องการของลูกค้าในแต่ละช่วงเวลา

ในการจัดซื้อวัตถุดิบประเภทฝ้ายและไหมประดิษฐ์ พบว่า ในปัจจุบันกลุ่มฯ ได้จัดซื้อจากร้านค้าในอำเภอท่าวังผา และในอำเภอบัว แต่มีแผนที่จะเปลี่ยนไปซื้อจากร้านสิ่งทอ เนื่องจากมีจดหมายจากทางร้านมาเสนอขายวัตถุดิบในราคาถูกให้กับกลุ่มฯ

ปริมาณการผลิตของกลุ่มฯ ในปีการทอผลิต 2546 แสดงได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ปริมาณการผลิตในปี 2546

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณผลิต
1. ผ้าพื้น	252 เมตร
2. ผ้าถุง	312 เมตร
3. ผ้าชุด	264 เมตร
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	64 เมตร
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์	64 เมตร
6. ผ้าปูโต๊ะ	50 เมตร
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์	136 เมตร
8. ย่อม	20 เมตร
9. ตุ่ง	23 เมตร
10. ผ้าเช็ดหน้า	100 เมตร

ที่มา : จากการสำรวจ

พิจารณาช่วงระยะเวลาในการผลิตของกลุ่มฯ พบว่า เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ทำให้เวลาที่ใช้ในการทอผ้าส่วนใหญ่ จะเป็นช่วงก่อนและหลังฤดูทำการเกษตร อย่างไรก็ตาม ในช่วงฤดูที่มีการทำการเกษตร สมาชิกก็มักจะใช้เวลารว่างหลังรับประทานอาหารเช้าในการทอผ้าด้วยเช่นกัน จากตารางที่ 3.3 พบว่า ช่วงเวลาที่มีการผลิตมากได้แก่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนพฤษภาคม และช่วงปลายเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ตารางที่ 3.3 ช่วงระยะเวลาในการผลิต

ผลิตภัณฑ์	ช่วงเวลาในการผลิต											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ผ้าพื้น	●	●			●	●		●	●			●
2. ผ้าถุง	●	●			●	●		●	●			●
3. ผ้าชุด	●	●			●	●		●	●			●
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	●	●			●	●		●	●			●
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์	●	●			●	●		●	●			●
6. ผ้าปูโต๊ะ	●	●			●	●		●	●			●
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์	●	●			●	●		●	●			●
8. ย่าม	●	●			●	●		●	●			●
9. ตุ๊ก	●	●			●	●		●	●			●
10. ผ้าเช็ดหน้า	●	●			●	●		●	●			●

หมายเหตุ : ● — ● หมายถึง ช่วงเวลาที่มีการผลิตมาก

● - - - - ● หมายถึง ช่วงเวลาที่มีการผลิตน้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3 การจัดหาปัจจัยการผลิต

การดำเนินงานตั้งแต่ที่มีการจัดตั้งกลุ่มฯ มาจนกระทั่งสิ้นปีดำเนินงาน 2546 พบว่า สมาชิกจะเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตเองเกือบทั้งหมด อาทิ ฝ่ายชนิดต่างๆ ก็ทอผ้า พันหวี กระสวย เป็นต้น มีเพียงอุปกรณ์การผลิตบางชนิดที่สมาชิกผู้ทอจะใช้ของกลุ่มฯ อาทิ ที่ขึ้นเส้นยืน ระวังกรอด้วย หลอดพีวีซี เตาต้มและหม้อต้มย้อม เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดของปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ มีดังนี้

3.3.1 วัตถุดิบ

แบ่งเป็นวัตถุดิบหลักและวัตถุดิบรอง จากการสำรวจการดำเนินงานปี 2546 พบว่า วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิต ได้แก่ ฝ่ายเส้นยืน จะใช้ฝ่าย C7/2 ส่วนฝ่ายพุ่งมักจะใช้ฝ่าย C10/1 ซึ่งฝ่ายทั้ง 2 ชนิดนี้ สมาชิกจะเป็นผู้จัดหาตนเอง มีราคาถูกละ 1,000 บาท และ 500 บาท ตามลำดับ มักจะจัดซื้อกันชนิดละ 1-2 ลูก จากร้านค้าในตัวอำเภอปัวและอำเภอท่าวังผา โดยความถี่ในการจัดซื้อขึ้นอยู่กับสมาชิกแต่ละราย และในส่วนของ

สมาชิกที่ทำผ้าขาวม้าโดยไม่ยอมสืบทอด ก็จะใช้ฝ้ายโทเรในการทอ โดยซื้อในราคาลูกละ 900 บาท จัดซื้อครั้งละ 1-2 ลูก จากร้านค้าในอำเภอปัวและอำเภอท่าวังผาเช่นกัน

ในส่วนของวัตถุดิบรองซึ่งประกอบด้วย ฟืน ผงซักฟอก สีกันตก และจุลสี ซึ่งวัตถุดิบรองทั้ง 4 ชนิดนี้ สมาชิกผู้ทอจะเป็นผู้จัดหาเองเช่นกัน และพบว่า ฟืนเป็นวัตถุดิบรองที่จัดหาได้ในพื้นที่โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งในการคำนวณต้นทุนการผลิต จำเป็นต้องประเมินราคาฟืน ซึ่งในที่นี้ประเมินในราคามัดละ 5 บาท (รายละเอียดการจัดหาวัตถุดิบหลักและวัตถุดิบรอง แสดงได้ในตารางที่ 3.4)

3.3.2 วัสดุและอุปกรณ์การผลิต

จากการสำรวจ พบว่า วัสดุที่ใช้ได้แก่ กะละมัง ซึ่งเป็นของประธานกลุ่มฯ ซึ่งสมาชิกจะเข้ามาใช้ ณ ที่ทำการกลุ่มฯ โดยเป็นวัสดุที่ใช้ในขั้นตอนของการย้อมสีฝ้าย ซึ่งในปีการผลิต 2546 มีการใช้กะละมังจำนวน 2 ใบๆ ละ 30 บาท นอกจากนี้ยังมีฝ้ายเก็บเขาและเชือกฟาง ซึ่งสมาชิกผู้ทอจะเป็นผู้จัดหาตนเอง (รายละเอียดในการจัดหาแสดงได้ในตารางที่ 3.5)

ในส่วนของอุปกรณ์การผลิต ซึ่งในปีการผลิต 2546 พบว่า อุปกรณ์การผลิตส่วนใหญ่สมาชิกผู้ทอจะเป็นผู้จัดหาเอง ทำให้อุปกรณ์ที่อยู่ในส่วนของการผลิตและจัดการของกลุ่มฯ มีเพียงไม่กี่ชนิด (รายละเอียดแสดงได้ในตารางที่ 3.6)

หลังจากที่ได้รับการสนับสนุนจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้กลุ่มฯ มีสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้น ทั้งโรงทอ ก็ทอ อุปกรณ์การผลิต รวมถึงวัตถุดิบในการผลิต (รายละเอียดของอุปกรณ์การผลิตที่ได้รับการสนับสนุนแสดงในตารางที่ 3.7)

3.3.3 บรรจุภัณฑ์

ในปีดำเนินงาน 2546 พบว่า บรรจุภัณฑ์ที่กลุ่มฯ ใช้เป็นถุงพลาสติกพิมพ์ลาย ซึ่งกลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอปัว ซึ่งได้ออกแบบพิมพ์ลายบนถุงพลาสติกให้กับกลุ่มฯ โดยในปีดำเนินงานนั้นกลุ่มฯ ได้สั่งซื้อถุงพลาสติกพิมพ์ลายกับหน่วยงานนี้เป็นปริมาณถุงน้ำหนัก 20 กิโลกรัม คิดเป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท

3.3.4 โรงเรือน

ในระยะแรกของการดำเนินงานจนกระทั่งก่อนที่กลุ่มฯ จะได้รับการสนับสนุนจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนาในเดือนธันวาคม 2546 พบว่า สมาชิกจะทำการทอที่บ้านของตนเอง ซึ่งหลังจากได้รับการสนับสนุนได้มีการจัดสร้างโรงทอของกลุ่มฯ พร้อมกับจัดสร้างก็ทอจำนวนหนึ่ง โดยได้อาศัยพื้นที่บริเวณบ้านของนางแว่นในการจัดสร้าง เสียค่าใช้จ่ายในการจัดสร้างเป็นเงิน 30,229 บาท

3.3.5 การตรวจสอบคุณภาพและการเก็บรักษาปัจจัยการผลิต

สมาชิกผู้ทอจะเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพและเก็บรักษาปัจจัยการผลิตกันเอง ทั้งวัตถุดิบหลักที่เป็นฝ้ายชนิดต่างๆ สีย้อมรวมถึงวัสดุและอุปกรณ์การทอชนิดต่างๆ มีเพียงวัสดุและอุปกรณ์การผลิตบางส่วนที่เป็นสินทรัพย์ของกลุ่มฯ เท่านั้นที่เก็บรักษาไว้ที่บ้านของนางแว่นซึ่งเป็นที่ทำการกลุ่มฯ โดยนางแว่นจะเป็นผู้ดูแลด้วยตนเอง

จากงบประมาณเศรษฐกิจในเดือนธันวาคมปีการผลิต 2546 กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนทั้งการจัดสร้างโรงทอ กี่ทอจำนวน 17 หลัง ฝ่ายชนิดต่างๆ รวมถึงวัสดุและอุปกรณ์การผลิตอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดถูกจัดเก็บ ณ ที่ทำการกลุ่มฯ โดยนางแว่นเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บและดูแลรักษาเองทั้งหมด

ตารางที่ 3.4 การจัดหาวัตถุดิบหลัก

วัตถุดิบ	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ปริมาณต่อครั้ง	ความถี่	วิธีการขนส่ง	แหล่งที่มา
<u>วัตถุดิบหลัก</u>						
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)	ลูก	1,000	1 - 2 ลูก	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าใน อ.บัว และ อ.ท่าวังผา
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)	ลูก	500	1 - 2 ลูก	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าใน อ.บัว และ อ.ท่าวังผา
ฝ้ายโทเร	ลูก	900	1 - 2 ลูก	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าใน อ.บัว และ อ.ท่าวังผา
<u>วัตถุดิบรอง</u>						
ฟีน	มัด	5	ขึ้นอยู่กับปริมาณฝ้าย	ตามจำนวนการย้อม	โดยสมาชิก	เศษไม้ในพื้นที่
ผงซักฟอก	กล่อง	10	1	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าในพื้นที่
สีกันตก	กิโลกรัม	200	1	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าในพื้นที่
จุลสี	กล่อง	280	1 - 3 กล่อง	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	โดยสมาชิก	ร้านค้าใน จ.เชียงใหม่

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.5 การจัดหาวัสดุ

วัสดุ	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ปริมาณต่อครั้ง	ความถี่	วิธีชำระเงิน	วิธีการขนส่ง	แหล่งที่มา
กะละมัง	ใบ	30	2	1 ครั้งต่อปี	เงินสด	โดยกลุ่มฯ	ร้านค้าในชุมชน
ฝ้ายเก็บเขา	กำ	20.00	5 - 6	1 ครั้งต่อปี	เงินสด	โดยสมาชิก	ร้านค้าในชุมชน
เชือกฟาง	ม้วน	5.00	1	ขึ้นอยู่กับสมาชิก	เงินสด	โดยสมาชิก	ร้านค้าในชุมชน

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.6 อุปกรณ์และโรงเรือนการผลิต

เครื่องจักร/อุปกรณ์/โรงเรือน	จำนวน	มูลค่า (บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม(บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ปีที่ได้มา	แหล่งที่มา	ลักษณะการได้มา
ที่ขึ้นเส้นยีน	1	500	500	20	2527	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดจ้าง
ระวิงกรอด้าย	1	500	500	10	2542	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดจ้าง
หลอด PVC	30	5	135	5	2544	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดซื้อ
เตาย่อม	1	3,000	3,000	15	2533	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดจ้าง
หม้อต้ม	2	1,200	2,400	15	2533	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดซื้อ
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1	1	800	800	30	2527	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดซื้อ
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2	1	300	300	15	2527	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดซื้อ
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3	1	1,000	1,000	30	2527	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดซื้อ
โรงเรือนเก็บรักษา	1	100,000	100,000	30	-	สินทรัพย์ของประธานกลุ่มฯ	จัดจ้าง

หมายเหตุ : โรงเรือนเก็บรักษาประเมินจากที่อยู่อาศัยของนางแว่น ซึ่งมีพื้นที่บางส่วนนำมาใช้ในการจัดเก็บวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3.7 อุปกรณ์และโรงเรือนการผลิตจากการสนับสนุนจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจ

เครื่องจักร/อุปกรณ์/โรงเรือน	จำนวน	มูลค่า (บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม(บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ปีที่ได้มา	แหล่งที่มา	ลักษณะการได้มา
ก๊อกระตุก	7	4,900	34,300	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
ก๊อกระทบ	10	1,500	15,000	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
พินหวี (ขนาด 40*42)	50	350	17,500	10	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
พินหวี (ขนาด 40*48)	50	350	17,500	10	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
เหล็กสอดพินหวี	13	100	1,300	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
กระสวย	14	150	2,100	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
ถังหมัก	5	200	1,000	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
หม้อสแตนเลส (เบอร์ 22)	5	2,000	10,000	10	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
เตาแก๊ส	2	2,000	4,000	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
กาละมัง	10	100	1,000	5	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
โต๊ะทำงาน	1	1,600	1,600	10	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า
โรงทอ	1	30,229	30,229	20	2546	งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	ได้เปล่า

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 แรงงานและการจ้างงาน

3.4.1 การใช้แรงงานในการผลิต

การทอผ้าของสมาชิกตั้งแต่จัดตั้งกลุ่มฯ จนถึงปีการผลิต 2546 สมาชิกจะทำการทอโดยใช้กี่ทอและทอที่บ้านของตนเอง แต่หลังจากจัดสร้างโรงทอขึ้น สมาชิกได้มาทำการทอ ณ โรงทอของกลุ่มฯ สมาชิกที่ทำการทอมีทั้งหมด 17 ราย ซึ่งในจำนวนนี้เป็นแรงงานประจำจำนวน 5 ราย ซึ่งทั้งหมดจะมาทำการทอ ณ โรงทอของกลุ่มฯ การผลิตของสมาชิกส่วนใหญ่มักจะใช้เวลาว่างหลังจากการทำเกษตร หรือในบางครั้งจะใช้เวลาว่างหลังจากรับประทานอาหารเย็น

สมาชิกที่เป็นแรงงานประจำมักจะเข้ามาทำการทอตั้งแต่ช่วงเช้า หลังจากรับประทานอาหารเสร็จจะพักในช่วงกลางวัน และมักจะกลับมาทำการทอต่อในช่วงบ่ายจนถึงเย็น ทั้งนี้ไม่มีการจำกัดเรื่องเวลาในการทอแต่อย่างใด ส่วนสมาชิกที่เหลืออีก 12 ราย มักจะใช้เวลาว่างจากการเกษตรมาทำการทอผ้า แต่บ่อยครั้งพบว่าถึงแม้จะว่างจากฤดูทำการเกษตร แต่สมาชิกมักจะหันไปประกอบอาชีพอื่นที่เห็นว่าให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ทำให้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอถูกผลิตออกมาไม่สม่ำเสมอ

3.4.2 การจ้างงาน

เนื่องจากลักษณะการผลิตที่สมาชิกจัดซื้อวัตถุดิบเอง ผลิตและนำมาจำหน่ายให้กับกลุ่มฯ โดยที่กลุ่มฯ ได้กำหนดราคารับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก แตกต่างกันไปตามชนิดของผลิตภัณฑ์ดังตารางที่ 3.8 และเนื่องจากการรับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก ทำให้กลุ่มฯ ไม่ได้จัดให้มีสวัสดิการแก่สมาชิกแต่อย่างใด

ตารางที่ 3.8 ราคารับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก

ผลิตภัณฑ์	ราคารับซื้อ
1. ผ้าพื้น	80 บาท/เมตร
2. ผ้าถุง	300 บาท/ผืน
3. ผ้าชุด	500 บาท/ชุด
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	120 บาท/ผืน
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์	100 บาท/ผืน
6. ผ้าปูโต๊ะ	200 บาท/ผืน
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์	100 บาท/ผืน
8. ย่อม	20 บาท/ใบ
9. ตุ๊ก	50 บาท/ผืน
10. ผ้าเช็ดหน้า	3 บาท/ผืน

ที่มา : จากการสำรวจ

3.5 ต้นทุนและผลตอบแทน

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ นอกจากจะคำนวณต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ แล้ว ยังได้คำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้านการผลิตและการตลาด ทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด

พิจารณาต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ซึ่งแบ่งพิจารณาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนของต้นทุนการผลิตที่สมาชิกรับภาระและต้นทุนที่กลุ่มฯ รับภาระ โดยในส่วนของต้นทุนการผลิตของสมาชิก พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในส่วนของค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปเป็นต้นทุนวัตถุดิบหลัก และเนื่องจากการผลิตที่อาศัยช่วงระยะเวลาว่างจากอาชีพหลักที่เป็นการทำเกษตร ทำให้สมาชิกไม่รับแรงในการผลิต ทำให้ค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสดมีค่าค่อนข้างสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของสมาชิกมีค่าสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อ

ต้นทุนการผลิตที่กลุ่มฯ ต้องรับภาระ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตบางชนิดที่สมาชิกมาใช้ อาทิ ที่ขึ้นเส้นยืน หม้อต้ม เตาดมย้อม ซึ่งมีค่าค่อนข้างต่ำ ทำให้ผลตอบแทนจากการผลิตมีค่าเป็นบวกทุกผลิตภัณฑ์ โดยสามารถแบ่งอธิบายเป็นรายผลิตภัณฑ์ ดังนี้

ผ้าพื้น

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 64.96 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 33.05 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.03 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 86.45 บาทต่อผืน ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 80 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 80 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 80.36 บาทต่อเมตร และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 100 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 20 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 19.64 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขายและอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 20 และ 19.64 ตามลำดับ

ผ้าถุง

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 85.35 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 13.54 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.76 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 548.47 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 300 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 300 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 300.39 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 400 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 100 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 99.61 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขายและอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 25 และ 24.90 ตามลำดับ

ผ้าชุด

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 83.68 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 15.23 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.71 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 750.30 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 500 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 500 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 500.42 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 700 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 200 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 199.58 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 28.57 และ 28.51 ตามลำดับ

ผ้าขาวม้าสีธรรมชาติ

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 63.92 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 34.44 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.74 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 165.94 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 120 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 120 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 120.38 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 150 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 30 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 29.62 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 20 และ 19.75 ตามลำดับ

ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 83.95 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 14.77 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.01 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 121.89 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 100 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 100 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 100.38 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 120 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 20 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 19.62 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ 16.35 ตามลำดับ

ผ้าปูโต๊ะ

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 93.27 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 5.72 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.85 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 489.79 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 200 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 200 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 200.36 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 250 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 50 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 49.64 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 20 และ 19.86 ตามลำดับ

ผ้าคลุมโทรทัศน์

พิจารณาต้นทุนการผลิตในส่วนที่สมาชิกต้องรับภาระ พบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 86.05 เป็นค่าแรงที่ไม่เป็นเงินสด รองลงไปร้อยละ 12.54 อยู่ในส่วนของวัตถุดิบหลัก นอกจากนี้ยังมีต้นทุนของค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.04 โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 180.74 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาของกลุ่มฯ รับซื้อที่ 100 บาท

ต้นทุนของกลุ่มฯ จากต้นทุนรับซื้อที่ 100 บาท เมื่อรวมกับค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตของกลุ่มฯ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของกลุ่มฯ เท่ากับ 100.36 บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับราคาขายที่ 180 บาท พบว่า ให้ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดเท่ากับ 80 บาท ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดเท่ากับ 79.64 บาท ส่งผลให้มีอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย และอัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย คิดเป็นร้อยละ 44.44 และ 44.25 ตามลำดับ

รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค.

3.6 กรรมวิธีการผลิต

เนื่องจากผลิตภัณฑ์โดยส่วนใหญ่ที่ถูกผลิต มาจากฝ้ายที่ย้อมสีธรรมชาติ ดังนั้นกระบวนการผลิตจึงเริ่มตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการย้อมสี ขั้นตอนการย้อมสี จนถึงขั้นตอนในการนำขึ้นก่ การทอจนกระทั่งได้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่ต้องการ โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการผลิต ดังนี้

การย้อมสีฝ้าย

เริ่มจากการจัดหาวัตถุดิบสำหรับนำมาใช้ในการย้อม วัตถุดิบที่จัดหาจะให้สีที่ต่างกัน ดังนั้นในการจัดหาขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกแต่ละราย ซึ่งโดยปกติสมาชิก 1 รายจะย้อมฝ้ายครั้งละ 1 ลูก และจะทำการย้อมประมาณวันละ 3 ลูก อาจจะย้อมสีเดียวกันหรือต่างกันได้ และจะใช้เวลาในการย้อมตั้งแต่ 6.00 น. ไปจนกระทั่ง 18.00 น.

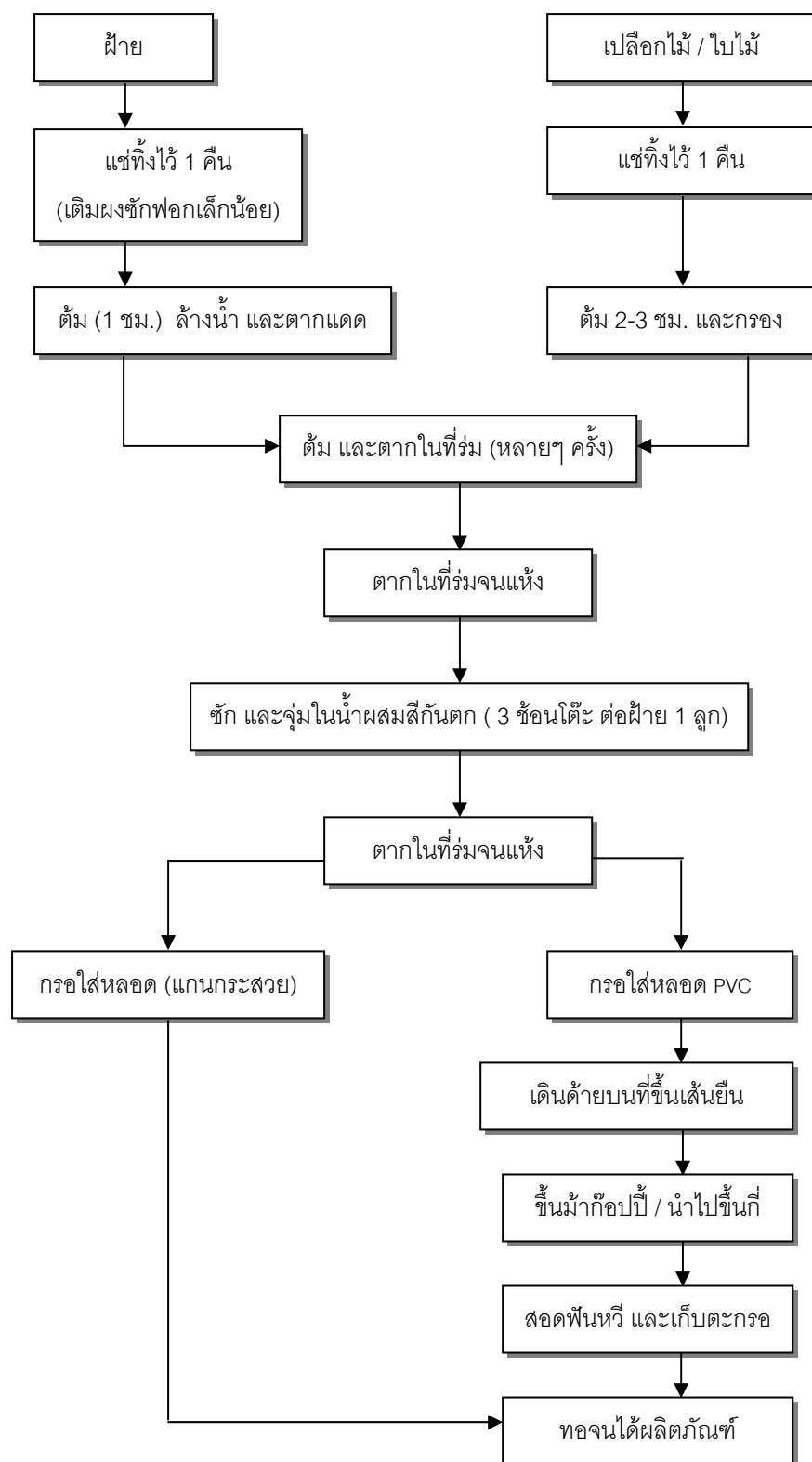
ตัวอย่าง การย้อมสีฝ้ายด้วยเปลือกไม้ประดู่ ซึ่งจะให้สีฝ้ายเป็นสีแดง

- ขั้นตอนในการย้อม เริ่มจากการนำฝ้ายและเปลือกไม้ประดู่มาแยกแช่ทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน โดยถึงเช้าฝ้ายจะเต็มผงซักฟอกเล็กน้อย เพื่อช่วยในการไล่น้ำมันในเส้นฝ้าย
- นำฝ้ายมาต้มประมาณ 1 ชั่วโมงเพื่อไล่น้ำมัน ล้างในน้ำให้สะอาด แล้วนำไปตากแดด
- เปลือกไม้ประดู่ หลังจากแช่ทิ้งไว้ 1 คืน นำมาต้มประมาณ 2 – 3 ชั่วโมง จากนั้นกรองด้วยตะแกรง
- นำน้ำกรองที่ได้มาต้มพร้อมกับฝ้ายที่ตากไว้พร้อมกับผสมจุลินทรีย์ลงไปขณะต้ม จากนั้นนำฝ้ายไปตากในที่ร่มและนำมาต้มซ้ำหลายๆ ครั้ง จนได้สีฝ้ายที่ต้องการ
- นำไปตากในที่ร่มจนแห้ง
- นำมาซัก และจุ่มในน้ำผสมสีกันตก (ใช้สีกันตกประมาณ 3 ช้อนต่อฝ้าย 1 ลูก)
- นำไปตากในที่ร่มจนแห้ง

ขั้นตอนการเตรียมฝ้ายจนถึงการทอเป็นผลิตภัณฑ์

- ฝ้ายจากการย้อมสี สำหรับฝ้ายที่จะนำมาใช้เป็นเส้นพุ่งจะนำมากรอใส่หลอด (แกนกระสวย)
- ฝ้ายที่นำมาเป็นเส้นยืน จะนำมากรอใส่ในหลอด PVC เพื่อนำไปเดินด้ายบนที่ขึ้นเส้นยืน (เพียงขอ) ก่อนที่จะนำไปขึ้นม้วนก็อปปี
- นำไปขึ้นกี่ ทำการสอดพินหวี เก็บตะกรอ แล้วทอจนเป็นผลิตภัณฑ์

(แผนภาพที่ 3.1)

แผนภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการย้อมสีผ้าและการทอ

3.7 การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต

การผลิตตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปัจจุบัน เกือบทั้งหมดเป็นการผลิตผ้าทอมือจากฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งมีประธานกลุ่มฯ เป็นผู้มีทักษะในการย้อมสีฝ้ายและการทอ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และได้ถ่ายทอดทักษะต่างๆ ให้กับสมาชิกผู้ทอในกลุ่มฯ รวมถึงรับหน้าที่เป็นวิทยากรสอนการย้อมสีฝ้ายและการทอผ้าให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ทักษะและความชำนาญในการทอของสมาชิกผู้ทอแต่ละราย เกิดจากการฝึกฝน ประสบการณ์ในการทอ โดยใช้อุปกรณ์ที่ตนเองมีอยู่ สมาชิกสามารถพัฒนาลวดลายของผ้าทอด้วยตนเอง โดยไม่ได้มีการนำเอาอุปกรณ์การผลิตใหม่ๆ เข้ามาใช้แต่อย่างใด

ปัญหาที่พบในขั้นตอนของการย้อมสีฝ้าย คือ ไม่สามารถย้อมฝ้ายให้ได้สีเดียวกัน ในแต่ละครั้งของการย้อม ทำให้สีฝ้ายที่ได้ในแต่ละครั้งไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่าฝ้ายที่ได้จากการย้อมมักจะมีเนื้อหยาบและแข็ง ทำให้ยากต่อการทอ ซึ่งปัญหาที่พบดังกล่าวในปัจจุบันยังไม่สามารถแก้ไขได้

3.8 สภาพและผังของสถานที่ผลิต

ก่อนที่จะมีการจัดสร้างโรงทอขึ้นในช่วงต้นปี 2547 ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณระดับเศรษฐกิจ สมาชิกผู้ทอของกลุ่มฯ จะทำการทอที่บ้านและใช้กี่ทอของตนเอง โดยโรงทอที่จัดสร้างขึ้นตั้งทางด้านทิศตะวันออกติดกับตัวบ้านของนางแว่น ใจการณ์ เสียงบประมาณในการจัดสร้างทั้งสิ้น 30,229 บาท มีลักษณะเป็นอาคารเปิดโล่ง เสาปูน ขนาดพื้นที่ 7.5×9 เมตร พื้นเพปูน หลังคามุงกระเบื้อง ติดไฟ 4 จุด ภายในโรงเรือนจัดตั้งกี่ทอจำนวน 17 หลังที่ได้รับการสนับสนุนเช่นกัน (แผนภาพที่ 3.2)

แผนภาพที่ 3.2 ผังโรงทอของกลุ่มฯ

3.9 การจัดการของเสียที่เกิดจากระบวนการผลิต

ของเสียที่เกิดขึ้นจากระบวนการผลิต มีเศษของเหลือและน้ำทิ้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการย้อมสีฝ้าย แต่เนื่องจากวัตถุดิบที่นำมาใช้ย้อมสีฝ้ายเป็นวัตถุดิบตามธรรมชาติชนิดต่างๆ เช่น เปลือกไม้ชนิดต่างๆ โคลน เป็นต้น ทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เศษเหลือทิ้งจากเปลือกไม้หรือกากของวัตถุดิบชนิดต่างๆ จะถูกทิ้งยังบริเวณใกล้ๆ กับที่ทำการย้อม เช่นเดียวกับน้ำทิ้งก็จะถูกระบายลงบนพื้นดินบริเวณใกล้เคียงเช่นกัน

3.10 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์

จากการสัมภาษณ์ พบว่า สมาชิกผู้ที่จะตรวจสอบคุณภาพของฝ้ายที่จัดซื้อกันเอง รวมถึงควบคุมคุณภาพในระหว่างการทอด้วยตัวเอง หลังจากทอเสร็จเมื่อนำมาผากับกลุ่มฯ นางแว่นซึ่งจะรับซื้อผลิตภัณฑ์ฝ้ายทอจากสมาชิก จะเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อีกครั้งหนึ่ง หากผลิตภัณฑ์มีตำหนินางแว่นจะแจ้งให้สมาชิกทราบเพื่อปรับปรุงต่อไป และอาจตกลงรับซื้อผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้นในราคาที่ต่ำลง แต่หากชิ้นไหนที่พอจะแก้ไขได้ก็จะนำให้เจ้าของชิ้นงานนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะรับซื้ออีกครั้งหนึ่ง

3.11 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการผลิต

3.11.1 ปัญหาด้านการผลิต

การผลิตที่ร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด มาจากฝ้ายที่ทำการย้อมสีธรรมชาติ แต่พบว่ากลุ่มฯ ยังคงประสบปัญหาสีฝ้ายที่ได้จากการย้อมยังไม่สดใส ส่งผลให้ไม่ดึงดูดลูกค้าเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่าในการย้อมสีแต่ละครั้งไม่สามารถให้สีที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้

จากแรงงานประจำที่มีอยู่เพียง 5 ราย ทำให้ในบางครั้ง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล อาทิ เทศกาลปีใหม่หรือสงกรานต์ พบว่า กลุ่มฯ ไม่สามารถทำการทอผลิตภัณฑ์ให้ทันกับความต้องการของลูกค้าได้ อีกทั้งยังพบว่า แรงงานทอที่มีทักษะและมีฝีมือในการทอของกลุ่มฯ มีน้อยราย ทำให้ผลิตภัณฑ์ฝ้ายทอที่ออกมา มีบางส่วนที่ไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ ยังพบว่า กีฬาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีคุณภาพต่ำ ทำให้เริ่มที่จะชำรุด หลังจากที่ได้รับทราบสนับสนุนมาได้ไม่นานนัก ซึ่งจะทำให้ในระยะอันใกล้ กลุ่มฯ จะต้องหาเงินทุนส่วนหนึ่งในการซ่อมแซมหรือจัดหาที่ทอใหม่มาทดแทนที่ชำรุด

3.11.2 ความต้องการด้านการผลิตของกลุ่มฯ

จากการสัมภาษณ์ถึงความต้องการด้านการผลิตในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มฯ ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาแนะนำเทคนิคการย้อมสีฝ้าย เพื่อให้สีของฝ้ายที่ย้อมแต่ละครั้ง ไม่ผิดเพี้ยนจากสีฝ้ายที่ย้อมได้ในครั้งก่อนหน้า เพื่อให้ได้สีฝ้ายที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงต้องการเทคนิคการย้อมที่ไม่ทำให้ฝ้ายหยาบและแข็ง ซึ่งจะทำให้ฝ้ายที่ได้ทอได้ง่ายขึ้น

บทที่ 4

การตลาด

4.1 การบริหารการตลาดและการวางแผนการตลาด

4.1.1 การบริหารการตลาด

พิจารณาจากโครงสร้างองค์กรในบทที่ 3 พบว่า กลุ่มฯ ไม่มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ด้านการตลาดแต่อย่างไร เนื่องจากสมาชิกผู้ทอจะนำผลิตภัณฑ์ผ้าทอมาฝากจำหน่ายยังกลุ่มฯ โดยนางแว่นที่ทำหน้าที่ประธานกลุ่มฯ จะเป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์ และทำให้หน้าที่ในการบริหารด้านการตลาดเองทั้งหมด รวมถึงเป็นผู้จำหน่าย ทั้งการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และการออกร้านจำหน่ายในงานเทศกาลที่จัดขึ้นในพื้นที่อำเภอปัวและในจังหวัดน่าน

4.1.2 การวางแผนการตลาด

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ พบว่า กลุ่มฯ ยังไม่มีแผนด้านการตลาดที่ชัดเจน เนื่องจากเห็นว่ากำลังการผลิตของกลุ่มฯ ยังน้อย ประกอบกับยังไม่ตลาดรองรับที่แน่นอน ทำให้แผนการตลาดที่มีอยู่ เป็นเพียงความพยายามที่จะให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ออกสู่ตลาดให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ เป็นต้น

4.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

จากการศึกษา พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มฯ ทำการทอในช่วงแรกของการดำเนินงาน ได้แก่ ผ้าพื้นและผ้าถุง โดยลวดลายที่ผลิตในช่วงแรก คือ ลายน้ำไหล ซึ่งเป็นลายที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน และได้ผลิตเรื่อยมาจนกระทั่งในปี 2546 กลุ่มฯ ได้นำลายก่านที่เป็นลายดั้งเดิมของพื้นที่มาพัฒนาเป็นลายผ้าทอ ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังได้มีการทอผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ผ้าชุด ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมโทรทัศน์ ย่อม ตุง และผ้าเช็ดหน้า เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของลูกค้า (ตารางที่ 4.1)

นอกจากการพัฒนาในด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีหลากหลายขึ้นจากเดิม สมาชิกยังมีการพัฒนาการทอผ้าลวดลายใหม่อื่นๆ เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาการใช้สีให้มีความหลากหลาย รวมถึงยังได้อนุรักษ์การทอผ้าลายโบราณ โดยเฉพาะลายก่าน ซึ่งเป็นลายผ้าโบราณที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

ตารางที่ 4.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ปี					
	2542	2543	2544	2545	2546	2547
1. ผ้าพื้น	●————→				●-----●	●-----●
2. ผ้าถุง	●————→				●-----●	●-----●
3. ผ้าชุด					●-----●	●-----●
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ					●-----●	●-----●
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์					●-----●	●-----●
6. ผ้าปูโต๊ะ					●-----●	●-----●
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์					●-----●	●-----●
8. ย่อม					●-----●	●-----●
9. ตุ๊ก					●-----●	●-----●
10. ผ้าเช็ดหน้า					●-----●	●-----●

หมายเหตุ : ●————→ หมายถึง ปีที่เริ่มผลิตจนถึงปีสุดท้ายที่มีการผลิต

●-----● หมายถึง ปีที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ที่มา : จากการสำรวจ

ในด้านบรรจุภัณฑ์ พบว่า กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว ซึ่งได้ช่วยออกแบบพิมพ์ลายบนถุงพลาสติกให้แก่กลุ่มฯ ซึ่งในปีการดำเนินงาน 2546 กลุ่มฯ ได้สั่งซื้อถุงพลาสติกพิมพ์ลายผ่านทางหน่วยงานนี้ โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 3,000 บาท

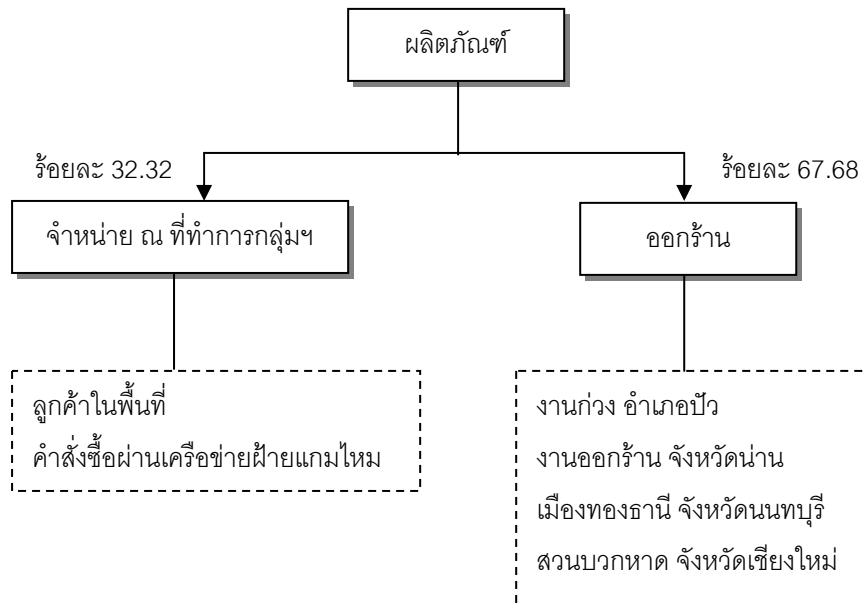
4.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย

4.3.1 ช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ

ในช่วงแรกของการดำเนินงานเป็นการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และการออกร้านจำหน่ายในพื้นที่ ต่อมาในปี 2545 กลุ่มฯ เริ่มได้รับคำสั่งซื้อผ่านทางเครือข่ายฝ่ายแม่ไหมจังหวัดน่าน ซึ่งกลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ปัจจุบันนอกจากจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และออกร้านจำหน่ายในงานเทศกาลที่จัดขึ้นในพื้นที่อำเภอปัวและที่จัดขึ้นในจังหวัดน่านแล้ว ยังมีการนำสินค้าไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้าที่เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี และงานออกร้านที่สวนบวกหาด จังหวัดเชียงใหม่

ในด้านคู่แข่งทางการค้า เนื่องจากในพื้นที่มีกลุ่มประกอบการที่ทำการผลิตผ้าทอมืออยู่หลายกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะกลุ่มทอผ้าบ้านเฮี้ย(ศิลาแลง) ซึ่งผลิตผ้าทอมือลายก่านเช่นเดียวกับกลุ่มฯ แต่เนื่องจากกลุ่มฯ เห็นว่าลายก่านโบราณของกลุ่มฯ เป็นลายเต็มและมีเนื้อผ้าที่แน่นกว่า

พิจารณาสัดส่วนตามช่องทางการจัดจำหน่าย จากมูลค่าขายทั้งหมด 385,820 บาท พบว่า ร้อยละ 67.68 ของมูลค่าทั้งหมดเป็นการออกร้านจำหน่ายสินค้าทั้งในพื้นที่ งานแสดงสินค้าที่เมืองทองธานี และสวนพฤกษศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ อีกร้อยละ 32.32 เป็นการจำหน่ายยังที่ทำการกลุ่มฯ รวมถึงมูลค่าที่ได้จากคำสั่งซื้อของลูกค้าและคำสั่งซื้อที่รับผ่านเครือข่ายฝ่ายแถมใหม่ จังหวัดน่าน (แผนภาพที่ 4.1)

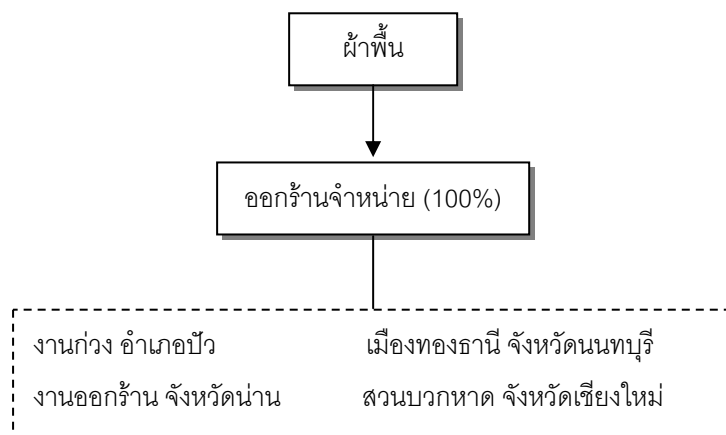
แผนภาพที่ 4.1 ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ

4.3.2 ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์

ช่องทางการจัดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ส่วนใหญ่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจำหน่ายของกลุ่มฯ คือเป็นการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และการจำหน่ายโดยการออกร้านทั้งในและนอกพื้นที่ มีเพียงบางผลิตภัณฑ์ที่เป็นการจำหน่ายโดยการออกร้านทั้งหมดหรือจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ ทั้งหมด

ผ้าพื้น

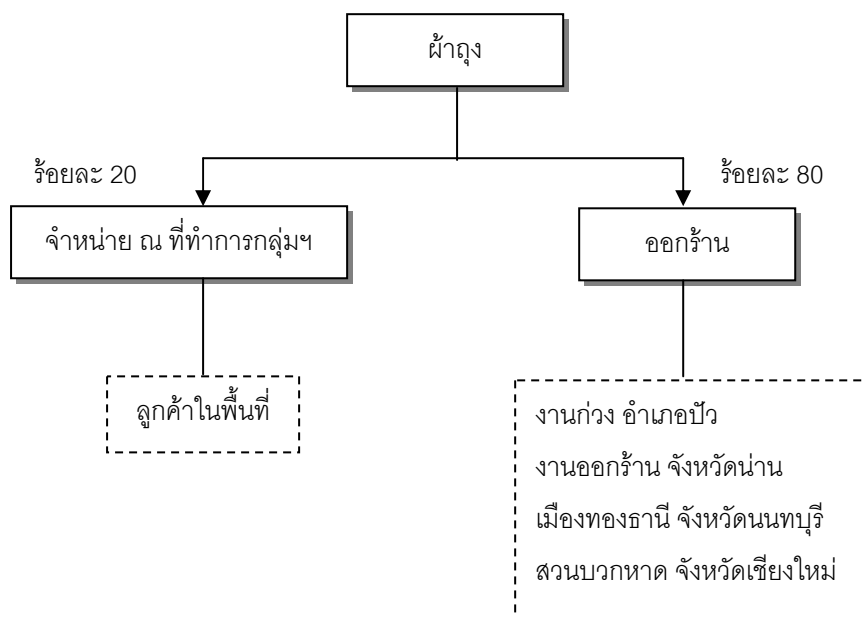
มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 25,200 บาท ซึ่งทั้งหมดเป็นการออกร้านจำหน่ายทั้งในพื้นที่ การออกร้าน ณ เมืองทองธานี และสวนพฤกษศาสตร์ จังหวัดเชียงใหม่ (แผนภาพที่ 4.2)

แผนภาพที่ 4.2 ช่องทางการจำหน่ายฝ้ายพื้น

ฝ้ายถุง

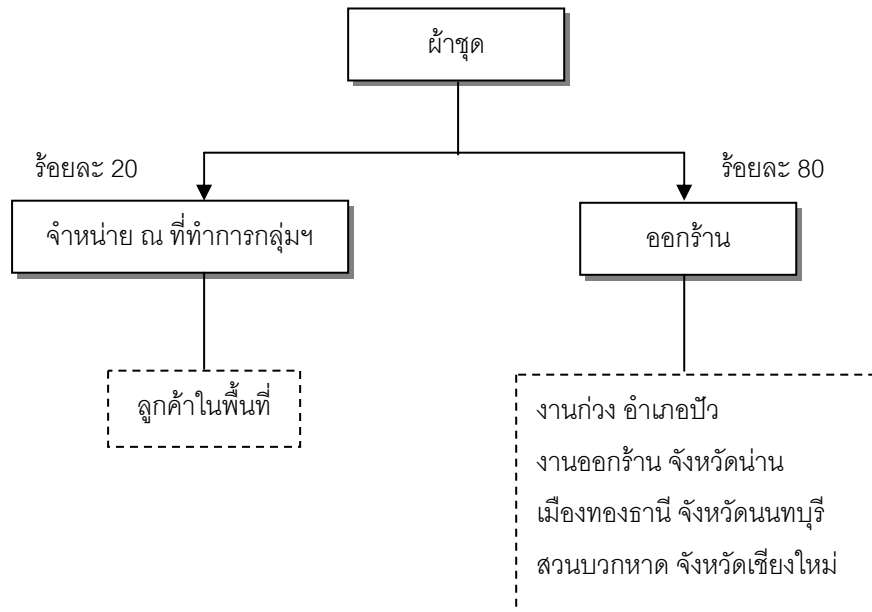
มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 124,800 บาท โดยร้อยละ 80 ซึ่งคิดเป็นมูลค่า 99,840 บาท เป็นการจำหน่ายโดยการออกร้านทั้งในและนอกพื้นที่ อีกร้อยละ 20 หรือคิดเป็นมูลค่า 24,960 บาท เป็นจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ (แผนภาพที่ 4.3)

แผนภาพที่ 4.3 ช่องทางการจำหน่ายฝ้ายถุง

ผ้าชุด

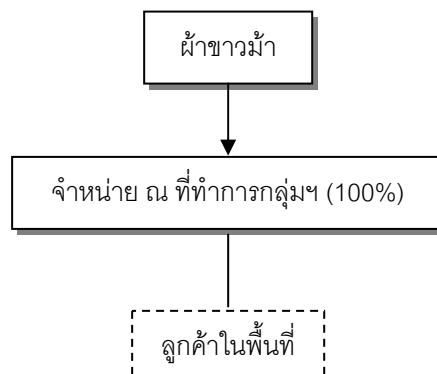
มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 184,800 บาท โดยร้อยละ 80 ซึ่งคิดเป็นมูลค่า 147,840 บาท เป็นการจำหน่ายโดยการออกร้านทั้งในและนอกพื้นที่ อีกร้อยละ 20 หรือคิดเป็นมูลค่า 36,960 บาท เป็นจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ (แผนภาพที่ 4.4)

แผนภาพที่ 4.4 ช่องทางการจำหน่ายผ้าชุด

ผ้าขาวม้า

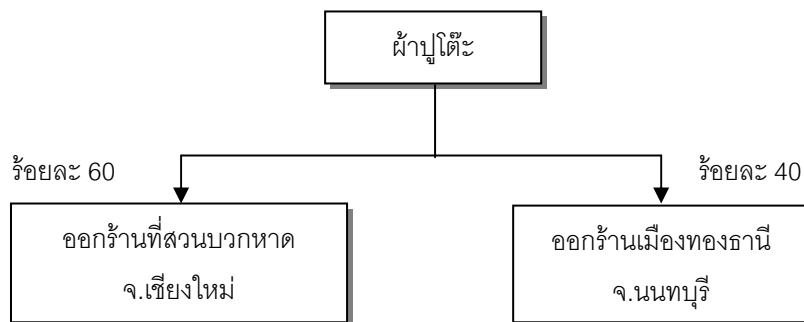
มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 17,280 บาท แบ่งเป็น ยอดขายของผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ 9,600 บาท ที่เหลืออีก 7,680 บาท เป็นยอดขายจากผ้าขาวม้าไหม ประดิษฐ์ โดยทั้งหมดถูกจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และเป็นลูกค้าที่เป็นผู้บริโภคในพื้นที่ (แผนภาพที่ 4.5)

แผนภาพที่ 4.5 ช่องทางการจำหน่ายผ้าขาวม้า

ผ้าปูโต๊ะ

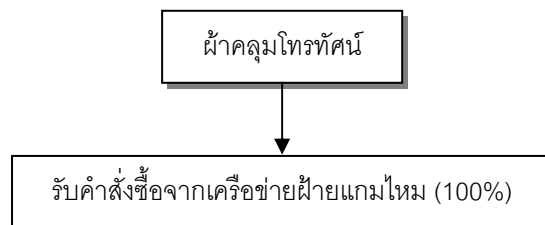
มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 12,500 บาท ซึ่งทั้งหมดเป็นการออกร้านจำหน่าย โดยเป็นการออกร้านจำหน่ายในงานแสดงสินค้าที่เมืองทองธานีคิดเป็นร้อยละ 40 หรือคิดเป็นมูลค่า 5,000 บาท อีกร้อยละ 60 หรือคิดเป็นมูลค่า 7,500 บาท เป็นออกร้านจำหน่ายที่สวนบวหาด จังหวัดเชียงใหม่ (แผนภาพที่ 4.6)

แผนภาพที่ 4.6 ช่องทางการจำหน่ายผ้าปูโต๊ะ

ผ้าคลุมโทรทัศน์

มูลค่าการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ในปีการผลิต 2546 เท่ากับ 18,000 บาท โดยทั้งหมดเป็นรายได้จากที่กลุ่มฯ ได้รับคำสั่งซื้อผ่านมาจากเครือข่ายฝ่ายเกมใหม่จำนวน 100 ชิ้น ในราคาชิ้นละ 180 บาท (แผนภาพที่ 4.7)

แผนภาพที่ 4.7 ช่องทางการจำหน่ายผ้าคลุมโทรทัศน์

ในส่วนของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ยาม ตุ๊ก และผ้าเช็ดหน้า พบว่า ในส่วนของยาม ซึ่งมียอดจำหน่ายเพียง 900 บาท โดยครั้งหนึ่งเป็นการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ อีกครั้งหนึ่งเป็นการจำหน่ายโดยการออกร้าน ผลิตภัณฑ์ที่เป็นตุ๊กได้จำหน่ายให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนของผ้าเช็ดหน้าที่กลุ่มฯ ผลิตจำนวน 100 ผืน แต่จำหน่ายได้เพียง 50 ผืน ส่วนที่เหลือได้แจกจ่ายให้กับลูกค้ารวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เข้าเยี่ยมชมกลุ่มฯ ปัจจุบันเหลืออยู่ 10 ผืน

4.4 ราคาและการตั้งราคา

พิจารณาการตั้งราคาของกลุ่มฯ พบว่า จากราคาผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มฯ รับซื้อจากสมาชิก กลุ่มฯ ได้บวกกำไรที่ต้องการตั้งแต่ 7 บาท ไปจนถึง 200 บาท ขึ้นอยู่กับชนิด ขนาด ลายผ้า รวมถึงความยากง่ายในการทอ อย่างไรก็ตาม ยังได้พิจารณาจากราคาผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันที่มีในท้องตลาดด้วยเช่นกัน ซึ่งราคาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของกลุ่มฯ แสดงได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ราคาผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ราคารับซื้อจากสมาชิก (บาท/หน่วย)	ราคาขาย (บาท/หน่วย)
1. ผ้าพื้น	เมตร	80	100
2. ผ้าถุง	ผืน	300	400
3. ผ้าชุด	ชุด	500	700
4. ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	ผืน	120	150
5. ผ้าขาวม้าไหมประดิษฐ์	ผืน	100	120
6. ผ้าปูโต๊ะ	ผืน	200	250
7. ผ้าคลุมโทรทัศน์	ผืน	100	180
8. ย่อม	ใบ	20	50
9. ตุ่ง	ผืน	50	80
10. ผ้าเช็ดหน้า	ผืน	3	10

ที่มา : จากการสำรวจ

การตั้งราคาขาย จากราคารับซื้อจากสมาชิก แล้วบวกกำไรที่ต้องการ หรือ Markup on cost (Mark Up) รวมถึงพิจารณาจากราคาของผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่มีจำหน่ายในพื้นที่ การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาของกลุ่มฯ สามารถอธิบายตามรายผลิตภัณฑ์หลักที่กลุ่มฯ ผลิต ดังนี้

ผ้าพื้น เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 100 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 90.54 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 10.45

ผ้าถุง เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 400 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 310.57 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 28.80

ผ้าชุด เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 700 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 510.60 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 37.07

ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 150 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 122.78 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 22.17

ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 120 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 102.78 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 16.75

ผ้าปูโต๊ะ เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 250 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 210.54 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 18.74

ผ้าคลุมโทรทัศน์ เมื่อพิจารณาจากราคาขายที่ 180 บาท เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตและการตลาดที่ 110.54 บาท พบว่า ให้อัตราผลตอบแทนจากการตั้งราคาคิดเป็นร้อยละ 62.84

รายละเอียด แสดงได้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การตั้งราคา

รายการ	ผ้าพื้น	ผ้าถุง	ผ้าชุด	ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	ผ้าปูโต๊ะ	ผ้าคลุมโทรทัศน์
1. ต้นทุนการผลิต	80.36	300.39	500.42	120.38	100.38	200.36	100.36
2. ต้นทุนการตลาด	10.18	10.18	10.18	2.40	2.40	10.18	10.18
3. ราคาขาย	100.00	400.00	700.00	150.00	120.00	250.00	180.00
4. ต้นทุนการผลิตและการตลาด (1)+(2)	90.54	310.57	510.60	122.78	102.78	210.54	110.54
5. ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด (3)-(4)	9.46 %	89.43 %	189.40 %	27.22 %	17.22 %	39.46 %	69.46 %
6. การตั้งราคา (Mark Up)	10.45 %	28.80 %	37.07 %	22.17 %	16.75 %	18.74 %	62.84 %

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

4.5 การส่งเสริมการขาย

วิธีการส่งเสริมการขายที่กลุ่มฯ นิยมใช้มีเพียงวิธีเดียวและได้ผลมากที่สุด คือ การออกร้านจำหน่ายสินค้าทั้งในพื้นที่อำเภอปัว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน และต่างจังหวัด ได้แก่ เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี สวนบวรหาด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ส่วนการส่งเสริมการขายวิธีอื่นๆ ยังมีน้อย เช่น การให้ส่วนลด ซึ่งจะใช้เมื่อลูกค้าซื้อสินค้ามากกว่า 2 ชิ้นขึ้นไป

4.5.1 วิธีการรักษาลูกค้าเก่า

เนื่องจากช่องทางการตลาดส่วนใหญ่เป็นการออกร้านจำหน่ายทั้งในและต่างพื้นที่ ทำให้ลูกค้าเก่าของกลุ่มฯ มีน้อย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกค้ารายย่อยในพื้นที่ ที่รู้จักและเข้ามาซื้อ ณ ที่ทำการกลุ่มฯ ซึ่งราคาขายจะขึ้นอยู่กับต้นทุนราคาของลูกค้านางแว่น และหากซื้อมากกว่า 2 ชิ้นขึ้นไป ก็มักมีการลดราคาให้แก่ลูกค้าเล็กน้อย

4.5.2 วิธีการหาลูกค้าใหม่

ดังที่กล่าวในขั้นต้น เนื่องจากการส่งเสริมการขายที่เน้นการออกร้านจำหน่ายสินค้า ทำให้ลูกค้ารายใหม่ที่ได้ มักได้มาจากการออกร้าน แต่ลูกค้ารายใหม่ๆ ที่เข้ามาซื้อในงานออกร้าน เกือบทั้งหมดเป็นลูกค้ารายย่อย ทำให้ไม่มีการติดต่อซื้อขายกันภายหลัง

หลังจากที่กลุ่มฯ ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายฝ้ายแกมไหมจังหวัดน่าน ทำให้ในบางครั้งจะได้รับคำสั่งซื้อแบ่งมาจากเครือข่ายดังกล่าว ประกอบกับกำลังการผลิตของกลุ่มฯ ยังมีน้อย ทำให้กลุ่มฯ ไม่กระตือรือร้นที่จะหาลูกค้ารายใหม่ๆ เท่าที่ควร

4.6 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาด

4.6.1 ปัญหาด้านการตลาด

ประธานกลุ่มฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารด้านการตลาดแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งเป็นภาระที่ค่อนข้างหนัก ประกอบกับนางแว่นเป็นผู้ที่ค่อนข้างมีอายุ ทำให้ไม่สามารถบริหารด้านการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ อีกทั้งยังไม่สามารถสรรหาผู้ที่เข้ามาช่วยทำหน้าที่นี้ได้

ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ ส่วนใหญ่ที่ต้องพึ่งพาการออกร้านแสดงสินค้า และการผลิตเพื่อรอจำหน่ายที่กลุ่มฯ ไม่มีลูกค้าประจำที่แน่นอน ทำให้กลุ่มฯ มีความเสี่ยง ถึงแม้กลุ่มฯ จะเป็นสมาชิกเครือข่ายฝ้ายแกมไหมจังหวัดน่าน แต่คำสั่งซื้อที่ได้รับแบ่งมายังไม่มากนัก

4.6.2 ความต้องการทางการตลาดของกลุ่มฯ

กลุ่มฯ ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน ทำการประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการในกลุ่มลูกค้า นอกจากนี้ยังต้องการให้ช่วยในการจัดหาช่องทางการจำหน่ายใหม่ๆ ให้แก่กลุ่มฯ เพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

บทที่ 5

การเงิน

5.1 การบริหารการเงินและการวางแผนการเงิน

5.1.1 การบริหารการเงิน

ในปีดำเนินงาน 2546 แม้ว่าจะมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ทางการเงินของกลุ่มฯ ถึง 2 ราย แต่ในทางปฏิบัติ นางสาวเพลินพิศ ใจการณ์ จะรับผิดชอบทำหน้าที่ในการเก็บเงินออมทรัพย์จากสมาชิกและจัดทำบัญชีเงินออม ส่วนนางไผ่แก้ว ซึ่งเป็นற்றுญอีกคนหนึ่งไม่มีบทบาทมากนัก ส่วนกิจกรรมการทอผ้า นางแว่น ใจการณ์ จะทำหน้าที่ในการรับซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอจากสมาชิก มีการจดบันทึกรายการผลิตภัณฑ์ที่รับซื้อจากสมาชิก โดยสมาชิกจะได้รับค่าตอบแทนหลังจากที่ขายผลิตภัณฑ์ชิ้นนั้นได้ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ พบว่าในแต่ละเดือนนางแว่นจะสำรองเงินสดไว้จำนวนหนึ่ง สำหรับให้สมาชิกที่ขาดทุนหมุนเวียนในการซื้อปัจจัยการผลิตได้ยืม โดยไม่คิดดอกเบี้ยแต่อย่างใด

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ในปัจจุบันหลังจากที่นางสาวเพลินพิศและนางไผ่แก้ว หมดวาระในตำแหน่ง นางแว่นจึงได้ชักชวนให้ลูกๆ ของตนเข้ามาช่วยบริหารการเงินในกิจกรรมการออมทรัพย์ของกลุ่มฯ ร่วมกับตน โดยนางแว่นเองยังคงบริหารการเงินในส่วนของกิจกรรมการทอผ้าอยู่ต่อไป

ด้านกิจกรรมออมทรัพย์ พบว่า เงินระดมทุนที่ได้จากสมาชิกจะถูกนำฝากกับธนาคารออมสินสาขาอำเภอบัว ซึ่งใช้ชื่อผู้ฝากเป็นคณะกรรมการกลุ่มฯ 3 ราย ได้แก่ ประธานกลุ่มฯ นางคำ ไชยศรี และนางทัศนีย์ สิทธิศักดิ์ โดยในการเบิกถอนจะใช้ 2 ใน 3 คน ซึ่งจะมีการเบิกถอนเมื่อสมาชิกต้องการที่จะกู้ยืมเงินกับกลุ่มฯ เท่านั้น

พิจารณาการจัดทำบัญชีของกลุ่มฯ ในปัจจุบัน พบว่า เป็นเพียงการจดบันทึกรายรับรายจ่ายอย่างง่าย ยังไม่มีการปรับปรุงให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง

5.1.2 การวางแผนการเงิน

หลังจากได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดสร้างโรงทอ รวมถึงอุปกรณ์และวัตถุดิบในการผลิตชนิดต่างๆ ตั้งแต่เดือนธันวาคม ปี 2546 จนถึงปัจจุบัน ปัจจัยการผลิตดังกล่าว โดยเฉพาะวัตถุดิบยังมีเหลือใช้ ทำให้กลุ่มฯ ยังไม่มีแผนทางการเงิน เพียงแต่ต้องการบริหารจัดการปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ มีการเรียกเก็บเงินค่าฝ้ายจากผู้ทอในอัตราเมตรละ 1 บาท ตามขนาดของผลิตภัณฑ์ โดยผลิตภัณฑ์ที่เรียกเก็บ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าพื้น ผ้าถุง ผ้าชุด และผ้าขาวม้า ซึ่งเงินที่ได้ปัจจุบันนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ปักพิมพ์ลาย เพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันกลุ่มฯ มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอที่จะรับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิกได้ โดยไม่ต้องรอให้ผลิตภัณฑ์จำหน่ายได้เพื่อที่จะนำเงินมาให้แก่สมาชิกผู้ทอ

5.2 แหล่งเงินทุน

พิจารณาจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มฯ มักจะได้รับการสนับสนุนทางการเงินในรูปของเงินให้เปล่า มีเพียงครั้งแรกในปี 2542 ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมประมงสงเคราะห์ในรูปของเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย การดำเนินงานตั้งแต่จัดตั้งกลุ่มฯ จนกระทั่งก่อนที่กลุ่มฯ จะได้รับการสนับสนุนจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา กลุ่มฯ เป็นเพียงแหล่งรับซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอจากสมาชิกโดยสมาชิกเป็นผู้รับภาระในการจัดหาปัจจัยการผลิตเองเกือบทั้งหมด แต่หลังจากที่ได้รับงบสนับสนุนในช่วงปลายปี 2546 ซึ่งให้ในรูปของก๊ทอ วัตถุดิบที่เป็นผ้า และอุปกรณ์การผลิตชนิดต่างๆ ทำให้รูปแบบการดำเนินงานเปลี่ยนไป กล่าวคือ สมาชิกจะใช้ผ้าที่ได้รับสนับสนุน นำมาย้อม ณ ที่ทำการกลุ่มฯ แล้วนำไปทอเป็นผลิตภัณฑ์ จากนั้นจะนำมาฝากขายกับกลุ่มฯ

ปัจจุบันกลุ่มฯ ยังคงใช้วัตถุดิบที่ยังคงเหลือจากการสนับสนุน โดยกลุ่มฯ ยังไม่ได้ขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานใดอีก นอกจากนี้นางแว่น ยังได้สำรองเงินทุนส่วนตัวสำหรับให้สมาชิกกู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ยแต่อย่างใด

รายละเอียดของแหล่งเงินทุนที่กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ แสดงได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน	ปีที่ได้มา	มูลค่า (บาท)	การนำไปใช้	ระยะเวลาชำระคืน (ปี)	เงื่อนไข
กรมประมงสงเคราะห์	2542	10,000	ปล่อยกู้แก่สมาชิก	5	เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอปัว	2543	10,000	จัดซื้อปัจจัยการผลิต	-	ให้เปล่า
	2544	20,000	จัดซื้อปัจจัยการผลิต	-	ให้เปล่า
	2545	36,000	จัดซื้อปัจจัยการผลิต	-	ให้เปล่า
องค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา	2546	269,000	สร้างโรงทอ จัดสร้างก๊ทอผ้า จัดซื้อวัตถุดิบและ อุปกรณ์อื่นๆ	-	ให้เปล่า

ที่มา : จากการสำรวจ

5.3 ผลการดำเนินงานและสถานภาพทางการเงิน

5.3.1 ผลการดำเนินงาน

ในปีดำเนินงาน 2546 กลุ่มฯ มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดเท่ากับ 385,820 บาท โดยแบ่งเป็นรายได้จากผลิตภัณฑ์หลัก 382,580 บาท ส่วนย้อม ตุง และผ้าเช็ดหน้า มียอดขายรวมกันเพียง 3,240 บาท และเมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์ทั้งหมด พบว่า ผ้าชุดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด รองลงไปได้แก่ ผ้าถุงและผ้าพื้น ตามลำดับ

พิจารณาจากต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่ 295,290.30 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายรวม พบว่า กลุ่มฯ มีกำไรสุทธิจากการดำเนินงานเท่ากับ 90,529.70 บาท (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 ผลการดำเนินงาน

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณขาย	หน่วย	ต้นทุนรวม (บาท)	รายได้รวม (บาท)	กำไรสุทธิรวม (บาท)
ผ้าพื้น	252	เมตร	23,468.76	25,200	1,731.24
ผ้าถุง	312	ผืน	97,705.92	124,800	27,094.08
ผ้าชุด	264	ชิ้น	135,482.16	184,800	49,317.84
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	64	ผืน	8,023.68	9,600	1,576.32
ผ้าขาวม้าฝ้ายไหม	64	ผืน	6,743.68	7,680	936.32
ผ้าปูโต๊ะ	50	ชิ้น	10,656.50	12,500	1,843.50
ผ้าคลุมโทรทัศน์	100	ชิ้น	11,313.00	18,000	6,687.00
ย่าม	18	ชิ้น	406.80	900	493.20
ตุ่ง	23	ผืน	1,209.80	1,840	630.20
ผ้าเช็ดหน้า	50	ผืน	280.00	500	220.00
รวม			295,290.30	385,820.00	90,529.70

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

นอกจากรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการทอผ้าแล้ว กลุ่มฯ ยังมีรายได้จากกิจกรรมการออมทรัพย์โดยการปล่อยกู้ให้กับสมาชิก ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ พบว่า ในปีดำเนินงาน 2546 จำนวนที่ปล่อยกู้แก่สมาชิกทั้งหมดประมาณ 125,000 บาท จำนวนเงินที่ปล่อยกู้ตั้งแต่ 5,000 บาทไปจนถึง 10,000 บาท ระยะเวลาในการชำระคืนแบ่งเป็น 4 งวด ภายในระยะเวลา 2 ปี โดยมีการขึ้นโต๊ะทุกๆ 6 เดือน ได้แก่ เดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคม โดยได้เรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 บาทต่อเดือน ซึ่งในปีการดำเนินงานนี้ กลุ่มฯ มีรายได้จากการเรียกเก็บดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินประมาณ 11,517 บาท

พิจารณางบกำไรขาดทุนของกลุ่มฯ พบว่า จากยอดขาย 385,820 บาท เมื่อหักต้นทุนขายจำนวน 281,500 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอีก 13,790.30 บาท จะทำให้กลุ่มฯ มีกำไรจากการดำเนินงานเท่ากับ 90,529.70 บาท เมื่อรวมกับรายรับจากดอกเบี้ยเงินกู้อีก 11,517 บาท ทำให้กลุ่มฯ มีกำไรสุทธิเท่ากับ 102,046.70 บาท ทั้งนี้ไม่ได้มีการเสียภาษีแต่อย่างใด (รายละเอียดแสดงในงบกำไรขาดทุน)

กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย

ประมาณการงบกำไรขาดทุน

สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546

หน่วย : บาท

ขาย	385,820.00
<u>หัก ต้นทุนสินค้าขาย</u>	281,500.00
กำไรขั้นต้น	104,320.00
<u>หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน</u>	
ค่าเสื่อมราคาการผลิต	489.12
ค่าใช้จ่ายในการขาย	10,268.15
ค่าใช้จ่ายในการบริหารทั่วไป	-
ค่าเช่า	-
ค่าเสื่อมราคาการบริหาร	3,033.03
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	13,790.30
กำไรจากการดำเนินงาน	90,529.70
บวกรายได้อื่นๆ	-
รายได้รับจากดอกเบี้ยเงินกู้	11,517.00
<u>หัก ดอกเบี้ยจ่าย</u>	-
กำไรก่อนหักภาษี	102,046.70
<u>หัก ภาษี</u>	-
กำไรสุทธิ	102,046.70

5.3.2 สถานภาพทางการเงิน

ตั้งแต่ที่มีการจัดตั้งกลุ่มฯ ขึ้นในปี 2542 จนกระทั่งถึงปีการผลิต 2546 ในส่วนของกิจกรรมการทอผ้า พบว่า สมาชิกจะเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตเกือบทั้งหมด ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีภาระในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนสำหรับจัดหาปัจจัยดังกล่าว

ด้านกิจกรรมออมทรัพย์ พบว่าในปีดำเนินงาน 2546 ปริมาณเงินที่ปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกกลุ่มฯ จำนวน 94,980 บาท สมาชิกที่กู้ยืมจำนวน 16 ราย ซึ่งจำนวนเงินที่สมาชิกแต่ละรายกู้ยืมกับกลุ่มฯ มีตั้งแต่หลักพันไปจนถึงหลักหมื่น และพบว่าในปีดำเนินงานนี้ กลุ่มฯ มีรายได้จากการเก็บดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิกเป็นจำนวนเงิน 11,517 บาท

จากประมาณการงบดุลปีการผลิต 2546 ในด้านสินทรัพย์ในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียน ที่ประกอบด้วยเงินสดและเงินฝากธนาคาร สินค้าคงคลังสำเร็จรูป รวมถึงลูกหนี้เงินกู้ รวมมูลค่าทั้งหมดเท่ากับ 164,647.60 บาท เมื่อรวมกับสินทรัพย์ถาวรที่ประกอบด้วยราคาประเมินของที่พักอาศัยของนางแว่นที่นำมาใช้ในกิจกรรมทอผ้า รวมกับอุปกรณ์ที่มีอยู่กับอุปกรณ์ กี้อท และโรงทอที่ได้รับการสนับสนุน หลังหักค่าเสื่อมสะสมแล้วจะมีสินทรัพย์ทั้งหมดเท่ากับ 364,975.70 บาท

พิจารณาด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า ในปี 2546 กลุ่มฯ มีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระจำนวน 2,400 บาท ซึ่งเป็นเงินกู้ระยะยาวที่กู้มาตั้งแต่ปี 2542 เมื่อรวมกับการระดมทุนจำนวน 125,000 บาท ทรัพย์สินได้เปล่าอีก 135,529 บาท เมื่อรวมกับกำไรสะสมปลายงวดอีก 102,046.70 บาท ทำให้กลุ่มฯ มีหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวมเป็น 364,975.70 บาท เท่ากับด้านสินทรัพย์ (รายละเอียดแสดงในงบดุล)

กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย

งบดุล

สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและเงินฝากธนาคาร	59,667.60
ลูกหนี้การค้า	-
สินค้าสำเร็จรูปคงคลัง	10,000.00
งานระหว่างทำ	-
วัตถุดิบคงคลัง	-
วัสดุสิ้นเปลืองคงคลัง	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ (ลูกหนี้เงินกู้)	94,980.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	164,647.60

สินทรัพย์ถาวร

ที่ดิน	-
อาคาร	100,000.00
เครื่องจักร / อุปกรณ์	8,685.00
ยานพาหนะ	-
เครื่องใช้สำนักงาน	-
เงินสดและสินทรัพย์ถาวรที่ได้เปล่า	135,529.00
<u>หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม</u>	<u>43,885.90</u>
รวมสินทรัพย์ถาวรสุทธิ	200,328.10

สินทรัพย์อื่นๆ

รายจ่ายในการเตรียมการ	-
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	364,975.70

หนี้สินและส่วนของเจ้าของ

หนี้สินหมุนเวียน

ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	-
เจ้าหนี้ถึงกำหนดชำระใน 1 ปี	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	-

หนี้สินระยะยาว

เงินกู้ระยะยาว	2,400.00
รวมหนี้สินระยะยาว	2,400.00

ส่วนของเจ้าของ

ทุน	-
การระดมทุน	125,000.00
ได้เปล่า	135,529.00
กำไรสะสมต้นงวด	-
<u>บวก กำไรสุทธิ</u>	<u>102,046.70</u>
กำไรสะสมปลายงวด	102,046.70
รวมส่วนของเจ้าของ	362,575.70
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	364,975.70

5.4 ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือด้านการเงิน

5.4.1 ปัญหาด้านการเงิน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ ในปัจจุบัน พบว่า ยังไม่ประสบปัญหาทางด้านการเงิน เนื่องจากวัตถุดิบที่ได้รับการสนับสนุนยังมีเหลืออยู่ รวมถึงเงินทุนที่นางแว่นได้สำรองไว้สำหรับสมาชิกได้กู้ยืมและเงินกู้ยืมจากกิจกรรมอ้อมทรัพย์ของกลุ่มฯ ยังคงเพียงพอสำหรับให้สมาชิกได้กู้ยืม

จากข้อสังเกตของผู้วิจัย พบว่า การจัดบันทึกทางการเงินของกลุ่มฯ ยังไม่เป็นรูปแบบการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องและครอบคลุม รายการบางประเภทไม่ได้มีการนำมารวมให้อยู่ในเล่มเดียวกัน ทำให้เกิดความยุ่งยากในการตรวจสอบ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสนขึ้นได้

5.4.2 ความต้องการทางการเงินของกลุ่มฯ

จากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มฯ พบว่า ปัจจุบันกลุ่มฯ ยังไม่มีความต้องการทางด้านการเงิน เนื่องจากเงินทุนสำหรับให้สมาชิกได้กู้ยืมยังมีเพียงพอ กำลังการผลิตของกลุ่มฯ ยังไม่มากนัก ประกอบกับกลุ่มฯ ยังไม่มีแผนที่จะขยายกำลังการผลิต ทำให้ยังไม่มีความต้องการที่จะต้องใช้เงินทุนในขณะนี้

บทที่ 6

SWOT Analysis และศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มฯ

6.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด (SWOT Analysis) ของกลุ่มฯ

6.1.1 จุดแข็ง

1) การจัดการองค์กร

- ประธานกลุ่มฯ เป็นผู้มีความสามารถในการทอผ้า มีความเสียสละ และเป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน รวมถึงสมาชิกกลุ่มฯ เป็นอย่างมาก ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มฯ เป็นไปอย่างราบรื่น
- คณะกรรมการตลอดจนสมาชิกทั้งหมด เป็นคนในหมู่บ้าน ทำให้สามารถรับรู้ข่าวสารจากกลุ่มฯ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

2) การผลิต

- ปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่สมาชิกเป็นผู้จัดหาเองเกือบทั้งหมด ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีภาระในการจัดหาปัจจัยการผลิตดังกล่าว

3) การตลาด

- ในปีการผลิต 2546 ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ คือ ผ้าทอลายโบราณถูกคัดสรรเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาว ในระดับภาค ทำให้สินค้าของกลุ่มฯ เป็นที่รู้จักแก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น
- ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือของกลุ่มฯ ที่ทำจากฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยดึงดูดให้ลูกค้าเกิดความสนใจในตัวสินค้า
- การที่ผู้นำกลุ่มฯ รับทำหน้าที่เป็นวิทยากรสอนสอนการทอผ้าและการย้อมสีธรรมชาติ ส่งผลให้กลุ่มฯ รวมถึงผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

4) การเงิน

- เงินกู้ยืมที่กลุ่มฯ ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานมีน้อยมาก ทำให้ภาระหนี้สินที่ต้องชำระในอนาคตมีน้อยเช่นกัน

6.1.2 จุดอ่อน

1) การจัดการองค์กร

- จากการสำรวจ พบว่า ภาระหน้าที่ในการบริหารงานกลุ่มฯ เกือบทั้งหมด ขึ้นอยู่กับประธานกลุ่มฯ เพียงผู้เดียว ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่หนัก ประกอบด้วยประธานกลุ่มฯ ค่อนข้างมีอายุสูงมากแล้ว ทำให้ในอนาคตกลุ่มฯ อาจมีความเสี่ยงในด้านความยั่งยืนของกลุ่มฯ หากไม่สามารถหาตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ผู้นำได้

- คณะกรรมการไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับแต่อย่างใด เป็นเพียงรายชื่อที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ครบถ้วนตามโครงสร้างองค์กร

2) การผลิต

- กำลังการผลิตของกลุ่มฯ ที่มีอยู่ค่อนข้างน้อย และมีการผลิตไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งส่วนใหญ่ยังมีอาชีพหลักในการทำการเกษตร ทำให้ในช่วงฤดูการเกษตร สมาชิกจะทำการผลิตค่อนข้างน้อย
- โรงทอของกลุ่มฯ ค่อนข้างคับแคบ และด้านหนึ่งติดกับที่พักอาศัย ทำให้การถ่ายเทอากาศไม่ดีนัก ไม่เอื้อให้เกิดการผลิตที่มีประสิทธิภาพ
- สมาชิกที่มีทักษะฝีมือในการทอผ้ามีไม่มากนัก
- กลุ่มฯ ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการย้อมสีผ้าให้ได้สีที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้
- สมาชิกกลุ่มฯ ยังขาดทักษะการแปรรูปผ้าทอ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่าได้

3) การตลาด

- จากการสำรวจ พบว่า ช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ ยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควร ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมากจากการผลิตที่น้อย และการทำการตลาดที่ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ และการออกร้าน การทำการตลาดในเชิงรุกค่อนข้างน้อย
- ถึงแม้กลุ่มฯ จะเน้นผลิตผ้าทอลายโบราณที่ได้รับรางวัลในการคัดสรรหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ แต่โดยภาพรวมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ยังคงไม่มีความแตกต่างจากสินค้าประเภทเดียวกันที่ถูกผลิตขึ้นในพื้นที่

4) การเงิน

- กลุ่มฯ ไม่ได้มีการจัดทำบัญชีถูกต้องและรัดกุม ทำให้ตรวจสอบได้ยาก ทำให้ยากที่จะทำใหัทราบผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกลุ่มฯ

6.1.3 โอกาส

นโยบายของรัฐตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้สินค้าหัตถกรรมจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นที่นิยมของผู้บริโภคมากขึ้นรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เป็นผ้าทอด้วยเช่นกัน และนอกจากนี้กระแสการส่งเสริมให้ผู้บริโภคนิยมให้สินค้าไทย ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังมีการจัดแสดงสินค้าทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอยู่บ่อยครั้ง ทำให้สินค้าวิสาหกิจชุมชนเป็นที่รู้จักและเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น

6.1.4 ข้อจำกัด

เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยประกอบการที่ทำการผลิตผ้าทอมืออยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลและเดียวกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงกลุ่มทอผ้าที่มีอยู่มากในจังหวัดน่าน อีกทั้งแต่ละกลุ่มก็มักจะได้รับส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพเป็นอย่างมาก ส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันกันค่อนข้างมาก ส่งผลกระทบถึงราคาผลิตภัณฑ์ผ้าทอโดยรวมมีแนวโน้มลดต่ำลง

6.2 ศักยภาพการดำเนินการของกลุ่มฯ

6.2.1 ศักยภาพการจัดองค์กรของกลุ่มฯ

ถึงแม้ว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการจะครบถ้วนตามโครงสร้างองค์กร แต่การบริหารงานที่ประธานกลุ่มฯ รับภาระแต่เพียงผู้เดียว ประกอบกับประธานกลุ่มฯ มีอายุค่อนข้างสูง ทำให้การบริหารงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปได้ยาก รวมถึงการที่กลุ่มฯ ยังไม่สามารถหาผู้สืบทอดให้เข้ามาบริหารงานในอนาคตได้ ส่งผลให้มีความเสี่ยงในด้านความยั่งยืนของกลุ่มฯ ในอนาคต โดยสรุปศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กรของกลุ่มฯ ค่อนข้างต่ำ

6.2.2 ศักยภาพของผลิตภัณฑ์

1) ศักยภาพในการทำกำไรต่อหน่วย

พิจารณากำไรต่อหน่วย จากผลิตภัณฑ์ทั้ง 10 ชนิด พบว่า ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดให้ผลตอบแทนเป็นบวก โดยผลิตภัณฑ์ที่ให้กำไรต่อหน่วยสูงที่สุด ได้แก่ ผ้าชุด รองลงไปเป็นผ้าถุงและผ้าคลุมโทรทัศน์ ตามลำดับ เช่นเดียวกับเมื่อพิจารณากำไรรวม ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ชนิด ให้กำไรรวมสูงสุดเรียงตามลำดับด้วยเช่นกัน

2) ศักยภาพทางด้านยอดขาย

พิจารณาจากยอดขายของกลุ่มฯ ในปีการผลิต 2546 เปรียบเทียบเป็นรายผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายสูงที่สุด คือ ผ้าชุด ซึ่งมียอดขายที่ 184,800 บาท รองลงไปเป็นผ้าถุงและผ้าพื้น ซึ่งมียอดขายที่ 124,800 บาท และ 25,200 บาท ตามลำดับ และพบว่าผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ย่อม ตุ้ง และผ้าเช็ดหน้า มียอดขายไม่มากนัก

รายละเอียดแสดงได้ในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ยอดขายและอัตรากำไรของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	หน่วย	ปริมาณขาย	ราคาขายต่อหน่วย (บาท)	ยอดขาย/ปี (บาท)	อัตรายอดขายของผลิตภัณฑ์/ยอดขายรวม (%)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)
ผ้าพื้น	เมตร	252	100	25,200	6.53	93.13	23,468.76
ผ้าถุง	ผืน	312	400	124,800	32.35	313.16	97,705.92
ผ้าชุด	ชิ้น	264	700	184,800	47.90	513.19	135,482.16
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	ผืน	64	150	9,600	2.49	125.37	8,023.68
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	ผืน	64	120	7,680	1.99	105.37	6,743.68
ผ้าปูโต๊ะ	ชิ้น	50	250	12,500	3.24	213.13	10,656.50
ผ้าคลุมโทรทัศน์	ชิ้น	100	180	18,000	4.67	113.13	11,313.00
ย่าม	ชิ้น	18	50	900	0.23	22.60	406.80
ตุ่ง	ผืน	23	80	1,840	0.48	52.60	1,209.80
ผ้าเช็ดหน้า	ผืน	50	10	500	0.13	5.60	280.00
รวม		1,197		385,820	100.00		295,290.30

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ผลิตภัณฑ์	กำไรต่อหน่วย (บาท)	กำไรรวม (บาท)	อัตรากำไรต่อต้นทุน (ร้อยละ)	อัตรากำไรต่อราคาผลผลิต (ร้อยละ)
ผ้าพื้น	6.87	1,731.24	7.38	6.87
ผ้าถุง	86.84	27,094.08	27.73	21.71
ผ้าชุด	186.81	49,317.84	36.40	26.69
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	24.63	1,576.32	19.65	16.42
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	14.63	936.32	13.88	12.19
ผ้าปูโต๊ะ	36.87	1,843.50	17.30	14.75
ผ้าคลุมโทรทัศน์	66.87	6,687.00	59.11	37.15
ย่าม	27.40	493.20	121.24	54.80
ตุ่ง	27.40	630.20	52.09	34.25
ผ้าเช็ดหน้า	4.40	220.00	78.57	44.00
รวม		90,529.70		

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

6.2.3 ศักยภาพการผลิต

1) ศักยภาพของปัจจัยการผลิต

พิจารณาปัจจัยการผลิตของกลุ่ม พบว่า วัตถุดิบที่เป็นฝ้ายชนิดต่างๆ สามารถจัดหาได้ง่ายตามร้านค้าในตัวอำเภอและอำเภอใกล้เคียง รวมถึงเปลือกไม้และวัตถุดิบอื่นๆ ที่นำมาใช้ย้อมสีฝ้าย ซึ่งสามารถจัดหาได้ง่ายในป่าชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้เนื่องจากสมาชิกเป็นผู้จัดหาปัจจัยการผลิตเกือบทั้งหมดด้วยตนเอง ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีภาระในการจัดหาปัจจัยการผลิตดังกล่าว

พิจารณาปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน พบว่า สมาชิกที่ทำการทอผ้าในกลุ่มฯ มีเพียง 17 คน และในจำนวนนี้มีเพียง 5 คนเท่านั้น ที่ทำการทอค่อนข้างสม่ำเสมอ ส่วนสมาชิกรายอื่นที่เหลืออีก 12 คน จะทำการทอเมื่อว่างจากงานหลักที่เป็นการเกษตรเท่านั้น สมาชิกส่วนใหญ่ที่เหลือนอกจากนี้จะร่วมในกิจกรรมการออมทรัพย์ของกลุ่มฯ

จากแรงงานที่มีน้อย ทำให้กลุ่มฯ ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้มากกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ปัจจุบัน พบว่า สมาชิกที่ทอผ้าบางส่วนมีแนวโน้มที่จะทำการทอผ้าลดลง และหันไปประกอบอาชีพเสริมอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ทำให้โดยสรุปแล้วกลุ่มฯ มีศักยภาพในด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต แต่ศักยภาพในด้านกำลังการผลิตของแรงงานค่อนข้างต่ำ

2) ศักยภาพของกระบวนการผลิต

ในขั้นตอนของกระบวนการผลิต เริ่มจากการเตรียมฝ้ายก่อนการทอ การต้มย้อมสีฝ้าย จนถึงการนำฝ้ายขึ้นที่ทอ รวมถึงการทอ พบว่า สมาชิกที่ทำการผลิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความชำนาญเป็นอย่างดี นอกจากนี้นางแว่นยังเป็นผู้มีทักษะและความชำนาญ ดังจะเห็นได้จากที่ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรสอนการทอผ้าให้กับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมักจะคอยควบคุมในขั้นตอนของการย้อมสีฝ้ายร่วมกับสมาชิกที่มาต้มย้อมสีฝ้ายยังที่ทำการกลุ่มฯ ทำให้ช่วยลดปัญหาในขั้นตอนของกระบวนการผลิต ส่วนขั้นตอนของการนำฝ้ายขึ้นที่ทอรวมถึงขั้นตอนของการทอ สมาชิกจะรับผิดชอบในเรื่องการควบคุมคุณภาพระหว่างทอกันเอง แต่โดยสรุปแล้วศักยภาพด้านกระบวนการผลิตของกลุ่มฯ ค่อนข้างดี

6.2.4 ศักยภาพทางการตลาด

สามารถแบ่งพิจารณาเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มฯ มีจุดเด่นในด้านลวดลายของผ้าทอ โดยเฉพาะลายก่านโบราณ ซึ่งในปีการผลิต 2546 ได้รับคัดเลือกให้เป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวในระดับภาค ทำให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มฯ ได้รับการยอมรับจากลูกค้าในด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ผ้าทอ นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นอีกประการหนึ่งคือ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ถูกผลิตโดยใช้ฝ้ายการจากย้อมสีธรรมชาติ

ด้านราคาสินค้า เนื่องจากในพื้นที่อำเภอป่าและอำเภอใกล้เคียง มีกลุ่มผลิตและกิจการที่ทำการผลิตผ้าทอมือหลายราย ทำให้เกิดการแข่งขันค่อนข้างสูง ส่งผลให้กลุ่มฯ ไม่สามารถกำหนดราคาสินค้าให้สูงตามที่ต้องการได้ จำเป็นต้องกำหนดราคาให้เท่าหรือใกล้เคียงกับราคาสินค้าผ้าทอมือประเภทเดียวกันที่มีจำหน่ายในพื้นที่

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย การจัดจำหน่ายของกลุ่มฯ ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 70 อาศัยการออกร้านจำหน่ายสินค้าทั้งในและนอกพื้นที่ ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 30 เป็นลูกค้ารายย่อยในพื้นที่ที่เข้ามาซื้อของที่ทำการกลุ่มฯ แต่ยังคงขาดลูกค้าประจำที่จะเข้ามาสั่งซื้อกับกลุ่มฯ โดยตรง ซึ่งหากกลุ่มฯ สามารถหาลูกค้าประจำที่เข้ามาทำการสั่งซื้อกับกลุ่มฯ อย่างสม่ำเสมอ ก็จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มฯ ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการการออกร้านได้ส่วนหนึ่ง

ด้านการส่งเสริมการขาย จากการศึกษา พบว่า การออกร้านจำหน่ายสินค้าทั้งในและต่างจังหวัดเป็นวิธีการส่งเสริมการขายที่กลุ่มฯ ใช้ได้ผลมากที่สุด เนื่องจากรายได้ส่วนใหญ่มาจากการออกร้านจำหน่ายสินค้า ส่วนการส่งเสริมการขายอื่นๆ กลุ่มฯ ยังไม่ได้มีการดำเนินการแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาส่วนผสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน พบว่า ถึงแม้กลุ่มฯ จะมีศักยภาพในด้านผลิตภัณฑ์ แต่ศักยภาพในด้านอื่นๆ อีก 3 ด้านยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้โดยภาพรวมศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มฯ ยังคงค่อนข้างต่ำ

6.2.5 ศักยภาพทางการเงิน

ทั้งนี้ โดยสรุปแล้ว กลุ่มฯ ค่อนข้างมีศักยภาพทางการเงิน พิจารณาอัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง พบว่า เนื่องจากกลุ่มฯ ไม่มีหนี้สินหมุนเวียน ดังนั้นจึงทำให้มีทุนหมุนเวียนสุทธิเท่ากับสินทรัพย์หมุนเวียนที่ 164,647.60 บาท ซึ่งค่อนข้างดี

ด้านอัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า มีอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลังที่ 28.15 เท่า ซึ่งถือว่าค่อนข้างดี อายุสินค้าหรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขายที่ 12.97 วัน รวมถึงมีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมดและอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรที่ค่อนข้างดีคือที่ 1.06 เท่า และ 1.93 เท่า ตามลำดับ

พิจารณาอัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม พบว่า กลุ่มฯ มีอัตราส่วนหนี้สินที่ค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกับหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของและอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม ซึ่งทำให้เห็นว่ากลุ่มฯ ยังสามารถกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนได้อีก

ด้านอัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร พบว่า มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขายและอัตราส่วนกำไรเบ็ดเตล็ดต่อยอดขายค่อนข้างสูงที่ 26.45 เท่า และ 27.04 เท่าตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มฯ มีอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ค่อนข้างดีเช่นกัน (รายละเอียด แสดงได้ในตารางที่ 6.2)

ตารางที่ 6.2 อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มฯ

อัตราส่วน	กิจการ
I อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)	
1. ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)	164,647.60 บาท
II. อัตราส่วนแสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	
2. อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)	28.158 ครั้ง
3. อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory turnover in Days)	12.97 วัน
4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)	1.06 ครั้ง
5. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets turnover Ratio)	1.93 ครั้ง
III. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม	
6. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio)	0.66 %
7. หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E)	0.01 เท่า
8. อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt / Total Capitalization)	0.01 เท่า
9. Degree of Financial Leverage	1.00 เท่า
IV. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร	
10. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)	26.45 %
11. อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)	27.04 %
V.ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)	
12. อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment) : ROI	27.96 %
13. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)	24.80 %
14. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)	28.14 %

ที่มา : จากการคำนวณ

บทที่ 7

บทสรุป

7.1 สรุปผลการศึกษา

7.1.1 การจัดการองค์กร

กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 81 หมู่ที่ 3 บ้านท่าควาย ตำบลไชยวัฒนา อำเภอบัว จังหวัดน่าน การจัดตั้งเกิดขึ้นโดยความคิดของนางแว่น ใจการณ์ และได้จัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี 2542 โดยการสนับสนุนของสำนักงานพัฒนาชุมชน หลังจากนั้นก็ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์การศึกษาชนออกโรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา จนในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 55 คน

กิจกรรมที่กลุ่มฯ ดำเนินการมี 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการผลิตผ้าทอมือ และกิจกรรมการออมทรัพย์ มีคณะกรรมการบริหารชุดเดียวกัน โดยการทำงานในกิจกรรมผลิตผ้าทอมือ มีลักษณะการทำงานแบบกลุ่มประยุกต์ ที่บริหารงานโดยนางแว่นแต่เพียงผู้เดียว และสมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมออมทรัพย์มากกว่ากิจกรรมทอผ้า ซึ่งมีสมาชิกผู้ทอเพียง 17 ราย

พิจารณาด้านการจัดองค์กรของกลุ่มฯ พบว่า ถึงแม้กลุ่มฯ จะมีคณะกรรมการตามแบบโครงสร้างองค์กร แต่ในทางปฏิบัติแล้ว คณะกรรมการโดยส่วนใหญ่ไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับแต่อย่างใด ภาระหน้าที่ในการบริหารงานส่วนใหญ่จึงตกอยู่กับนางแว่น ที่ทำหน้าที่ประธานกลุ่มฯ ซึ่งปัจจุบันมีอายุค่อนข้างมาก ทำให้กลุ่มฯ อาจประสบปัญหาความยั่งยืนได้ในอนาคต หากยังไม่สามารถสรรหาบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาช่วยทำหน้าที่บริหารกลุ่มฯ ได้ ทำให้โดยสรุป พบว่า ศักยภาพด้านการจัดการองค์กรของกลุ่มฯ ค่อนข้างต่ำ

7.1.2 การผลิต

ผลิตภัณฑ์หลักที่กลุ่มฯ ผลิต ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือประเภท ผ้าพื้น ผ้าถุง ผ้าชุด ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ และผ้าคลุมโทรทัศน์ โดยผลิตภัณฑ์ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 98 เป็นการทอจากฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ในช่วงแรกของการดำเนินการจนถึงปีการผลิต 2546 การผลิตมีลักษณะที่สมาชิกเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาปัจจัยการผลิตเอง ทำการทอที่บ้านของตนเอง และนำผลิตภัณฑ์ที่ทอเสร็จมาฝากขายกับกลุ่มฯ ตามราคาที่ตกลงกันได้

ในเดือนธันวาคม 2546 กลุ่มฯ ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบลไชยวัฒนา ซึ่งได้ให้การสนับสนุนการจัดสร้างโรงทอ กีทอ ตลอดจนวัตถุดิบประเภทฝ้ายชนิดต่างๆ ทำให้ลักษณะการผลิตของกลุ่มฯ เปลี่ยนไป กล่าวคือ สมาชิกจะนำฝ้ายซึ่งวัตถุดิบของกลุ่มฯ ทำการย้อมและทอ ณ ที่ทำการกลุ่มฯ เมื่อทอเสร็จจะฝากขายกับกลุ่มฯ โดยมีการหักค่าฝ้ายเข้ากลุ่มฯ เมตรละ 1 บาท

พิจารณาผลตอบแทนจากการผลิตในปีการผลิต 2546 พบว่า ในส่วนของต้นทุนการผลิตที่สมาชิกต้องรับภาระมีต้นทุนที่สูงกว่าราคาที่นำมาฝากขายกับกลุ่มฯ ค่อนข้างมาก เนื่องจากมีสัดส่วนของค่าแรงที่ไม่เป็น

เงินสดค่อนข้างสูง ส่วนราคาขายที่กลุ่มฯ บวกเพิ่มจากราคารับซื้อตั้งแต่ 7 บาท ไปจนถึง 200 บาท เมื่อหักค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ของกลุ่มฯ ที่ไม่มากนัก ทำให้กลุ่มฯ ได้รับกำไรจากทุกผลิตภัณฑ์

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาด้านการผลิตที่พบในปัจจุบัน ได้แก่ กลุ่มฯ ยังไม่สามารถย้อมสีผ้าให้ได้สีเดียวกันในแต่ละครั้งของการย้อม และผ้าที่ได้จากการย้อมมักจะแข็งหนายากต่อการทอ นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังมีปัญหากำลังการผลิตที่ยังน้อย มีแรงงานที่ทำการทออย่างสม่ำเสมอเพียง 5 ราย ไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้เท่าที่ควร ส่วนในด้านความต้องการด้านการผลิต กลุ่มฯ ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาแนะนำเทคนิคการย้อมสีผ้าให้ได้มาตรฐานและไม่แข็ง

7.1.3 การตลาด

นางแว่น ใจการณ์ เป็นผู้บริหารด้านการตลาดเองทั้งหมด โดยรับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิก ซึ่งในช่วงแรกพบว่า สมาชิกจะได้รับเงินหลังจากที่ผลิตภัณฑ์ได้ถูกจำหน่ายแล้ว แต่ปัจจุบันพบว่า นางแว่นมีเงินทุนเพียงพอที่จะรับซื้อผลิตภัณฑ์จากสมาชิกได้ทันทีที่นำผลิตภัณฑ์มาขายให้กับกลุ่มฯ

ในปีการผลิต 2546 พบว่า กลุ่มฯ มียอดขายจากผลิตภัณฑ์ทั้งหมดเท่ากับ 385,820 บาท โดยมีผ้าชุดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายสูงที่สุด รองลงมาเป็นผ้าถุงและผ้าพื้น ตามลำดับ ซึ่งหากพิจารณาช่องทางการจำหน่ายของกลุ่มฯ พบว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ 70 จะถูกจำหน่ายโดยการออกร้านจำหน่ายสินค้าอีกประมาณร้อยละ 30 เป็นการจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่มฯ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นลูกค้ารายย่อยในพื้นที่

พิจารณารายการตั้งราคาของกลุ่มฯ มีการบวกกำไรจากราคารับซื้อจากสมาชิกตั้งแต่ 7 บาทไปจนถึง 200 บาท ขึ้นอยู่กับประเภทและลวดลายความยากง่ายในการทอ ซึ่งพบว่ากลุ่มฯ มีกำไรจากการตั้งราคาในทุกผลิตภัณฑ์

ในด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า มีเพียงการออกร้านจำหน่ายสินค้า ซึ่งเป็นวิธีที่ได้ผลมากที่สุด ส่วนการส่งเสริมการขายวิธีอื่นๆ ยังมีน้อย ส่วนปัญหาด้านการตลาดที่ได้จากการศึกษา เนื่องจากนางแว่นต้องรับภาระในการบริหารการตลาดแต่เพียงผู้เดียว อาจทำให้ไม่สามารถบริหารงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้การดำเนินการตลาดที่ส่วนใหญ่ต้องพึ่งการออกร้านจำหน่ายสินค้า โดยลูกค้าประจำที่จะเข้ามาสั่งซื้อผลิตภัณฑ์กับกลุ่มฯ มีน้อย ทำให้กลุ่มฯ มีความเสี่ยง ถึงแม้กลุ่มฯ จะเป็นสมาชิกเครือข่ายผ้าไหมจังหวัดน่าน แต่คำสั่งซื้อที่ได้รับแบ่งมายังไม่มากนัก ทำให้โดยภาพรวมแล้วศักยภาพด้านการตลาดของกลุ่มฯ ยังไม่ดีเท่าที่ควร

7.1.4 การเงิน

การบริหารด้านการเงินในส่วนของกิจกรรมทอผ้าจะขึ้นอยู่กับนางแว่น ส่วนกิจกรรมอ้อมทรัพย์มีผู้ทำหน้าที่เหรียญก 2 ราย ทำหน้าที่ ได้แก่ นางสาวเพลินพิศ ใจการณ์ จะรับผิดชอบทำหน้าที่ในการเก็บเงินอ้อมทรัพย์จากสมาชิกและจัดทำบัญชีเงินออม ส่วนนางไผ่แก้ว ซึ่งเป็นเหรียญกอีกคนหนึ่งไม่มีบทบาทมากนัก แต่ในปัจจุบัน หลังจากที่เหรียญกทั้ง 2 รายหมดวาระดำรงตำแหน่ง นางแว่นได้ชักชวนให้ลูกๆ ของตนเข้ามาทำหน้าที่แทน โดยการบริหารการเงินในส่วนของกิจกรรมทอผ้า ยังคงเป็นหน้าที่ของนางแว่นต่อไป ซึ่งหากพิจารณาการจัดทำบัญชีในปัจจุบัน พบว่า เป็นเพียงการจดบันทึกรายรับรายจ่ายอย่างง่าย ยังไม่มีการปรับปรุงให้เป็นไปตามรูปแบบการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง

จากการสนับสนุนจากงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงปลายปี 2546 ที่สนับสนุนอุปกรณ์ วัดอุณหภูมิ ตลอดจนโรงทอ ซึ่งยังคงเหลือจนถึงปัจจุบัน ทำให้กลุ่มฯ มีเงินทุนเพียงพอที่จะรับซื้อผลิตภัณฑ์ของสมาชิกทันทีที่นำมาฝากขาย และการสนับสนุนส่วนใหญ่ที่ได้รับ ได้ในรูปของการให้เปล่า มีเพียงการสนับสนุนทางการเงินในครั้งแรกจากกรมประชาสัมพันธ์ ที่ให้ในรูปของเงินกู้ ซึ่งปัจจุบันกลุ่มฯ ได้ชำระหมดแล้ว ทำให้กลุ่มฯ ไม่มีภาระในการชำระหนี้ในอนาคต

พิจารณาผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ พบว่า ในปีดำเนินการ 2546 กลุ่มฯ มีกำไรจากการดำเนินงานในกิจกรรมทอผ้าเท่ากับ 90,529.70 บาท เมื่อรวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ที่เรียกเก็บจากสมาชิกในกิจกรรม ออมทรัพย์อีก 11,517 บาท ทำให้กลุ่มฯ มีผลตอบแทนจากการดำเนินงานทั้งหมดเท่ากับ 102,046.70 บาท และเมื่อ พิจารณางบดุลของกลุ่มฯ พบว่า ในด้านสินทรัพย์เท่ากับด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นที่ 364,975.70 บาท

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจุบันกลุ่มฯ ยังไม่ประสบปัญหาทางการเงิน เนื่องจากวัตถุดิบที่ได้รับจากการสนับสนุนยังมีเหลืออยู่ รวมถึงเงินทุนที่นางแว่นได้สำรองไว้สำหรับสมาชิกได้กู้ยืมและเงินกู้ยืมจากกิจกรรมออมทรัพย์ของกลุ่มฯ ยังคงเพียงพอสำหรับให้สมาชิกได้กู้ยืม แต่จากมุมมองของผู้วิจัยเห็นว่า การจัดทำบัญชีของกลุ่มฯ ยังไม่ถูกต้องครอบคลุม ทำให้ยากต่อการตรวจสอบ ซึ่งอาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย

7.2 ศักยภาพการพัฒนา

กลุ่มฯ ทอผ้าบ้านท่าควายมีชื่อเสียงด้านผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายโบราณที่ได้รับคัดสรรให้เป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวในระดับภาค ประกอบกับการมีผู้นำกลุ่มฯ ที่มีความสามารถเป็นที่เคารพของคนในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปูชนียบุคคลคนหนึ่งของชุมชน แต่เนื่องจากผู้นำกลุ่มฯ คนปัจจุบันมีอายุค่อนข้างมาก ดังนั้น การสรรหาผู้ที่เหมาะสมและมีความสามารถที่จะเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานกลุ่มฯ ต่อไปในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ รวมถึงการรักษาตลาดของผ้าทอโบราณและประยุกต์ให้เกิดตลาดใหม่ๆ ขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นกับสินค้าประเภทเดียวกันที่มีอยู่มากในพื้นที่

7.3 ข้อเสนอแนะการปรับปรุง

7.3.1 การจัดการองค์กร

1. กลุ่มฯ ควรคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และพร้อมที่จะเข้ามาทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มฯ เพื่อแบ่งเบาภาระที่ส่วนใหญ่ตกอยู่กับประธานกลุ่มฯ

2. ควรมีการฝึกอบรมคณะกรรมการกลุ่มฯ จากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานองค์กร โดยอาจมีการจัดศึกษาดูงานนอกสถานที่กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารองค์กร

3. สร้างแรงจูงใจในการทำงานของคณะกรรมการ โดยอาจมีการให้ผลตอบแทนในรูปค่าตำแหน่ง ซึ่งจ่ายให้เมื่อสิ้นปีดำเนินงาน

7.3.2 การผลิต

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการทอผ้ารวมถึงทักษะการออกแบบลายผ้าให้แก่สมาชิกเพิ่มเติม โดยขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีความชำนาญและรู้จักที่จะออกแบบลวดลายให้มีเอกลักษณ์ สร้างความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันที่มีอยู่มากในพื้นที่
2. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ในการแนะนำเทคนิคการย้อมสีผ้าให้ได้มาตรฐาน และเส้นผ้าที่ผ่านการย้อมไม่แข็งหยاب ซึ่งจะทำผลิตภัณฑ์ผ้าทอมีมาตรฐานและมีคุณภาพดีขึ้น

7.3.3 การตลาด

1. เนื่องจากกำลังการผลิตของกลุ่มฯ มีน้อย ดังนั้น ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นการผลิตทอผ้ามือที่เน้นคุณภาพและลวดลาย ซึ่งสามารถกำหนดราคาให้สูงขึ้นได้ และช่วยกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการผลิตรายมากขึ้น เมื่อเห็นว่าการทอผ้าให้ผลตอบแทนที่ดี
2. นางแว่นควรชักชวนให้บุตรหลานของตน เข้ามาช่วยบริหารด้านการตลาด เพื่อแบ่งเบาภาระที่ตนเองต้องรับผิดชอบเองทั้งหมดในปัจจุบัน
3. กลุ่มฯ ควรหาลูกค้าประจำให้ได้ และติดต่อกับเครือข่ายฝ่ายแกมไหมจังหวัดน่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจได้รับคำสั่งซื้อผ่านทางเครือข่ายดังกล่าว

7.3.4 การเงิน

กลุ่มฯ ควรขอรับการอนุเคราะห์จากหน่วยงานราชการในพื้นที่ ในการฝึกอบรมการจัดทำบัญชีอย่างง่าย ที่เป็นระบบ ไม่ซับซ้อน สามารถจัดทำเองได้ ซึ่งจะช่วยให้การตรวจสอบทำได้ง่ายขึ้น และทราบผลการดำเนินงานที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา นิลศรี. 2545. "วิสาหกิจชุมชน กับการพัฒนาเศรษฐกิจจากหญ้า". 23,12 (ธันวาคม). 68-71.
- จารุพงศ์ พลเดช. 2546. **วิสาหกิจชุมชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.cdd.moi.go.th/jarupong/j462204.doc. (20 ตุลาคม 2546).
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2542. **ธุรกิจชุมชนเส้นทางที่เป็นไปได้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ. 2545. **วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจ รากฐาน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ และคณะ. 2547. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**. เชียงใหม่: โครงการ การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน, ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ อารี วิบูลย์พงศ์ ลักษมี วรชัย ประทานทิพย์ กระมล นัทธมน วีระกุล และทินรัตน์ พิทักษ์พงศ์เจริญ. 2546. **วิสาหกิจหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มทอผ้าบ้านเฮี้ย**. เชียงใหม่: โครงการ การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคเหนือตอนบน, ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2546. "การพัฒนากลุ่มลูกค้าให้มีความสามารถในการผลิตและการดำเนินธุรกิจ". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.baac.in.th/technical/110946. (20 ตุลาคม 2546).
- พิทยา ว่องกุล. 2545. "ธุรกิจชุมชน-วิสาหกิจชุมชนแบบองค์รวมที่ยั่งยืน". **วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจ รากฐาน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด.
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. 2546. **วิสาหกิจชุมชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.yala.riy.ac.th/~research/document/publication/smce.html. (20 ตุลาคม 2546).
- เสรี พงศ์พิศ. 2546. **ฐานความคิดจากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไท.
- พิทยา ว่องกุล. 2545. "ธุรกิจชุมชน-วิสาหกิจชุมชนแบบองค์รวมที่ยั่งยืน". **วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจ รากฐาน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด.

ภาคผนวก ก.

รูปภาพ

รูปที่ ก.1 นางแว่น ใจการณ
ประธานกลุ่มฯ

รูปที่ ก.2 ที่ทำการกลุ่มฯ

รูปที่ ก.3 ผ้าชุดลายต่างๆ

รูปที่ ก.4 ผ้าปูโต๊ะ

รูปที่ ก.5 ผ้าขาวม้า

รูปที่ ก.6 ผ้าถุง

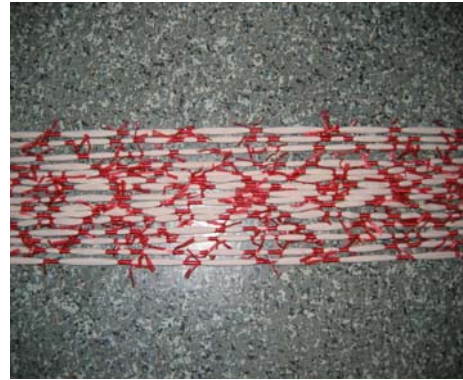
รูปที่ ก.7 ผ้าเช็ดหน้า

รูปที่ ก.8 ถุงพลาสติกพิมพ์ลาย

รูปที่ ก.9 การมัดลาย

รูปที่ ก.10 ลายที่มัดด้วยเชือกฟาง

รูปที่ ก.11 การโวนด้าย

รูปที่ ก.12 การทอ

รูปที่ ก.13 การจัดเก็บวัตถุดิบ

รูปที่ ก.14 กีทอของกลุ่มฯ

รูปที่ ก.15 รางวัลที่ได้รับ

ภาคผนวก ข.

การคำนวณต้นทุนและอัตราส่วนทางการเงิน

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบหลัก

เป็นการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบจำพวกฝ้าย C 7/2 (เส้นยืน) ฝ้าย C 10/1 (ฝ้ายพุ่ง) รวมถึงฝ้ายโทเร สำหรับทอผ้าขาวม้า ซึ่งทั้งหมดจะคำนวณจากปริมาณการใช้ โดยมีตัวอย่างการคำนวณดังนี้

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนการใช้ฝ้าย C 7/2 ในการทอผ้าพื้น พบว่า ฝ้ายชนิดนี้ 1 ลูก ราคา 1,000 บาท สามารถนำมาขึ้นเครื่องได้ 70 เมตร ดังนั้นต้นทุนการใช้ฝ้ายต่อผ้าพื้น 1 เมตร

$$\text{เท่ากับ } (1,000/70) \times 1 = 14.29 \text{ บาทต่อเมตร}$$

รายละเอียดการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบชนิดอื่นๆ แสดงในภาคผนวก ข.1-ข.3

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบรอง

เป็นการคำนวณต้นทุนจำพวก จุนสี สีกันตก และผงซักฟอก ซึ่งจะคำนวณจากปริมาณการใช้ในแต่ละครั้งเปรียบเทียบกับปริมาณฝ้ายที่นำไปทอเป็นผลิตภัณฑ์ได้ โดยมีตัวอย่างในการคำนวณดังนี้

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนการใช้จุนสีในการผลิตผ้าพื้น พบว่า จากจุนสีราคากิโลกรัมละ 70 บาท ซึ่งฝ้าย 1 ลูกจะใช้จุนสีประมาณ 1.5 ชีด ดังนั้นฝ้าย 1 ลูก มีต้นทุนการใช้จุนสีเท่ากับ $(70 \times 1.5) / 10 = 10.5$ บาท เมื่อนำฝ้าย 1 ลูกมาขึ้นเครื่องที่มีความยาว 70 เมตร ดังนั้นต้นทุนการใช้จุนสีของผ้าพื้นจะเท่ากับ $(10.5 / 70) \times 1 = 0.15$

รายละเอียดการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบชนิดอื่นๆ แสดงในภาคผนวก ข.4-ข.6

การคำนวณต้นทุนวัสดุ

วัสดุที่นำมาใช้ได้แก่ กะละมัง ฝ้ายเก็บเขา และเชือกฟาง โดยกะละมังและเชือกฟางจะคำนวณจากค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุชนิดนั้นๆ ต่อปี หาสัดส่วนค่าใช้จ่ายที่ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะต้องรับผิดชอบ แล้วหารด้วยจำนวนผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่ถูกผลิตในโรงทอของกลุ่มฯ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อกะละมังต่อปีเท่ากับ 60 บาท เมื่อพิจารณาจากผ้าพื้นที่ถูกผลิตจำนวน 252 เมตร (ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผลิต โดยมีการใช้กะละมังทั้งหมดเท่ากับ 1,221 ชิ้น) ทำให้มีสัดส่วนที่ต้องรับผิดชอบ

$$(252 \times 60) / 1,221 = 12.38 \text{ บาท}$$

เมื่อนำค่าที่ได้หารด้วยจำนวนเมตรของผ้าพื้นที่ผลิตได้ทั้งหมดที่ 252 เมตร จะได้ต้นทุนค่าใช้จ่ายกะละมังต่อหน่วยที่ผ้าพื้นจะต้องรับภาระเท่ากับ $12.38 / 252 = 0.0491$ บาท/เมตร

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนฝ้ายเก็บเขาของผ้าพื้น จากฝ้ายเก็บเขา ราคา 20 บาท/กิโลกรัม มีการใช้ 6 กิโลกรัมต่อฝ้ายยืน 10 เครื่อง (700 เมตร) ดังนั้นจะมีต้นทุนต่อเมตรเท่ากับ $((20 \times 6) / 700) \times 1 = 0.17$ บาท

รายละเอียดการคำนวณต้นทุนวัสดุ แสดงในภาคผนวก ข.7-ข.9

การคำนวณต้นทุนค่าแรงงานในการผลิต

การคำนวณแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ การคำนวณต้นทุนในการเตรียมฝ้ายก่อนการทอ ค่าแรงในการแกะลาย และค่าแรงในการทอ ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนมีหลักในการคำนวณเหมือนกัน คือ เป็นการคำนวณเปรียบเทียบกับค่าจ้างรายวันในพื้นที่ โดยมีตัวอย่างการคำนวณดังนี้

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนการเตรียมฝ้ายในการผลิตผ้าพื้น

จากค่าแรงในพื้นที่วันละ 150 บาท (ชั่วโมงละ 18.75 บาท) ขั้นตอนในการเตรียมฝ้ายก่อนการทอ ได้แก่ การจัดหาวัตถุดิบสำหรับใช้ย้อม ขั้นตอนการย้อม ขั้นตอนการเดินฝ้ายเส้นยืน และขั้นตอนของการกรอ โดยทั้งหมดใช้เวลาประมาณ 23 ชั่วโมงต่อการย้อมฝ้าย 1 ลูก (70 เมตร) ดังนั้นต้นทุนค่าแรงในการเตรียมฝ้ายเท่ากับ $23 \times 18.75 = 431.25$ บาท เมื่อคำนวณจะได้ต้นทุนต่อเมตรเท่ากับ $431.25 / 70 = 6.16$ บาท

เช่นเดียวกับการคำนวณต้นทุนในการทอผ้าพื้น ซึ่งใช้เวลาในการทอต่อเมตรที่ 2.7 ชั่วโมง ดังนั้นต้นทุนในการทอต่อเมตรเท่ากับ $18.75 \times 2.7 = 50$ บาท

รายละเอียดการคำนวณต้นทุนค่าแรงงานในการผลิต แสดงได้ในภาคผนวก ข.10 – ข.12

การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้านการผลิต

เป็นการคำนวณต้นทุนพื้นที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในการต้มย้อมฝ้าย โดยสมาชิกจะจัดหาตัวเองในพื้นที่โดยไม่ได้อัดค่าใช้จ่าย หากประเมินจะมีต้นทุนต่อครั้งในการต้ม (ฝ้าย 1 ลูก) เท่ากับ 10 บาท

ตัวอย่าง การคำนวณหาต้นทุนการใช้พื้นที่ในการผลิตผ้าพื้น โดยนำต้นทุนต่อครั้งที่ 10 บาท หารด้วยจำนวนฝ้ายที่ได้ 70 เมตร ดังนั้นจะมีต้นทุนต่อเมตรที่ $10 / 70 = 0.14$ บาท (ภาคผนวก ข.13)

การคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือน

เริ่มจากการคำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนการผลิตต่อปี โดยการนำจำนวนของอุปกรณ์การผลิตแต่ละชนิดคูณกับมูลค่าของอุปกรณ์นั้นๆ จากนั้นหารด้วยอายุการใช้งานของแต่ละชนิด

การคำนวณหาค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตแต่ละชนิด ในกรณีที่ผู้ทอทราบเวลาในการใช้อุปกรณ์การผลิตชนิดนั้นๆ ในการคำนวณจะใช้เวลาที่มีการใช้ต่อการทอชิ้นงาน 1 ชิ้น คูณกับปริมาณผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นๆ ที่ผลิตได้ต่อปี จากนั้นนำค่าที่ได้ไปเทียบกับบัญชีไตรยางค์หาสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของผลิตภัณฑ์ผ้าทอแต่ละชนิดจะต้องรับภาระ แล้วนำค่าที่ได้หารด้วยจำนวนผลิตภัณฑ์ผ้าทอชนิดนั้นๆ ที่ผลิตได้ทั้งหมดต่อปี ค่าที่ได้จะเป็นค่าเสื่อมราคาต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ผ้าทอแต่ละชนิด

ตัวอย่าง

การคำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องทอในการผลิตผ้าพื้น พบว่า การทอผ้าพื้น 1 เมตร ใช้เวลาในการทอ 2.7 ชั่วโมง และมีผลผลิตต่อปีที่ 252 เมตร ดังนั้นเวลาในการใช้ที่กระทบทั้งหมดต่อปีในการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดนี้เท่ากับ $(252 \times 2.7) = 672$ ชั่วโมง

ใช้หลักการคำนวณนี้เช่นเดียวกับการคำนวณกับผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆ และรวมเวลาทั้งหมดที่ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดมีการใช้ที่กระทบ จากนั้นหาสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาเครื่องทอที่ผลิตภัณฑ์ผ้าทอแต่ละชนิดจะต้องรับผิดชอบ โดยการเทียบกับบัญชีไตรยางค์

จากค่าที่ได้ที่ 672 ชั่วโมง ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 3 ของเวลาที่มีการใช้ทั้งหมด และเมื่อพิจารณาจากค่าเสื่อมราคาต่อปีของก๊อปปี้ที่ 1,700 บาทต่อปี พบว่า เมื่อเทียบบัญญัติไตรยางค์ ผ้าพื้นจะต้องรับภาระค่าเสื่อมจำนวน 57.43 บาท และเมื่อหารด้วยจำนวนผ้าพื้นที่ผลิตได้ต่อปีที่ 252 เมตร ก็จะได้ค่าเสื่อมราคาต่อก๊อปปี้ต่อหน่วยในการทอผ้าพื้นที่เท่ากับ $57.43 / 252 = 0.2279$ บาท/เมตร

ในกรณีที่เป็นการอุปกรณการผลิตที่ไม่ทราบเวลาในการใช้ที่แน่ชัด ในการคำนวณจะใช้ค่าเสื่อมราคาต่อปีของอุปกรณ์ชนิดนั้นๆ และคำนวณหาสัดส่วนของค่าเสื่อมราคาต่อปีของอุปกรณ์แต่ละชนิดจะต้องรับภาระ โดยพิจารณาจากจำนวนผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่ผลิตได้ต่อปี จากนั้นหารด้วยจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ของแต่ละชนิด ค่าที่ได้จะเป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การผลิตชนิดนั้นๆ ต่อหน่วย

รายละเอียดในการคำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือน แสดงในภาคผนวก ข.14 – ข.28

การคำนวณต้นทุนด้านการตลาด

แบ่งเป็นการคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติกบีมัลลาย ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน รวมถึงค่าเสื่อมราคาตู้แสดงสินค้าจำนวน 3 หลัง โดยหลังการคำนวณจะเหมือนกับการคำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ที่ไม่ทราบระยะเวลาการใช้ที่แน่นอน โดยใช้ค่าใช้จ่ายต่อปีของต้นทุนการตลาดนั้นๆ และคำนวณหาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะต้องรับภาระ โดยพิจารณาจากจำนวนผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่ผลิตได้ต่อปี จากนั้นหารด้วยจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ของแต่ละชนิด ค่าที่ได้จะเป็นค่าใช้จ่ายด้านการตลาดนั้นๆ ต่อหน่วย

ตัวอย่าง

การคำนวณค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติกบีมัลลาย ซึ่งในปีการผลิต 2546 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 3,000 บาท เมื่อพิจารณาจากผ้าพื้นที่ 252 เมตร (ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผลิตได้ทั้งหมดเท่ากับ 1,285 ชิ้น) ทำให้มีสัดส่วนที่ต้องรับผิดชอบ

$$(252 \times 3,000) / 1,285 = 588.33 \text{ บาท}$$

เมื่อนำค่าที่ได้หารด้วยจำนวนเมตรของผ้าพื้นที่ผลิตได้ทั้งหมดที่ 252 เมตร จะได้ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อถุงพลาสติกต่อหน่วยที่ผ้าพื้นจะต้องรับภาระเท่ากับ $588.33 / 252 = 2.33$ บาทต่อเมตร

รายละเอียดในการคำนวณต้นทุนด้านการตลาด แสดงในภาคผนวก ข.29 – ข.33

การคำนวณต้นทุนด้านการจัดการ

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นางแวนได้ใช้พื้นที่บ้านพักอาศัยของตนส่วนหนึ่ง ในการจัดเก็บปัจจัยการผลิตหลายชนิด บางส่วนได้จัดวางตู้แสดงสินค้าชนิดต่างๆ ซึ่งจากการประเมินราคาพื้นที่ใช้สอย รวมถึงคำนวณค่าเสื่อมต่อปีมีค่า 3,333 บาท เมื่อพิจารณาจากผ้าพื้นที่ 252 เมตร (ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผลิตได้ทั้งหมดเท่ากับ 1,285 ชิ้น) ทำให้มีสัดส่วนที่ต้องรับผิดชอบ

$$(252 \times 3,333) / 1,285 = 653.63 \text{ บาท}$$

เมื่อนำค่าที่ได้หารด้วยจำนวนเมตรของผ้าพื้นที่ผลิตได้ทั้งหมดที่ 252 เมตร จะได้ต้นทุนค่าเสื่อมราคาโรงเรือนต่อหน่วยที่ผ้าพื้นจะต้องรับภาระเท่ากับ $653.63 / 252 = 2.59$ บาทต่อเมตร

รายละเอียดในการคำนวณต้นทุนด้านการตลาด แสดงในภาคผนวก ข.34

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบหลัก

ตารางที่ ข.1 ต้นทุนฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)

ชนิด	ต้นทุนต่อลูก(บาท)	ปริมาณที่ได้ (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	1,000	70	1	14.29
ผ้าถุง	1,000	70	2.6	37.14
ผ้าชุด	1,000	70	4	57.14
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	1,000	70	2	28.57
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร				
ผ้าปูโต๊ะ	1,000	75	1.05	14.00
ผ้าคลุมโทรทัศน์	1,000	75	0.85	11.33

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.2 ต้นทุนฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)

ชนิด	ราคา (บาท/ลูก)	ปริมาณที่ใช้ (ลูก)	ปริมาณที่ได้ (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	400	2.5	70	1	14.29
ผ้าถุง	400	2.5	70	2.6	37.14
ผ้าชุด	400	2.5	70	4	57.14
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	400	2.5	70	2	28.57
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร					
ผ้าปูโต๊ะ	400	1	30	1.05	14.00
ผ้าคลุมโทรทัศน์	400	1	30	0.85	11.33

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.3 ต้นทุนฝ้ายโทเร

ชนิด	ต้นทุนต่อลูก(บาท)	ปริมาณที่ได้ (ฝืน)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	900	50	18.00
ผ้าถุง			
ผ้าชุด			
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ			
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร			
ผ้าปูโต๊ะ			
ผ้าคลุมโทรทัศน์			

หมายเหตุ : ใช้ 2 สี เช่น ดำกับขาวอย่างละ 0.5 ลูก

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบรอง

ตารางที่ ข.4 ต้นทุนจุนสี

ชนิด	ราคาต่อกิโลกรัม (บาท)	ปริมาณการใช้ / ลูก (ขีด)	ต้นทุนต่อลูก (บาท)	ความยาวฝ้าย ต่อเครื่อง (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	70	1.5	10.5	70	1	0.15
ผ้าถุง	70	1.5	10.5	70	2.6	0.39
ผ้าชุด	70	1.5	10.5	70	4	0.60
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	70	1.5	10.5	70	2	0.30
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร						-
ผ้าปูโต๊ะ	70	1.5	10.5	75	1.05	0.15
ผ้าคลุมโทรทัศน์	70	1.5	10.5	75	0.85	0.12

หมายเหตุ : จุนสีกล่องละ 280 บาท 1 กล่องปริมาณบรรจุ 4 กิโลกรัม

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.5 ต้นทุนสีกันตก

ชนิด	ราคา (บาท/ซัด)	ปริมาณที่ใช้ ต่อครั้ง (ซัด)	ความยาวฝ้ายต่อ เครือ (เมตร)	ขนาดต่อซัน (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	20	1.5	490	1	0.06
ผ้าถุง	20	1.5	490	2.6	0.16
ผ้าชุด	20	1.5	490	4	0.24
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	20	1.5	490	2	0.12
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร					
ผ้าปูโต๊ะ	20	1.5	525	1.05	0.06
ผ้าคลุมโทรทัศน์	20	1.5	525	0.85	0.05

หมายเหตุ : สีกันตกใช้ปริมาณละ 200 บาท

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.6 ต้นทุนผงซักฟอก

ชนิด	ราคา (บาท/กล่อง)	ฝ้ายที่ได้ต่อครั้ง (เมตร)	ขนาดต่อซัน (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	10	70	1	0.14
ผ้าถุง	10	70	2.6	0.37
ผ้าชุด	10	70	4	0.57
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	10	70	2	0.29
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร				
ผ้าปูโต๊ะ	10	75	1.05	0.14
ผ้าคลุมโทรทัศน์	10	75	0.85	0.11

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

การคำนวณต้นทุนวัสดุ

ตารางที่ ข.7 ต้นทุนกะละมัง

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิต ต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (บาท)	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	60.00	252	11.77	0.0467
ผ้าถุง	60.00	312	14.57	0.0467
ผ้าชุด	60.00	264	12.33	0.0467
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	60.00	64	2.99	0.0467
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร				
ผ้าปูโต๊ะ	60.00	50	2.33	0.0467
ผ้าคลุมโทรทัศน์	60.00	136	6.35	0.0467
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	60.00	143	6.68	0.0467
รวม	60.00	1,221	57.01	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.8 ต้นทุนฝ้ายเก็บเขา

ชนิด	ราคา (บาท/ก้า)	ปริมาณใช้ (ก้า)	ฝ้ายที่ได้ต่อ ครั้ง (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	20	6	700	1	0.17
ผ้าถุง	20	6	700	2.6	0.45
ผ้าชุด	20	6	700	4	0.69
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	20	6	700	2	0.34
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	20	6	700	2	0.34
ผ้าปูโต๊ะ	20	5	750	1.05	0.14
ผ้าคลุมโทรทัศน์	20	5	750	0.85	0.11

หมายเหตุ : ฝ้ายเก็บเขาถูกละ 200 บาท (10 ก้า)

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.9 ต้นทุนเชื้อเพลิง

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิต ต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (บาท)	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	150	252	29.42	0.1167
ผ้าถุง	150	312	36.42	0.1167
ผ้าชุด	150	264	30.82	0.1167
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	150	64	7.47	0.1167
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร				
ผ้าปูโต๊ะ	150	50	5.84	0.1167
ผ้าคลุมโทรทัศน์	150	136	15.88	0.1167
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	150	143	16.69	0.1167
รวม	150	1,221	142.53	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ต้นทุนค่าแรงงานในการผลิต

ตารางที่ ข.10 ต้นทุนค่าแรงในการเตรียมผ้า

ชนิด	เวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน (ชั่วโมง/ผ้า 1 ลูก)				ค่าแรงต่อ ผ้า 1 ลูก (บาท)	ผ้าที่ได้ (เมตร)	ขนาดต่อ ชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อ หน่วย (บาท)
	เก็บวัตถุดิบ (สำหรับย้อม)	การ ย้อม	เดินเส้น ย้อม	กรอผ้า				
ผ้าพื้น	3	4	4	12	431.25	70	1	6.16
ผ้าถุง	3	4	4	12	431.25	70	2.6	16.02
ผ้าชุด	3	4	4	12	431.25	70	4	24.64
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	3	4	4	12	431.25	70	2	12.32
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร			4	12	300	70	2	8.57
ผ้าปูโต๊ะ	3	4	4	12	431.25	75	1.05	6.04
ผ้าคลุมโทรทัศน์	3	4	4	12	431.25	75	0.85	4.89

หมายเหตุ : ค่าแรงในพื้นที่ 150 บาท/วัน (คำนวณจากเวลาทำงานต่อวันที่ 8 ชั่วโมง ทุละ 8.75 บาท)

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.11 ต้นทุนค่าแรงในการแกะลาย

ชนิด	ค่าแรงต่อชั่วโมง (บาท)	เวลาที่ใช้ (ชม.) / เครื่อง	ฝ้ายที่ได้ (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น					
ผ้าถุง	18.75	3	70	2.6	2.09
ผ้าชุด	18.75	3	70	4	3.21
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ					
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทเร					
ผ้าปูโต๊ะ	18.75	3	75	1.05	0.79
ผ้าคลุมโทรทัศน์	18.75	3	75	0.85	0.64

หมายเหตุ : ค่าแรงในพื้นที่ 150 บาท/วัน (ชั่วโมงละ 18.75)

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.12 ต้นทุนค่าแรงในการทอ

ชนิด	ค่าจ้างต่อชั่วโมง (บาท)	เวลาที่ใช้ในการทอ (ชม.)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	18.75	2.7	50.00
ผ้าถุง	18.75	24	450.00
ผ้าชุด	18.75	32	600.00
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	18.75	5	93.75
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทเร	18.75	5	93.75
ผ้าปูโต๊ะ	18.75	24	450.00
ผ้าคลุมโทรทัศน์	18.75	8	150.00

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้านการผลิต

ตารางที่ ข.13 ต้นทุนฟืน

ชนิด	มูลค่าต่อครั้ง (บาท)	ความยาวต่อเครือ (เมตร)	ขนาดต่อชิ้น (เมตร)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	10	70	1	0.14
ผ้าถุง	10	70	2.6	0.37
ผ้าชุด	10	70	4	0.57
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	10	70	2	0.29
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร				
ผ้าปูโต๊ะ	10	75	1.05	0.14
ผ้าคลุมโทรทัศน์	10	75	0.85	0.11

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

การคำนวณต้นทุนค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือน

ตารางที่ ข.14 ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อุปกรณ์ และโรงเรือนการผลิตรวม

เครื่องจักร/อุปกรณ์/โรงเรือน	จำนวน	มูลค่า (บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
<u>อุปกรณ์ของสมาชิก</u>					
ที่กระแทบ	17	1,500	25,500	15	1,700
พินหวี	17	350	5,950	15	397
เหล็กสอดพินหวี	17	100	1,700	5	340
กระสวย	34	200	6,800	15	453
แกนกระสวย	1,020	0.60	612	2	306
ไม้ล้วงลาย	510	1	510	3	170
กรรไกร	17	20	340	2	170
สายวัด	17	25	425	3	142
<u>อุปกรณ์ของกลุ่มฯ</u>					
ที่ขึ้นเส้นยืน	1	500	500	20	25
ระวิงกรอด้าย	1	500	500	10	50

ตารางที่ ข.14 (ต่อ)

เครื่องจักร/อุปกรณ์/โรงเรือน	จำนวน	มูลค่า (บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)
หลอด PVC	30	4.5	135	5	27
เตาต้มย่อย	1	3,000	3,000	15	200
หม้อต้ม	2	1,200	2,400	15	160
ราวตากฟ้าย	1	50	50	2	25
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1	1	800	800	30	27
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2	1	300	300	15	20
ตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3	1	1,000	1,000	30	33
โรงเรือนเก็บรักษา	1	100,000	100,000	30	3,333

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ของสมาชิก

ตารางที่ ข.15 ค่าเสื่อมราคากีกระทบ

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	2.7	252	672	3	57.43	0.2279
ผ้าถุง	24	312	7,488	38	639.89	2.0509
ผ้าชุด	32	264	8,448	42	721.92	2.7346
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	5	64	320	2	27.35	0.4273
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	5	64	320	2	27.35	0.4273
ผ้าปูโต๊ะ	24	50	1,200	6	102.55	2.0509
ผ้าคลุมโทรทัศน์	8	136	1,088	5	92.98	0.6836
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	2.5	143	358	2	30.55	0.2136
รวม		1,285	19,894	100	1,700.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.16 ค่าเสื่อมราคาพื้นหวี

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	2.7	252	672	3	13.41	0.0532
ผ้าถุง	24	312	7,488	38	149.43	0.4790
ผ้าชุด	32	264	8,448	42	168.59	0.6386
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	5	64	320	2	6.39	0.0998
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	5	64	320	2	6.39	0.0998
ผ้าปูโต๊ะ	24	50	1,200	6	23.95	0.4790
ผ้าคลุมโทรทัศน์	8	136	1,088	5	21.71	0.1597
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	2.5	143	358	2	7.13	0.0499
รวม		1,285	19,894	100	397.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.17 ค่าเสื่อมราคาเหล็กสอดพื้นหวี

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	0.5	252	126	20	66.68	0.2646
ผ้าถุง	0.5	312	156	24	82.55	0.2646
ผ้าชุด	0.5	264	132	21	69.85	0.2646
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	0.5	64	32	5	16.93	0.2646
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	0.5	64	32	5	16.93	0.2646
ผ้าปูโต๊ะ	0.5	50	25	4	13.23	0.2646
ผ้าคลุมโทรทัศน์	0.5	136	68	11	35.98	0.2646
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	0.5	143	72	11	37.84	0.2646
รวม		1,285	643	100	340.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.18 ค่าเสื่อมราคากระสวย

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	2.7	252	672	3	15.30	0.0607
ผ้าถุง	24	312	7,488	38	170.51	0.5465
ผ้าชุด	32	264	8,448	42	192.37	0.7287
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	5	64	320	2	7.29	0.1139
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทเร	5	64	320	2	7.29	0.1139
ผ้าปูโต๊ะ	24	50	1,200	6	27.33	0.5465
ผ้าคลุมโทรทัศน์	8	136	1,088	5	24.78	0.1822
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	2.5	143	358	2	8.14	0.0569
รวม		1,285	19,894	100	453.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.19 ค่าเสื่อมราคาแกนกระสวย

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	2.7	252	672	3	10.34	0.0410
ผ้าถุง	24	312	7,488	38	115.18	0.3692
ผ้าชุด	32	264	8,448	42	129.95	0.4922
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	5	64	320	2	4.92	0.0769
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทเร	5	64	320	2	4.92	0.0769
ผ้าปูโต๊ะ	24	50	1,200	6	18.46	0.3692
ผ้าคลุมโทรทัศน์	8	136	1,088	5	16.74	0.1231
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	2.5	143	358	2	5.50	0.0385
รวม		1,285	19,894	100	306.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.20 ค่าเสื่อมราคาไม้ลังลอย

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (ชม.)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น			-	-	-	-
ผ้าถุง	3	312	936	41	69.61	0.2231
ผ้าชุด	3	264	792	35	58.90	0.2231
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ			-	-	-	-
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร			-	-	-	-
ผ้าปูโต๊ะ	3	50	150	7	11.15	0.2231
ผ้าคลุมโทรทัศน์	3	136	408	18	30.34	0.2231
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ			-	-	-	-
รวม		762	2,286	100	170.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.21 ค่าเสื่อมราคากรรไกร

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	170.00	252	33.34	0.1323
ผ้าถุง	170.00	312	41.28	0.1323
ผ้าชุด	170.00	264	34.93	0.1323
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	170.00	64	8.47	0.1323
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	170.00	64	8.47	0.1323
ผ้าปูโต๊ะ	170.00	50	6.61	0.1323
ผ้าคลุมโทรทัศน์	170.00	136	17.99	0.1323
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	170.00	143	18.92	0.1323
รวม	170.00	1,285	170.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.22 ค่าเสื่อมราคาสายวัด

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	142.00	252	27.85	0.1105
ผ้าถุง	142.00	312	34.48	0.1105
ผ้าชุด	142.00	264	29.17	0.1105
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	142.00	64	7.07	0.1105
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	142.00	64	7.07	0.1105
ผ้าปูโต๊ะ	142.00	50	5.53	0.1105
ผ้าคลุมโทรทัศน์	142.00	136	15.03	0.1105
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	142.00	143	15.80	0.1105
รวม	142.00	1,285	142.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และโรงเรือนของกลุ่มฯ

ตารางที่ ข.23 ค่าเสื่อมราคาที่ดินแสนย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	25.00	252	4.90	0.0195
ผ้าถุง	25.00	312	6.07	0.0195
ผ้าชุด	25.00	264	5.14	0.0195
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	25.00	64	1.25	0.0195
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	25.00	64	1.25	0.0195
ผ้าปูโต๊ะ	25.00	50	0.97	0.0195
ผ้าคลุมโทรทัศน์	25.00	136	2.65	0.0195
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	25.00	143	2.78	0.0195
รวม	25.00	1,285	25.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.24 ค่าเสื่อมราคาอะวิงกรอด้าย

ผลิตภัณฑ์	เวลาที่ใช้ (นาท)	ปริมาณการ ผลิต (ชิ้น/ปี)	เวลาที่ใช้ ทั้งหมด (ชม.)	ร้อยละ	ค่าเสื่อมราคา ต่อปี(บาท)	ค่าเสื่อมราคา ต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	26	252	6,480	10	4.82	0.0191
ผ้าถุง	67	312	20,859	31	15.51	0.0497
ผ้าชุด	103	264	27,154	40	20.19	0.0765
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	51	64	3,291	5	2.45	0.0382
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	51	64	3,291	5	2.45	0.0382
ผ้าปูโต๊ะ	25	50	1,260	2	0.94	0.0187
ผ้าคลุมโทรทัศน์	20	136	2,774	4	2.06	0.0152
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	15	143	2,145	3	1.59	0.0112
รวม		1,285	67,256	100	50.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.25 ค่าเสื่อมราคาหลอด PVC

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	27.00	252	5.29	0.0210
ผ้าถุง	27.00	312	6.56	0.0210
ผ้าชุด	27.00	264	5.55	0.0210
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	27.00	64	1.34	0.0210
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	27.00	64	1.34	0.0210
ผ้าปูโต๊ะ	27.00	50	1.05	0.0210
ผ้าคลุมโทรทัศน์	27.00	136	2.86	0.0210
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	27.00	143	3.00	0.0210
รวม	27.00	1,285	27.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.26 ค่าเสื่อมราคาเตาต้มย่อย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	200.00	252	39.22	0.1556
ผ้าถุง	200.00	312	48.56	0.1556
ผ้าชุด	200.00	264	41.09	0.1556
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	200.00	64	9.96	0.1556
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย	200.00	64	9.96	0.1556
ผ้าปูโต๊ะ	200.00	50	7.78	0.1556
ผ้าคลุมโทรทัศน์	200.00	136	21.17	0.1556
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	200.00	143	22.26	0.1556
รวม	200.00	1,285	200.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.27 ค่าเสื่อมราคามือต้ม

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	160.00	252	31.38	0.1245
ผ้าถุง	160.00	312	38.85	0.1245
ผ้าชุด	160.00	264	32.87	0.1245
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	160.00	64	7.97	0.1245
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย	160.00	64	7.97	0.1245
ผ้าปูโต๊ะ	160.00	50	6.23	0.1245
ผ้าคลุมโทรทัศน์	160.00	136	16.93	0.1245
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	160.00	143	17.81	0.1245
รวม	160.00	1,285	160.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.28 ค่าเสื่อมราคาราวตากฝ้าย

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	25.00	252	4.90	0.0195
ผ้าถุง	25.00	312	6.07	0.0195
ผ้าชุด	25.00	264	5.14	0.0195
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	25.00	64	1.25	0.0195
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	25.00	64	1.25	0.0195
ผ้าปูโต๊ะ	25.00	50	0.97	0.0195
ผ้าคลุมโทรทัศน์	25.00	136	2.65	0.0195
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	25.00	143	2.78	0.0195
รวม	25.00	1,285	25.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ต้นทุนด้านการตลาด

ตารางที่ ข.29 ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (บาท)	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	3,000	252	588.33	2.3346
ผ้าถุง	3,000	312	728.40	2.3346
ผ้าชุด	3,000	264	616.34	2.3346
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	3,000	64	149.42	2.3346
ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร	3,000	64	149.42	2.3346
ผ้าปูโต๊ะ	3,000	50	116.73	2.3346
ผ้าคลุมโทรทัศน์	3,000	136	317.51	2.3346
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	3,000	143	333.85	2.3346
รวม	3,000	1,285	3000.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.30 ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน

ผลิตภัณฑ์	ค่าใช้จ่ายต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าใช้จ่าย (บาท)	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	10,000	252	1961.09	7.7821
ผ้าถุง	10,000	312	2428.02	7.7821
ผ้าชุด	10,000	264	2054.47	7.7821
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ		64	0.00	
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย		64	0.00	
ผ้าปูโต๊ะ	10,000	50	389.11	7.7821
ผ้าคลุมโทรทัศน์	10,000	136	1058.37	7.7821
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	10,000	143	1112.84	7.7821
รวม	10,000	1,285	10,000	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.31 ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อหน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	27.00	252	5.29	0.0210
ผ้าถุง	27.00	312	6.56	0.0210
ผ้าชุด	27.00	264	5.55	0.0210
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	27.00	64	1.34	0.0210
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย	27.00	64	1.34	0.0210
ผ้าปูโต๊ะ	27.00	50	1.05	0.0210
ผ้าคลุมโทรทัศน์	27.00	136	2.86	0.0210
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	27.00	143	3.00	0.0210
รวม	27.00	1,285	27.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.32 ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	20.00	252	3.92	0.0156
ผ้าถุง	20.00	312	4.86	0.0156
ผ้าชุด	20.00	264	4.11	0.0156
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	20.00	64	1.00	0.0156
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย	20.00	64	1.00	0.0156
ผ้าปูโต๊ะ	20.00	50	0.78	0.0156
ผ้าคลุมโทรทัศน์	20.00	136	2.12	0.0156
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	20.00	143	2.23	0.0156
รวม	20.00	1,285	20.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ข.33 ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	33.00	252	6.47	0.0257
ผ้าถุง	33.00	312	8.01	0.0257
ผ้าชุด	33.00	264	6.78	0.0257
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	33.00	64	1.64	0.0257
ผ้าขาวม้าฝ้ายไทย	33.00	64	1.64	0.0257
ผ้าปูโต๊ะ	33.00	50	1.28	0.0257
ผ้าคลุมโทรทัศน์	33.00	136	3.49	0.0257
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	33.00	143	3.67	0.0257
รวม	33.00	1,285	33.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ต้นทุนด้านการจัดการ

ตารางที่ ข.34 ค่าเสื่อมราคาโรงเรือนการเก็บรักษา

ผลิตภัณฑ์	ค่าเสื่อมราคาต่อปี (บาท)	ปริมาณการผลิตต่อปี (ชิ้น)	สัดส่วนค่าเสื่อมราคา (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อ หน่วย (บาท)
ผ้าพื้น	3,333	252	653.63	2.5938
ผ้าถุง	3,333	312	809.26	2.5938
ผ้าชุด	3,333	264	684.76	2.5938
ผ้าขาวม้าย้อมสีธรรมชาติ	3,333	64	166.00	2.5938
ผ้าขาวม้าฝ้ายไหม	3,333	64	166.00	2.5938
ผ้าปูโต๊ะ	3,333	50	129.69	2.5938
ผ้าคลุมโทรทัศน์	3,333	136	352.75	2.5938
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	3,333	143	370.91	2.5938
รวม	3,333	1,285	3333.00	

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

I. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) : แสดงถึงสภาพคล่องระยะสั้น

$$\begin{aligned} 1. \text{ ทุนหมุนเวียนสุทธิ (Working Capital)} &= CA - CL && (\text{บาท}) \\ &= 164,647.60 - 0 && \text{บาท} \\ &= 164,647.60 \end{aligned}$$

กลุ่ม ฯ มีทุนหมุนเวียนสุทธิเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการทั้งหมด 164,647.60 บาท

II. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Activity / efficiency Ratio) : แสดงถึงประสิทธิภาพและสภาพคล่องระยะยาว

$$\begin{aligned} 2. \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Ratio)} \\ &= \text{ต้นทุนสินค้าขาย} / \text{สินค้าคงคลังเฉลี่ย} && (\text{ครั้ง หรือ รอบ}) \\ &= 281,500 / 10,000 \\ &= 28.15 && \text{ครั้ง หรือ รอบ ประมาณ 28 ครั้ง} \end{aligned}$$

หมายถึง ประมาณ 13 วัน จึงสามารถขายสินค้าได้ (365 / 28) จะเห็นว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ของกลุ่ม ฯ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี

$$\begin{aligned} 3. \text{ อายุสินค้า หรือระยะเวลาที่เก็บสินค้าไว้ก่อนขาย (Inventory Turnover in days)} \\ &= 365 / 28.15 \\ &= 12.97 \text{ วันหรือประมาณ 13 วัน} \end{aligned}$$

หมายถึง สินค้าที่กลุ่ม ฯ ผลิตขึ้นมาต้องเก็บไว้ประมาณ 13 วันจึงขายได้ ซึ่งจะเห็นว่า ระยะเวลาที่เก็บสินค้าก่อนขายของกลุ่ม ฯ ค่อนข้างเร็ว แสดงว่า กลุ่ม ฯ ขายสินค้าได้เร็วหรือกลุ่ม ฯ มีสินค้าคงคลังไม่มากนัก

$$\begin{aligned} 4. \text{ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด (Total Asset Turnover Ratio)} \\ &= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด} && (\text{ครั้ง หรือ เท่า}) \\ &= S / \text{Total Asset หรือ } S / (CA+FA) \\ &= 385,820 / 364,975.70 \\ &= 1.06 \text{ หรือประมาณ 1 ครั้งหรือเท่า} \end{aligned}$$

หมายถึง สินทรัพย์ทั้งหมดจะก่อให้เกิดยอดขาย 1 ครั้ง / ปี หรือ ยอดขายเป็น 1 เท่าของสินทรัพย์ทั้งหมด หรือหมายถึง เงินลงทุนในสินทรัพย์ทุก ๆ 1 บาท จะก่อให้เกิดยอดขาย 1.06 บาท จะเห็นว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด ค่อนข้างต่ำ แสดงว่า การใช้สินทรัพย์ของกลุ่ม ฯ ไม่ได้มีประสิทธิภาพ หรือยอดขายของกลุ่ม ฯ น้อยเกินไป

5. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover Ratio)

$$\begin{aligned} &= \text{ยอดขาย} / \text{สินทรัพย์ถาวรสุทธิ} \quad (\text{ครั้ง หรือ เท่า}) \\ &= S / FA \\ &= 385,820 / 200,328.10 \\ &= 1.93 \text{ หรือ ประมาณ } 2 \text{ ครั้งหรือเท่า} \end{aligned}$$

หมายถึง สินทรัพย์ถาวรจะก่อให้เกิดยอดขาย 2 ครั้ง/ปี หรือ ยอดขายเป็น 2 เท่าของสินทรัพย์ถาวรสุทธิ หมายถึง เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรทุก ๆ 1 บาท จะก่อให้เกิดยอดขาย 2 บาท จะเห็นได้ว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรค่อนข้างต่ำ แสดงว่า กลุ่ม ฯ ยังใช้โรงงานไม่เต็มมีประสิทธิภาพ

III. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการกู้ยืม หรือความเสี่ยงในการกู้ยืม (Debt Ratio or Leverage Ratio)

$$\begin{aligned} 6. \text{ อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio)} &= (\text{หนี้สินทั้งหมด} / \text{สินทรัพย์ทั้งหมด}) \times 100\% \\ &= [2,400 / 364,975.70] \times 100\% \\ &= 0.66 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทุก ๆ 100 บาทของสินทรัพย์ทั้งหมด กลุ่ม ฯ มีภาระหนี้สินที่ต้องชำระทั้งหมด 0.66 บาท ดังนั้นธุรกิจของกลุ่ม ฯ มีความเสี่ยงทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ และสามารถก่อหนี้เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้อีก

$$\begin{aligned} 7. \text{ หนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ (D/E)} &= \text{Debt} / \text{Equity} \\ &= \text{หนี้สิน} / \text{ส่วนของเจ้าของ} \quad (\text{เท่า}) \\ &= [2,400 / 362,575.70] \\ &= 0.01 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 1 บาท ของส่วนของเจ้าของ กลุ่ม ฯ มีภาระผูกพันที่จะต้องชำระหนี้ 0.01 บาท จะเห็นได้ว่าเป็นสัดส่วนค่อนข้างต่ำ

$$\begin{aligned} 8. \text{ อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อเงินลงทุนรวม (Long – Term Debt/Total Capitalization)} \\ &= \text{หนี้ระยะยาว} / (\text{หนี้ระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \quad (\text{เท่า}) \\ &= LTD / (LTD + Equity) \\ &= 2,400 / (2,400 + 362,575.70) \\ &= 0.01 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 1 บาท ของเงินลงทุนรวม กลุ่ม ฯ มีภาระผูกพันที่ต้องชำระหนี้ 0.01 บาท จะเห็นได้ว่าเป็นอัตราที่ต่ำ แสดงว่ากลุ่ม ฯ สามารถกู้เงินในระยะยาวมาใช้ในการลงทุนระยะยาวได้ หรือ มีความเสี่ยงต่ำในการชำระเงิน

$$\begin{aligned}
9. \text{ Degree of Financial Leverage} &= \text{EBIT} / (\text{EBIT} - I) \\
&= \text{EBIT} / \text{EBT} \quad (\text{เท่า}) \\
&= 90,529.70 / (90,529.70 - 0) \quad \text{เท่า} \\
&= 1
\end{aligned}$$

แสดงว่า เมื่อกำไรจากการดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไป 1 % จะทำให้กำไรต่อหุ้นเปลี่ยนแปลงไป 1 % หรือ กำไรต่อหุ้นเป็น 1 เท่าของกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ

IV. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

10. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$\begin{aligned}
&= (\text{กำไรสุทธิ} / \text{ยอดขาย}) \times 100\% \\
&= (\text{EAT} / S) \times 100\% \\
&= (102,046.70 / 385,820) \times 100\% \\
&= 26.45 \%
\end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 100 บาท ของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 26.45 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่า กลุ่ม ฯ ได้รับผลตอบแทนค่อนข้างสูง

$$\begin{aligned}
11. \text{ อัตราส่วนกำไรเบื้องต้นต่อยอดขาย (Gross Profit Margin)} &= (\text{GP} / S) \times 100\% \\
&= (104,320 / 385,820) \times 100\% \\
&= 27.04 \%
\end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 100 บาท ของยอดขายจะก่อให้เกิดกำไรเบื้องต้น 27.04 บาท ซึ่งจะเห็นว่ากลุ่ม ฯ ได้รับผลตอบแทนจากกำไรเบื้องต้นค่อนข้างสูง

อัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึง IV. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) และ V. ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน (Return to Investors)

$$\begin{aligned}
12. \text{ อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment : ROI)} &= (\text{EAT} / \text{Total Assets}) \times 100\% \\
&= (102,046.70 / 364,975.70) \times 100\% \\
&= 27.96 \%
\end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 100 บาท ของการลงทุนจะก่อให้เกิดผลตอบแทน 27.96 บาท ซึ่งจะเห็นว่า กลุ่ม ฯ ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนค่อนข้างสูง

13. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets : ROA)

$$\begin{aligned} &= (\text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{สินทรัพย์รวม}) \times 100\% \\ &= (\text{EBIT} / \text{Total Assets}) \times 100\% \\ &= (90,529.70 / 364,975.70) \times 100\% \\ &= 24.80 \quad \% \end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 100 บาท ของการลงทุนจากสินทรัพย์รวม กลุ่ม ฯมีกำไรจากการดำเนินงาน เท่ากับ 24.80 บาท จะเห็นได้ว่า กลุ่ม ฯ ได้รับผลตอบแทนจากการสินทรัพย์รวมค่อนข้างสูง

14. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) = (EAT / Equity) x 100%

$$\begin{aligned} &= (\text{กำไรสุทธิ} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}) \times 100\% \\ &= (102,046.70 / 362,575.70) \times 100\% \\ &= 28.14 \quad \% \end{aligned}$$

หมายถึง ทุก ๆ 100 บาท ของส่วนของผู้ถือหุ้น จะก่อให้เกิดกำไรสุทธิ 28.14 ซึ่งจะเห็นได้ว่า เจ้าของทุน ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนค่อนข้างสูง

ภาคผนวก ค.
ต้นทุนและผลตอบแทน

ตารางที่ ค.1 ต้นทุนผ้าพื้น

รายการ	ผ้าพื้น						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				29.26	56.30	85.56	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		14.29		14.29	16.52
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		14.29		14.29	16.52
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	-
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.15		0.15	0.17
สีกันตก		บาท		0.06		0.06	0.07
ผงซักฟอก		บาท		0.14		0.14	0.17
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท		0.05		0.05	0.05
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.17		0.17	0.20
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.14
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
พื้น		บาท			0.14	0.14	0.17
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			6.16	6.16	7.13
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท				0.00	-
ค่าแรงในการทอ		บาท			50.00	50.00	57.83

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

รายการ	ฝ่ายอื่น						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				20.00			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				19.64			
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท		7.78		7.78	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.0210	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.0156	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.0257	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				10.12	0.06	10.18	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				90.54			
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				9.46			
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรือนการเก็บรักษา				2.5938		2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				90.12			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				93.13			
ราคาขาย (บาท)				100.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				9.88			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)				6.87			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				9.88			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				6.87			

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.2 ต้นทุนผ้าถุง

รายการ	ผ้าถุง						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				75.82	468.48	544.29	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		37.14		37.14	6.77
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		37.14		37.14	6.77
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	-
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.39		0.39	0.07
สีกันตก		บาท		0.16		0.16	0.03
ผงซักฟอก		บาท		0.37		0.37	0.07
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท		0.05		0.05	0.01
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.45		0.45	0.08
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.02
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท			0.37	0.37	0.07
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			16.02	16.02	2.92
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท			2.09	2.09	0.38
ค่าแรงในการทอ		บาท			450.00	450.00	82.05
ต้นทุนคงที่							

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

รายการ	ผ้าถุง						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็น เงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อ ต้นทุนทั้งหมด
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อ ราคาขาย (ร้อยละ)	24.90						
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท		7.78		7.78	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				10.12	0.06	10.18	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)	310.57						
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและ การตลาด	89.43						
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรือนการเก็บรักษา						2.5938	2.59
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				310.12			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				313.16			
ราคาขาย (บาท)	400.00						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/ หน่วย)				89.88			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)				86.84			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม ต่อราคาขาย (ร้อยละ)				22.47			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคา ขาย (ร้อยละ)				21.71			

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.3 ต้นทุนผ้าชุด

รายการ	ผ้าชุด						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				116.55	628.43	744.98	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		57.14		57.14	7.62
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		57.14		57.14	7.62
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	-
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.60		0.60	0.08
สีกันตก		บาท		0.24		0.24	0.03
ผงซักฟอก		บาท		0.57		0.57	0.08
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท		0.05		0.05	0.01
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.69		0.69	0.09
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.02
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท			0.57	0.57	0.08
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			24.64	24.64	3.28
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท			3.21	3.21	0.43
ค่าแรงในการทอ		บาท			600.00	600.00	79.97
<u>ต้นทุนคงที่</u>							
<u>ค่าเสื่อมราคา</u>							
ที่กระแทบ		บาท			2.7346	2.7346	0.36

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	ผ้าชุด						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
พินหัว		บาท			0.6386	0.6386	0.09
เหล็กสอดพินหัว		บาท			0.2646	0.2646	0.04
กระสวย		บาท			0.7287	0.7287	0.10
แกนกระสวย		บาท			0.4922	0.4922	0.07
ไม้ล้วงลาย		บาท			0.2231	0.2231	0.03
กรรไกร		บาท			0.1323	0.1323	0.02
สายวัด		บาท			0.1105	0.1105	0.01
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				116.55	633.75	750.30	100
ต้นทุนรับซื้อจากสมาชิก (บาท)						500.00	
ต้นทุนคงที่							
ค่าเสื่อมราคา							
ที่ขึ้นเส้นยืน		บาท			0.0195	0.02	
ระวิงกรอด้าย		บาท			0.0765	0.08	
หลอด PVC		บาท			0.0210	0.02	
เตาต้มย้อม		บาท			0.1556	0.16	
หม้อต้ม		บาท			0.1245	0.12	
ราวตากผ้า		บาท			0.0195	0.02	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				-	0.42	500.42	
ราคาขาย(บาท)						700.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย)				200.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)				199.58			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				28.57			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				28.51			

ตารางที่ ค.3 (ต่อ)

รายการ	ฝ่ายชุด						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท		7.78		7.78	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				10.12	0.06	10.18	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)	510.60						
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด	189.40						
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรือนการเก็บรักษา	2.5938					2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				510.12			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				513.19			
ราคาขาย (บาท)	700.00						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)	189.88						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)	186.81						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	27.13						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	26.69						

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.4 ต้นทุนผ้าขาวม้าสี่ธรรมชาติ

รายการ	ผ้าขาวม้าสี่ธรรมชาติ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				58.36	106.36	164.71	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		28.57		28.57	17.22
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		28.57		28.57	17.22
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	0.00
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.30		0.30	0.18
สีกันตก		บาท		0.12		0.12	0.07
ผงซักฟอก		บาท		0.29		0.29	0.17
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท		0.05		0.05	0.03
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.34		0.34	0.21
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.07
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท			0.29	0.29	0.17
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			12.32	12.32	7.43
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท				0.00	0.00
ค่าแรงในการทอ		บาท			93.75	93.75	56.50
ต้นทุนคงที่							
<u>ค่าเสื่อมราคา</u>							
ที่กระทบ		บาท			0.4273	0.4273	0.26

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าสี่ธรรมชาติ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
พันทวี		บาท			0.0998	0.0998	0.06
เหล็กสอดพันทวี		บาท			0.2646	0.2646	0.16
กระสวย		บาท			0.1139	0.1139	0.07
แกนกระสวย		บาท			0.0769	0.0769	0.05
ไม้ล้วงลาย		บาท				0.0000	0.00
กรรไกร		บาท			0.1323	0.1323	0.08
สายวัด		บาท			0.1105	0.1105	0.07
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				58.36	107.58	165.94	100
ต้นทุนรับซื้อจากสมาชิก (บาท)						120.00	
ต้นทุนคงที่							
ค่าเสื่อมราคา							
ที่ขึ้นเส้นยืน		บาท			0.0195	0.02	
ระวิงกรอด้าย		บาท			0.0382	0.04	
หลอด PVC		บาท			0.0210	0.02	
เตาต้มย้อม		บาท			0.1556	0.16	
หม้อต้ม		บาท			0.1245	0.12	
ราวตากผ้า		บาท			0.0195	0.02	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				-	0.38	120.38	
ราคาขาย(บาท)				150.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย)				30.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)				29.62			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				20.00			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				19.75			

ตารางที่ ค.4 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าสีธรรมชาติ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท				0.00	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				2.33	0.06	2.40	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)	122.78						
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด	27.22						
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรียนการเก็บรักษา	2.5938					2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				122.33			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				125.37			
ราคาขาย (บาท)	150.00						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)	27.67						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)	24.63						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	18.44						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	16.42						

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.5 ต้นทุนผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร

รายการ	ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				18.34	102.32	120.66	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท				0.00	0
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท				0.00	0
ฝ้ายโทเร		บาท		18.00		18.00	14.77
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท				0.00	0
สีกันตก		บาท				0.00	0
ผงซักฟอก		บาท				0.00	0
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท				0.00	0
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.34		0.34	0.28
เชือกฟาง		บาท				0.00	0
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท				0.00	0
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			8.57	8.57	7.03
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท				0.00	0
ค่าแรงในการทอ		บาท			93.75	93.75	76.91
ต้นทุนคงที่							
<u>ค่าเสื่อมราคา</u>							
ที่กระแทบ		บาท			0.4273	0.4273	0.35

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าฝ้ายโทเร						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
พินหัว		บาท			0.0998	0.0998	0.08
เหล็กสอดพินหัว		บาท			0.2646	0.2646	0.22
กระสวย		บาท			0.1139	0.1139	0.09
แกนกระสวย		บาท			0.0769	0.0769	0.06
ไม้ล้วงลาย		บาท				0.0000	0.00
กรรไกร		บาท			0.1323	0.1323	0.11
สายวัด		บาท			0.1105	0.1105	0.09
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				18.34	103.55	121.89	100
ต้นทุนรับซื้อจากสมาชิก (บาท)						100.00	
ต้นทุนคงที่							
ค่าเสื่อมราคา							
ที่ขึ้นเส้นยืน		บาท			0.0195	0.02	
ระวิงกรอด้าย		บาท			0.0382	0.04	
หลอด PVC		บาท			0.0210	0.02	
เตาต้มย้อม		บาท			0.1556	0.16	
หม้อต้ม		บาท			0.1245	0.12	
ราวตากผ้า		บาท			0.0195	0.02	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				-	0.38	100.38	
ราคาขาย(บาท)						120.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย)				20.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)				19.62			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				16.67			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				16.35			

ตารางที่ ค.5 (ต่อ)

รายการ	ผ้าขาวม้าฝ่ายโทร						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท				0.00	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				2.33	0.06	2.40	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)	102.78						
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด	17.22						
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรือนการเก็บรักษา	2.5938					2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				102.33			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				105.37			
ราคาขาย (บาท)	120.00						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				17.67			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)				14.63			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				14.72			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				12.19			

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.6 ต้นทุนผ้าปูโต๊ะ

รายการ	ผ้าปูโต๊ะ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				28.65	456.97	485.62	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		14.00		14.00	2.86
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		14.00		14.00	2.86
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	0.00
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.15		0.15	0.03
สีกันตก		บาท		0.06		0.06	0.01
ผงซักฟอก		บาท		0.14		0.14	0.03
1.3 วัสดุ							
กอละมัง		บาท		0.05		0.05	0.01
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.14		0.14	0.03
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.02
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท			0.14	0.14	0.03
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			6.04	6.04	1.23
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท			0.79	0.79	0.16
ค่าแรงในการทอ		บาท			450.00	450.00	91.88
ต้นทุนคงที่							
<u>ค่าเสื่อมราคา</u>							
ที่กระทบ		บาท			2.0509	2.0509	0.42

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	ผ้าปูโต๊ะ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
พันทวี		บาท			0.4790	0.4790	0.10
เหล็กสอดพันทวี		บาท			0.2646	0.2646	0.05
กระสวย		บาท			0.5465	0.5465	0.11
แกนกระสวย		บาท			0.3692	0.3692	0.08
ไม้ล้วงลาย		บาท			0.2231	0.2231	0.05
กรรไกร		บาท			0.1323	0.1323	0.03
สายวัด		บาท			0.1105	0.1105	0.02
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				28.65	461.14	489.79	100
ต้นทุนรับซื้อจากสมาชิก (บาท)						200.00	
ต้นทุนคงที่							
ค่าเสื่อมราคา							
ที่ขึ้นเส้นยืน		บาท			0.0195	0.02	
ระวิงกรอด้าย		บาท			0.0187	0.02	
หลอด PVC		บาท			0.0210	0.02	
เตาต้มย้อม		บาท			0.1556	0.16	
หม้อต้ม		บาท			0.1245	0.12	
ราวตากผ้า		บาท			0.0195	0.02	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				-	0.36	200.36	
ราคาขาย(บาท)				250.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย)				50.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)				49.64			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				20.00			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				19.86			

ตารางที่ ค.6 (ต่อ)

รายการ	ผ้าปูโต๊ะ						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท		7.78		7.78	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				10.12	0.06	10.18	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)	210.54						
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด	39.46						
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรียนการเก็บรักษา	2.5938					2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				210.12			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				213.13			
ราคาขาย (บาท)	250.00						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)	39.88						
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)	36.87						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	15.95						
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)	14.75						

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ตารางที่ ค.7 ต้นทุนผ้าคลุมโทรศัพท์

รายการ	ผ้าคลุมโทรศัพท์						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(1) ต้นทุนการผลิต							
<u>ต้นทุนสมาชิก</u>							
ต้นทุนผันแปร				23.22	155.64	178.86	
1. วัตถุดิบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
1.1 วัตถุดิบหลัก							
ฝ้ายเส้นยืน (ฝ้าย C 7/2)		บาท		11.33		11.33	6.27
ฝ้ายพุ่ง (ฝ้าย C 10/1)		บาท		11.33		11.33	6.27
ฝ้ายโทเร		บาท				0.00	0.00
1.2 วัตถุดิบรอง							
จุนสี		บาท		0.12		0.12	0.07
สีกันตก		บาท		0.05		0.05	0.03
ผงซักฟอก		บาท		0.11		0.11	0.06
1.3 วัสดุ							
กาวมะมั่ง		บาท		0.05		0.05	0.03
ฝ้ายเก็บเขา		บาท		0.11		0.11	0.06
เชือกฟาง		บาท		0.12		0.12	0.06
1.4 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ							
ฟีน		บาท			0.11	0.11	0.06
2. แรงงาน							
ค่าแรงในการเตรียมฝ้าย		บาท			4.89	4.89	2.70
ค่าแรงในการแกะลาย		บาท			0.64	0.64	0.35
ค่าแรงในการทอ		บาท			150.00	150.00	82.99
ต้นทุนคงที่							
<u>ค่าเสื่อมราคา</u>							
ก๊อกระทบ		บาท			0.6836	0.6836	0.38

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	ผ้าคลุมโทรศัพท์						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
พื้นหวี		บาท			0.1597	0.1597	0.09
เหล็กสอดพื้นหวี		บาท			0.2646	0.2646	0.15
กระสวย		บาท			0.1822	0.1822	0.10
แกนกระสวย		บาท			0.1231	0.1231	0.07
ไม้ล้วงลาย		บาท			0.2231	0.2231	0.12
กรรไกร		บาท			0.1323	0.1323	0.07
สายวัด		บาท			0.1105	0.1105	0.06
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				23.22	157.52	180.74	100
ต้นทุนรับซื้อจากสมาชิก (บาท)						100.00	
ต้นทุนคงที่							
ค่าเสื่อมราคา							
ที่ขึ้นเส้นยืน		บาท			0.0195	0.02	
ระวิงกรอด้าย		บาท			0.0152	0.02	
หลอด PVC		บาท			0.0210	0.02	
เตาต้มย้อม		บาท			0.1556	0.16	
หม้อต้ม		บาท			0.1245	0.12	
ราวตากผ้า		บาท			0.0195	0.02	
ต้นทุนการผลิตทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				-	0.36	100.36	
ราคาขาย(บาท)						180.00	
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/หน่วย)				80.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/หน่วย)				79.64			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดต่อราคาขาย(ร้อยละ)				44.44			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนทั้งหมดต่อราคาขาย (ร้อยละ)				44.25			

ตารางที่ ค.7 (ต่อ)

รายการ	ผ้าคลุมโทรศัพท์						
	ปริมาณ	หน่วย	ราคา	ต้นทุนจากการวิเคราะห์			
				เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	อัตราส่วนของต้นทุนต่อต้นทุนทั้งหมด
(2) ต้นทุนการตลาด							
ค่าใช้จ่ายถุงหิ้วพลาสติก		บาท		2.33		2.33	
ค่าใช้จ่ายในการออกร้าน		บาท		7.78		7.78	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 1		บาท			0.0210	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 2		บาท			0.0156	0.02	
ค่าเสื่อมราคาตู้แสดงผลิตภัณฑ์ 3		บาท			0.0257	0.03	
ต้นทุนการตลาดทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				10.12	0.06	10.18	
(3) ต้นทุนการผลิตและการตลาดต่อหน่วย (บาท) (1)+(2)				110.53			
ส่วนต่างของราคาขายกับต้นทุนการผลิตและการตลาด				69.47			
(4) ต้นทุนการจัดการ							
โรงเรือนการเก็บรักษา					2.5938	2.59	
ต้นทุนการจัดการทั้งหมดต่อหน่วย (บาท)				0.00	2.59	2.59	
ต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				110.12			
ต้นทุนรวมทั้งหมดต่อหน่วย (บาท) (3)+(4)				113.13			
ราคาขาย (บาท)				180.00			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวม (บาท/หน่วย)				69.88			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวม (บาท/หน่วย)				66.87			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนเงินสดรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				38.82			
อัตราผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนรวมต่อราคาขาย (ร้อยละ)				37.15			

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการ	ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร	
หัวหน้าโครงการ	รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
หัวหน้าโครงการร่วม	อาจารย์ ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นักวิจัยส่วนกลาง	รศ. ดร. อารี วิบูลย์พงศ์	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	รศ. ดร. พิชิต ธานี	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	ผศ. ดร. พัฒนา เจียรวิริยะพันธ์	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	อาจารย์ลักขมี วรชัย	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	อาจารย์ศรัณย์ อารยะรังสฤษฎ์	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	ดร. ไพรัช กาญจนการุณ	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	รศ. พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	ผศ. กาญจนา โชคถาวร	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	อาจารย์วิมล อารยะรัตน์	คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	อาจารย์วีรศักดิ์ สมยานะ	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
	อาจารย์นันทมน ธีระกุล	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	ประทานทิพย์ กระมล	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	สุชุม พันธุ์รงค์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	พุทธรพรรณ ชันตันธง	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	พิมลพรรณ บุญยะเสนา	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยนักวิจัย	พิมพิมล แก้วมณี	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	กนกวรรณ มูลละ	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	ทินรัตน์ พัทธพงศ์เจริญ	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	กฤษฎา แก่นมณี	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	พีรพงษ์ ปราบริปู	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
	รัตนา แก้วเสน	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร

	คัคนา กันตะพัฒนะ	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
ผู้ช่วยบริหารโครงการ	พิมพิมล แก้วมณี	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
เลขานุการโครงการ	นาริรัตน์ ทนดี	ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
นักวิจัยวิสาหกิจชุมชนและนักวิจัยร่วม		
นักวิจัยวิสาหกิจชุมชน	นักวิจัยร่วม	
เถลิงศก คงมั่น	กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านทุ่งยาว	
ประหยัด มณีมูล	กลุ่มสตรีทอผ้าไทลื้อบ้านหาดบ้าย	
สุรพงษ์ กุสาวดี	กลุ่มเพาะเห็ดและแปรรูปเห็ดครบวงจรบ้านไม้ยา หมู่ที่ 2	
สมเด็จ คันธะวงค์	กลุ่มจักสานทางมะพร้าวบ้านสันกอตาล	
ปรีชา ปวงคำ	กลุ่มแกะสลักไม้ในครัวเรือนบ้านถ้ำผาตอง	
นราวุฒิ นันตติอย	กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสันหลวงใต้	
ธวัช ไสสม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบ่อญี่ปุ่น	
ไกรสร บัญญัติศิลป์	กลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันใต้	
สุนันท์ จันทรสว่าง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันตันดู่	
อัญชนา ตีทขาว	กลุ่มโคมไฟและตุ๊กตาล้านนา	
วนิดา ด้วงอิน	กลุ่มหัตถกรรมกระดาดสาบ้านต้นเปา	
รำพรรณ ศิริจันทน์	กลุ่มจักสานบ้านไชยสถาน	
ทรงพร เชื้อสุริยา	กลุ่มหน่อไม้ดองวังเจ้า	
ประจวบ เชนันต์	กลุ่มอาชีพทำน้ำตาลสดเด่นตาล	
ดิเรก ปิตีสาร	กลุ่มข้าวกล้องพลังน้ำตก	
สุภาพร เข้มทอง	กลุ่มข้าวแควงบาตำชุมชนหัวเดียด	
พิมลรัตน์ ตาคำ	กลุ่มทอผ้าปาเกอญอบ้านปาไร่เหนือ	
สิริพร สีลาภรณ์	กลุ่มสมุนไพรชาวเขาเผ่าม้งบ้านทรัพย์เจริญ	
กรุณา การินไชย	กลุ่มแปรรูปมะไฟบ้านกอก	
เฉลิมชัย ชมพูนุฒิกุล	กลุ่มจักสานหญ้าสามเหลี่ยม	
สุนีย์ บัณฑิต	กลุ่มตีเหล็กบ้านป่าตาง	
สมพงษ์ สัตยสุนทร	กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย	
อรชร จรัสแผ้ว	กลุ่มทอผ้าบ้านชาวหลวง	
ณัฐนรี ยะราช	กลุ่มทอผ้าบ้านไผ่งาม	
พรพจน์ พนาธิกุล	กิจการปลาส้มศรีทน	
กุลวดี เขียวแก้ว	กลุ่มทอผ้าไทลื้อบ้านสันปูเลย	
ไพนี ทองน้อย	กลุ่มไม้กวาดด้ามถักลาย	
ไพฑูรย์ ศรีราชจันทร์	กลุ่มผ้าปักชาวเขานบ้านปางค่า	
ธีรศักดิ์ ปันกิติ	กลุ่มเกษตรทำนาบ้านตำม่อน (สุรากลั่นสิงโตทอง)	

วรวิทย์ ปันสุวรรณ
พิเชฐ บุญยะรัตน์
อำไพ บัวระดก
ประทีป อริยจารุกุล
สุเมธ ผสมทอง
แคทรียา สัตยสุนทร
พูนศรี สวิง
เปรมฤทัย ไกรวิจิตร
ศุภรณันท์ ศรีเจริญ
พิเชฐรัฐ อาจสามารถ
พีชมงคล สิงห์กุล
เดือน เมืองมูล
กัลยา ประพันธ์
ธนพร วิบูลย์อรรถ
เสาวนีย์ เกียรติศิริถาวร
วุฒิชัย ไชยกาญจน์
พจน์ คำวิชัยมงคล
สุเทพ วงศ์สุภา
เจลา ผดุงพงษ์
ประสิทธิ์ศรี สิงห์กำพล
นันทิญา สุสา
สุภาพ คำตัน
กัลปพฤกษ์ ผดุงพงษ์
ณัฐริกา สกุลศรีนำชัย
กอง สรพงษ์
บำเพ็ญ เมืองมูล
ลำดวน วงศ์ผืน
รัศมี สีดาเพ็ง
ฐิติรัตน์ ลิขโม่งค์
อุดมศักดิ์ สาครสินธุ์
วิภารัตน์ สิงห์แก้ว
วรวัฒน์ สินธพานนท์
สมชาย วงศ์เขียว
สุรวิ ชัยมงคล

กลุ่มแม่บ้านแปรรูปการเกษตรเนื้อสัตว์
กลุ่มจักสานหวายบ้านก้อต
กลุ่มแปรรูปอาหาร หมู่ที่ 12 บ้านเหล่าป่าฝิ่ง
กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสาบ้านลองลือบุญ
กลุ่มหัตถกรรมผ้าคันมือบ้านธรรมเมือง
กิจการพรมเช็ดเท้าคุณอรพิน
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (ข้าวกลั่น)
กลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรบ้านปางไฮ
กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำรัด
กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสบสอย
กลุ่มตัดเย็บผ้าไต้เมืองปอน
กลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟบ้านห้วยหอม
กลุ่มทอผ้าบ้านคะปวง
กลุ่มจักสานบ้านเลโคะ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำข้าวแต่น้ำแดงโม่บ้านทุ่งม่านเหนือ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว
กลุ่มจักสานกลองข้าวหกเหลี่ยม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะคา
กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษจากเยื่อตะขบป่า
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวแต่น้ำแดงโม้จิวัดมน
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมดนตรีไทย (ขิม)
กลุ่มทอผ้าบ้านกิวพัฒนา
กลุ่มสตรีแม่บ้านบ้านปางประดู่
กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวร่วมจักรหัตถกรรม
กลุ่มผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย ดินญี่ปุ่นและดินหอมมะลิ
กลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านต้นฝิ่ง
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้งตำบลเหล่ายาว
กลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว
กลุ่มทอผ้ายกดอกบ้านแม่สารบ้านตอง
กลุ่มทอผ้าบ้านแม่ขนาด
กลุ่มเครื่องเงินเด่นทรายมูล
กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงหมูป่าขุนแม่กวง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านยางพระธาตุ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแม่จ้องใต้

รายชื่อรายงานวิจัยและเอกสารของโครงการ

รายงานกรณีศึกษา

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแปรรูปอาหารบ้านทุ่งยาว
รายงานกรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าไทลื้อบ้านหาดบ้าย
รายงานกรณีศึกษากลุ่มเพาะเห็ดและแปรรูปเห็ดครบวงจรบ้านไม้ยา หมู่ที่ 2
รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานทางมะพร้าวบ้านสันกอตาล
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแกะสลักไม้ในครัวเรือนบ้านถ้ำผาตอง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสันหลวงใต้
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบ่อญี่ปุ่น
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันใต้
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันตันดู่
รายงานกรณีศึกษากลุ่มโคมไฟและตุ้มไชยล้านนา
รายงานกรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมกระดาศาบ้านต้นเปา
รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานบ้านต้นโชคหลวง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มหน่อไม้ดองวังเจ้า
รายงานกรณีศึกษากลุ่มอาชีพทำน้ำตาลสดเด่นตาล
รายงานกรณีศึกษากลุ่มข้าวกล้องพลังน้ำตก
รายงานกรณีศึกษากลุ่มข้าวแคบงาดำชุมชนหัวเตี้ยด
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าปาเก๋ญอบ้านป่าไร่เหนือ
รายงานกรณีศึกษากลุ่มสมุนไพรชาวเขาเผ่าม้งบ้านทรัพย์เจริญ
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแปรรูปมะไฟเงินบ้านนอก
รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานหญ้าสามเหลี่ยม
รายงานกรณีศึกษากลุ่มตีเหล็กบ้านป่าด่าง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านชาวหลวง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านไผ่งาม
รายงานกรณีศึกษากิจการปลาส้มศรีทน
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าไทลื้อบ้านสันปูเลย
รายงานกรณีศึกษากลุ่มไม้กวาดด้ามถักลาย

รายงานกรณีศึกษากลุ่มผ้าปักชาวเขานบ้านปางค่า

รายงานกรณีศึกษากลุ่มเกษตรทำนาบ้านด้าม่อน (สุรากลั่นสิงโตทอง)

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านแปรรูปการเกษตรเนื้อสัตว์

รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานหวายบ้านก้อต

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแปรรูปอาหาร หมู่ 12 บ้านเหล่าป่าฝาง

รายงานกรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษสาบ้านลองลือบุญ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมือบ้านธรรมเมือง

รายงานกรณีศึกษากิจการพรมเช็ดเท้าคุณอรพิน

รายงานกรณีศึกษากลุ่มส่งเสริมอาชีพข้าวกล้องบ้านเหมืองหม้อ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านปางไฮ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าพื้นเมืองย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำรัด

รายงานกรณีศึกษากลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสบสอย

รายงานกรณีศึกษากลุ่มตัดเย็บผ้าไต้เมืองปอน

รายงานกรณีศึกษากลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟบ้านห้วยหอม

รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านคะปวง

รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานบ้านเลโคะ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำข้าวแต่น้ำแดงโมบ้านทุ่งม่านเหนือ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว

รายงานกรณีศึกษากลุ่มจักสานกล่องข้าวหกเหลี่ยม

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเกาะคา

รายงานกรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษจากเยื่อตะขบป่า

รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหล่าย

รายงานกรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมดนตรีไทย (ขิม)

รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านกิวพัฒนา

รายงานกรณีศึกษากลุ่มสตรีแม่บ้านบ้านปางประดู่

รายงานกรณีศึกษากลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวร่วมจัดหัตถกรรม

รายงานกรณีศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย ดินญี่ปุ่น และดินหอมมะลิ

รายงานกรณีศึกษากลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านต้นผึ้ง

รายงานกรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้งตำบลเหล่ายาว

รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว

รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้ายกดอกบ้านแม่สารบ้านตอง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มทอผ้าบ้านแม่ขนาด
รายงานกรณีศึกษากลุ่มเครื่องเงินเด่นทรายมูล
รายงานกรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงหมูป่าขุนแม่กวง
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านยางพระธาตุ
รายงานกรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์แฮมพุดสมุนไพรบ้านแม่จ๋องใต้

แผนธุรกิจ/แผนปรับปรุงโครงสร้าง

แผนธุรกิจกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านทุ่งยาว
แผนธุรกิจกลุ่มสตรีทอผ้าไทลื้อบ้านหาดบ้าย
แผนธุรกิจกลุ่มเพาะเห็ดและแปรรูปเห็ดครบวงจรบ้านไม้ยา หมู่ที่ 2
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานทางมะพร้าวบ้านสันกอตาล
แผนธุรกิจกลุ่มแกะสลักไม้ในครัวเรือนบ้านถ้ำผาตอง
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองบ้านสันหลวงใต้
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบ่อปู้
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านเด่นตะวันตก
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสันต้นดู่
แผนธุรกิจกลุ่มโคมไฟและตุ๊กตาด้านนา
แผนธุรกิจกลุ่มหัตถกรรมกระดาษสาบ้านต้นเปา
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานบ้านต้นโชคหลวง
แผนธุรกิจกลุ่มอาชีพทำน้ำตาลสดเด่นตาล
แผนธุรกิจกลุ่มหน่อไม้ดองวังเจ้า
แผนธุรกิจกลุ่มข้าวกล้องพลังน้ำตก
แผนธุรกิจกลุ่มแปรรูปมะไฟที่บ้านกอก
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานหญ้าสามเหลี่ยม
แผนธุรกิจกลุ่มตีเหล็กบ้านป่าด่าง
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านชาวหลวง
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านไผ่งาม
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านท่าควาย
แผนธุรกิจกิจการปลาส้มศรีทน

แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าไทยลื้อบ้านสันปูเลย
แผนธุรกิจกลุ่มไม้กวาดด้ามถักลาย
แผนธุรกิจกลุ่มผ้าปักชาวเขาน่านปางค่า
แผนธุรกิจกลุ่มเกษตรทำนาบ้านต้าม่อน (สุรากลั่นสิงโตทอง)
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านแปรรูปการเกษตรเนื้อสัตว์
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานหวายบ้านก้อต
แผนธุรกิจกลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษบ้านลองลือบุญ
แผนธุรกิจกิจการพรมเช็ดเท้าคุณอรพิน
แผนธุรกิจกลุ่มส่งเสริมอาชีพข้าวกล้องบ้านเหมืองหม้อ
แผนธุรกิจกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านปางไฮ
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำริด
แผนกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมือบ้านธรรมเมือง
แผนธุรกิจกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสบสอย
แผนธุรกิจกลุ่มตัดเย็บผ้าไหมเมืองปอน
แผนธุรกิจกลุ่มสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟบ้านห้วยหอม
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านกะปวง
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานบ้านเลโคะ
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำข้าวแต่น้ำแดงโมบ้านทุ่งม่านเหนือ
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว
แผนธุรกิจกลุ่มจักสานกล่องข้าวหกลีเยม
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเกาะคา
แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองหล่าย
แผนธุรกิจกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมดนตรีไทย (ซิม)
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านกิวพัฒนา
แผนธุรกิจกลุ่มสตรีแม่บ้านบ้านปางประดู่
แผนธุรกิจกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าวร่วมจัดหัตถกรรม
แผนธุรกิจกลุ่มผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทย ดินญี่ปุ่น และดินหอมมะลิ
แผนธุรกิจกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านต้นผึ้ง
แผนธุรกิจกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้งตำบลเหล่ายาว
แผนธุรกิจกลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว

แผนธุรกิจกลุ่มทอดผ้ายกดอกบ้านแม่สารบ้านตอง

แผนธุรกิจกลุ่มทอดผ้าบ้านแม่ขนาด

แผนธุรกิจกลุ่มเครื่องเงินเด่นทรายมูล

แผนธุรกิจกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงหมูป่าขุนแม่กวัง

แผนธุรกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านยางพระธาตุ

แผนธุรกิจกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์แฮมหมูสมุนไพรบ้านแม่จ๋องใต้

แผนปรับปรุงโครงสร้างกลุ่มสมุนไพรชาวเขาเผ่าม้งบ้านทรัพย์เจริญ

แผนปรับปรุงโครงสร้างกลุ่มข้าวแครงดำชุมชนหัวเตี้ยด

แผนปรับปรุงโครงสร้างกลุ่มทอดผ้าปาเก๋อญอบ้านป่าไร่เหนือ

**รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคีเพื่อยกระดับ
วิสาหกิจชุมชน ระยะที่ 1: ภาคเหนือตอนบน**

รายงานบทสรุปสำหรับผู้บริหาร กลยุทธ์การพัฒनावิสาหกิจชุมชน

รายงานบทเรียนจากกระบวนการสร้างนักวิจัยวิสาหกิจชุมชน